

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Ob desetletnici fašizma

Danes poteče deseto leto, odkar so fašisti izvršili takozvani pohod v Rim. Mussolini je nedavno izjavil, da je fašistična revolucija stala več žrtev kakor naskok na Bastiljo in celo več kakor boljševiška revolucija sama; te žrtve so posvetile pravico fašistov, da se branijo za vsako ceno, nalagajo jim celo dolžnost, da hladnokrvno poženejo v hrbet svinec svojim nasprotnikom, ako bi samo poskusili ločiti se pridobitev fašistične revolucije. Revolucija se mora braniti, zato je treba revolucijo ustvariti vsaj v bujni fantaziji preprostega ljudstva in neinformiranega razumnika. Pohod v Rim, ki ga vodi kvadrumvirat fašističnih generalov v ducejem na čelu, naskok, zavzetje in končno cesarski triumf v večnem mestu.

Cudno, ljudje, ki so to »revolucijo« doživeli, je niso niti opazili. Nenadoma se je pred javnimi uradi, posebno po poštah in postajah pojavila četa slabo oblečenih civilistov s puško na rami; v nekaterih krajih jo je skušalo vojaštvo tudi streljati, a se je končno umaknilo med živžiganjem ljudstva, ki je pričakovalo vse kaj drugega. Prišel je takšen ukaz. V Rimu ni padel niti en strel, v Milanu, kjer se je Mussolini zabarikadiriral v uredništvu svojega lista »Popolo d'Italia«, je kraljevska straža (vojaško organizirana policija) na njegovo prigovarjanje odstranila strojne puške izpred njegovih barikad. 29. oktobra je kraljevi pobočnik pozval brzojavno Mussolinija v Rim, češ, da mu je kralj poveril sestavo nove vlade. — Vlada Facte je bila namreč že več dni v ostavi. Kljub temu je jidal na narod odločen proglas, češ, da bo s silo zatrl vsak poskus motenja javnega mira. V njej so bili poleg Facte odlični možje, kakor Amendola, Schanzer in Soleri, imela je na razpolago tudi vojaštvo, tudi generaliteta je bila proti Mussoliniju. Toda že 31. oktobra je Viktor Emanuel sprejel Mussolinija, in sicer zelo prijazno, kakor duce sam nekje pripoveduje, in ga pozval, naj se stavi vlado.

Revolucija se je izvršila prav za prav med tem razgovorom. Izvršil jo je sam Viktor Emanuel, čeprav morda ne zavestno, ko je z namenom, da bi italijanski narod obvaroval pred prelivanjem krvi, potrdil nezakonito postopanje g. Mussolinija. Duce sam ni pričakoval tako nenadnega preobrata, saj je od kraljevega pobočnika, ki mu je sporočil kraljevo željo, naj pride v Rim, po telefonu, zahteval, naj vabilo potrdi še brzojavno. Zadnje dejanje fašistične revolucije se je izvršilo zopet med kraljem in Mussolinijem v razgovoru na štiri oči, ko je Viktor Emanuel podpisal ukaz o ustanovitvi fašistične milice. Tedaj šele je postal Mussolini gospodar Italije. Kaj se je prav za prav odigralo ob teh prizorih v kraljevi duši? Dejstvo je, da je srce t. j. bojazen, da bi po Italiji tekla kri, zmagala nad hladnim razumom, ki se je lahko ločil od stoletne tradicije kraljevskih prerogativ, ki jih je bilo treba deliti z uzurpatorjem. Proglas Factove vlade na narod se je zaključil z vzklikom: »Živela Italija, živel kralj!«. Dva dni po svojem prihodu v Rim je Mussolini že organiziral defiliranje fašističnih čet pred kraljem. No, dogodki so pokazali, da si je Mussolini znal iz nekdanjega republikanca preleviti v monarhista, iz hvalečnosti gotovo ne, pač pa iz spoznanja, da ima Savojska hiša trdne temelje med italijanskim narodom in da je dobro nasloniti se nanjo.

Deset let fašističnega režima! In Mussolini je napovedal v Milanu, da bo po 10 letih vsa Evropa fašistična in da bo 20. stoletje — stoletje fašizma! Kakor ni sam upal, da se bo fašizem 10 let vzdržal na vladi — saj je še tik pred revolucijo imel malo upanja, da pride kdaj na vlado in je po Mateotijevem umoru v svojem januarskem govoru igral zadnjo karto z napovedjo brezobzirne diktature — tako danes sam gotovo ne verjame, da se bo Evropa kdaj pofašistila. Na italijansko ljudstvo mora napraviti vtis, da je v svojih načrtih nezmotljiv, da se sploh vsa svetovna politika razvija po njegovih napovedih, da sam vlada po določenem programu in sistemu, ki sloni na globoko zasnovani in izvršni politični in socialni ideologiji. V resnici kaže prvih 10 let fašizma neprestano evolucijo, previdno tipanje na levo in desno, ki mu vsledi včasih tudi korak nazaj in ki ga vodi odločna volja; ostati na površju za vsako ceno. Sam je menda nekoč dejal, da je fašizem metoda, umetnost vladanja. Fašizem ni nič drugega kakor Carduccijev nacionalizem, oprt na nekaj politični klasicizem, na rimski imperijalizem, ki so ga bolj prikrito izvajale že liberalne vlade Salandre in Orlando in ki mu je dala dobljena vojna nov polet ter ga skuša danes Mussolini uresničiti brez ovinkov.

Socialnih reform, napovedanih v ustavi dela, fašizem še vedno ni izvedel. Korporacije s svojimi obveznimi sindikati, ki jih vodijo od zgoraj, predstavljajo samo mogočno orodje, s pomočjo katerega Mussolini lahko izvaja »dirigirano gospodarstvo«, ki ga danes poznajo tudi v drugih državah; s tem sindikalističnim aparatom lahko pritiska na delodajalce in delavce, da ne bi trpeli interesi »narodne proizvodnje«. Delavstvo ni popolnoma prepuščeno delodajalcu, tisto seveda, ki je organizirano v fašističnih sindikatih. Toda kaj za primer, da ta gibalna in vodilna sila od zgoraj, t. j. Mussolinijeva glava, enkrat izostane? Ali je ogromni sindikalistični aparat, ki predstavlja danes že drugi tir državne birokracije

Moskva-Washington: dolar-rubel

Od ameriških volitev odvisni bodoči odnosi z Rusijo

London, oktobra.

Pred kakim pol letom je bilo mnogo govora v mednarodno političnih krogih o tako zvani protisovjetski fronti pod francosko-japonskim vodstvom. Medtem pa se je političen položaj zelo spremenil in iz vseh načrtov zaenkrat ne bo nič. Kajti nepričakovano zaostreter francosko-nemških odnosov je iz »enotne fronte« iztrgala Francijo in Poljsko, spor o Mandžuriji pa Japonce. Danes iščejo dobrih odnosov s sovjeti tako Francozi kakor Japonci in nič manj — Američani.

Kar tiče slednjih, je znano, da je Stalin že pred enim letom dal iniciativo za boljše odnose z Združenimi državami. Trgovina ameriških kapitalistov zasebnikov je že prej bila z Rusijo živahna. Dalekosežnega pomena pa bi utegnili postati, ako se sklene formalna pogodba med 160 milijonsko državo z utelešenim socializmom in 130 milijonsko velesilo z najbolj razvitim kapitalizmom na svetu.

Pogajanja

Neoficielna pogajanja v letošnjem poletju so imela po Litvinovem poročilu v politbiroju naslednji rezultat: Združene države smatrajo Rusijo za edinega resnega protijaponskega tekmeca v Mandžuriji. Radi tega bi v principu vlada USA bila voljna, da pravno prizna sovjetsko Rusijo. Vendar ne brezpogojno. Eno glavnih težkoč vidi Litvinov v tem, da Združene države zahtevajo razpust III. internacionale. Litvinov je politbiroju skušal predložiti sledečo rešitev: Formalno in navidez naj bi

se Kominterna razpustila, vodstvo pa preložilo iz Moskve. Toda predsedstvo Kominterne je ugovarjalo, da v Evropi zaenkrat ni mesta, kjer bi vodstvo Kominterne moglo mirno delati. V poštev ne pride ne London, ne Pariz, ne Berlin, kvečjemu Barcelona ali Madrid. Politbiro je razpravljal tudi o možnosti, da bi se vodstvo razdelilo: za Evropo bi bil sedež v Barceloni ali Madridu, za Azijo pa v kakem rdečem kitajskem mestu. Do odločitve pa dosedaj še ni prišlo, pač pa se je sestavila posebna

komisija, ki bo vprašanje proučila. Vsekakor skušajo sovjeti čim bolj vsiroči Ameriki.

Položaj za sovjetsko Rusijo se je med tem moral v Ameriki izboljšati, kajti Molotov, predsednik Sveta ljudskih komisarjev in vodja eksekutive Kominterne, je na eni zadnjih sej politbiroja poročal, da Amerika za priznanje sovjetov najbrž ne bo več zahtevala razpusta Kominterne, »da so nastopili novi momenti in je verjetno, da bo Amerika priznala sovjetse takoj po predsedniških volitvah.

Imperializem kapitala

Ameriške banke financirajo sovjetske gradbene načrte

Iz tega se vidi, da ameriške novembrske volitve igrajo veliko vlogo tudi v svetovni politiki. V Kremlju računajo s tem, da se bo za sovjetse izboljšal položaj, kakor že izpadejo volitve. Res je, da so zelo vplivni kapitalistični krogi v Ameriki pridno na delu, da pride do tesnejšega kapitalističnega sodelovanja z Rusijo. Znano je, da je Chase National Bank, največja banka sveta, prevzela nalogo, da financira sovjetske obligacije za »notranje gradbene posojilo«. Kakor je zunanji komisariat poročal politbiroju, je bila izvedba odgođena le radi volitev za nekaj tednov. Pred kratkim je Bogdanov, predsednik sovjetsko-ameriške izvozne družbe »Am-torg« v Newyorku v nekem radio-predavanju ugovarjal, da je cena ameriškega izvoza v Rusijo od 69 milijonov dolarjev v prvem polletju 1931 padla na

7 milijonov dolarjev v prvi polovici 1932. Mar ni Amerikanom nič na tem ležeče, da zaslužijo denar v Rusiji? Potem naj odsiranjajo kreditne ovire in puste, da bo ameriški kapital gradil v Rusiji — je zaključil Bogdanov.

Gwilym O.

Ruska priznala Mandžurijo

Moskva, 27. okt. tg. Sovjetska vlada je danes izdala dovoljenje, da nova mandžurska država otvori generalni konzulat v Moskvi. Pogajanja so trajala že dalje časa. Dozdeva se, da so pogajanja, ki se trenutno vršijo med japonsko in sovjetsko vlado glede zadržanja Rusije v kitajskem vprašanju, vplivala na omenjeno odločitev sovjetskega zunanjega komisariata. Politični krogi pripisujejo temu dejanju dalekosežen mednarodnopolitičen pomen.

Seja vlade

Belgrad, 27. oktobra. AA. Danes od 11.30 do 13.30 je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade g. Milana Sršića.

Seja senata

Belgrad, 27. oktobra. AA. V ponedeljek 31. t. m. ob 9 dopoldne se bo vršila seja senata s temle dnevnim redom: 1. otvoritev seje senata kraljivne Jugoslavije po čl. 26 poslovnika senata, in 2. določitev dnevnega reda za prihodnjo sejo.

Knjigarne in časopisni monopol

Belgrad, 27. oktobra. AA. Z odlokom ministra za trgovino in industrijo in v sporazumu z notranjim ministrom je izdelano dovoljenje za uvoz tujih časopisov, ki imajo izključno znanstveni in strokovni značaj, med drugimi tudi temle knjigarnam:

Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani, Narodni knjigarni v Ljubljani, Novi založbi v Ljubljani, Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Zvezni knjigarni v Ljubljani, knjigarni Schwentner v Ljubljani, Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani, knjigarni Weixl v Mariboru, knjigarni Goričar in Verstovšek v Celju, Mohorjevi tiskarni v Celju, tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Presoja, kateri časopisi se bodo smatrali za izključno znanstvene ali strokovne, bo dalo ministrstvo za trgovino in industrijo po poprej dobljenem strokovnem mišljenju centralnega Presbira pri predstavnstvu vlade.

Stara pruska vlada se vrača

Berlin, 27. oktobra. tg. Smatra se za gotovo, da bo državna vlada v smislu razsodbe vrhovnega državnega sodišča v Leipzigu dala članom starega pruskega kabineta na razpolago spise in potrebne uradnike za njegovo delo, obenem pa da bo z upravnimi odredbami skrbela za to, da ne bo zopet nastala dvojnost med državno in prusko upravo. Za take odredbe bi seveda državni kabinet potreboval predvsem Hindenburgovo podporo. Ker so se v zadnjem času pojavile razne govorice o nesoglasju med Hindenburgom in Papenom, je v tem pogledu velikega pomena posebna uradna izjava, ki trdi, da so vse govorice o odporu Hindenburga proti Papenu neresnične in da državni kancler slejkoprej živi popolno zaupanje predsednika republike.

Dunajska vremenska napoved. Hitre spremembe vremena bodo trajale še nadalje. Temperatura se še ne bo mnogo spremenila. Najbrž bo že ponoči nastalo kratko neurje.

Uboga srednja Evropa

Podonavske države nosijo strašansko breme četrt milijona dinarjev zunanjega dolga

Praga, 27. okt. Včeraj je na plenarni seji centralne trgovskih in obrtnih zbornic govoril bivši minister dr. Peroutka o nedavni konferenci v Stresi, ki si je stavila nalogo, da potegne srednjo Evropo iz današnjega nepovoljnega položaja. Dr. Peroutka je objavil pri tej priliki zanimive statistične podatke o zadolžitvi srednjeevropskih držav (osem je računanih), ki do sedaj niso bili znani širši javnosti.

Tako je ugotovil, da znaša skupni zunanji dolg vseh osmih srednjeevropskih držav 24 milijard švicarskih frankov (po pariteti 260 milijard Din), za katerega morajo vsakoletno plačevati 1 milijardo 335 milijonov švicarskih frankov (paritetno 14 milijard Din) na obrestih in amortizaciji. Prav tako kaže tudi analiza trgovinskih bilanc velike primanj-

kijaje, ki so leta 1930 znašali 305 milijonov švicarskih frankov, 1931 136 milijonov in 1932 zopet 213 švicarskih frankov. Prav zaradi tega konferenca ni mogla predlagati, da se srednji Evropi poverijo novi krediti, ki bi težave samo preložili in jih istočasno le povečali, ampak je naložila tem državam štedljivost v državnem proračunu. Iz tega razmotrivanja prihaja tudi predlog o »podpornem fond« v znesku 75 milijonov švicarskih frankov, s katerimi bi se pomagalo cesam žita, da postanejo rentabilne. Celokupen izvoz žita, ki pride v poštev, znaša okrog 525.000 vagonov in ta količina bi se s pomočjo tega fonda lahko prodala na evropskem trgu. Iz tega je razvidna dalekosežnost stroskih konvencij za gospodarsko ozdravljenje podonavskih držav.

Izgredi lačnih v Londonu

Policija ranila več delavcev, ki jo obmetavajo s premožom

London, 27. okt. tg. Danes so prirejali ogromne demonstracije brezposelni, ki so se zbrali v Londonu iz vseh delov Anglije in Škotske. V Hyde-parku so se zbirale nepregledne čete demonstrantov iz vseh delov države, spremljala pa jih je ob strani policija na konjih in peš. Na cestah se je zbralo mnogo tisoč gledalcev in je imela policija vtis, da je med njimi več radovednežev kakor simpatizerjev. Demonstranti so v največjem redu korakali na svoja zborovališča, na katerih so govorili razni govorniki s 30 tribun. Največje težave je imela policija z radovedneži. Mnogokrat je morala razganjati pasante, da ni prišlo do spopadov. Posamezni brezposelni, ki so bili med gledalci, so

metali kamenje in premož na policijski avtomobil. Policija je aretirala več oseb. Taki prizori so se ponovili na več dohodnih cestah.

Ob začetku današnje seje poslanske zbornice je pristal neodvisne delavske stranke Mac Govern predlagal, da se izpremeni dnevni red in spričo demonstracij brezposelnih začne debata o problemu brezposelnosti. Poročevalce vlade je njegov predlog odklonil z utemeljitvijo, da je vlada že pripravila nov načrt zakona o reformi dokaza potrebnosti. Poslanec Mac Govern bo sedaj poskušal spraviti deputacije demonstrantov v poslansko zbornico, da bodo sami predložili svoje želje.

Nemiri na Krasu

Sušak, 27. okt. ž. Po vesteh iz dobro poučenih krogov je prišlo zadnje dni v nekaterih krajih do ponovnih spopadov med miličniki in ljudstvom. Do takega spopada je prišlo v vasi Ležeče, kjer je skupina manifestantov nosila rdečo zastavo. Tudi v Premu je prišlo do podobnega spopada, ker so v vasi razobesili rdečo zastavo. Demonstranti so kričali proti Mussoliniju in fašizmu. V Trnovem so fašistične oblasti našle na pokopališču veliko številu komunističnih znakov, za katere ne vedo, kdo jih je prinesel. Omenjene vasi so med Ilirsko Bi-

zase, res vreden silnih stroškov, ko se je pokazalo, da v demokracijskih državah lahko vodijo »umno« gospodarstvo tudi brez njega?

Kaj bo ostalo trajnega za fašizmom? Fašistične bojne vzgoje se je mladina prijala, kakor ee prime mladega človeka vsaka, še posebno, ako ima v državi monopol. Ta mladina je danes prežeta s duhom nacionalne nestrpnosti, po kateri so bili povprečni Italijani že itak znani. Res je tudi, da se navdušuje za nauke o nujnosti vojne in da kaže sploh več veselja za puško in sport kakor za šolo. Ali so ti pojavi za bodočnost Italije koristni? Pravijo, da je Mussolini dvignil samozavest Italijana v svetu, prav gotovo pa bi bilo bolj potrebno, da bi ga naučil bolj realno gledati okoli sebe.

Ostale bodo lepe palače, gladke avtomobilske ceste, Mussolinijev forum, vojne ladje, letala, trdnjave na mejah, izsušena močvirja in »pomorske pušice«, kakor fašisti nazivajo

svoje najnovejše prekoceanske parnike. To so dela, ki bi jih italijanski narod pod nobeno demokratsko vladavino ne bil izvršil v tako kratkem času, kakor jih je pod demokratsko silo g. Mussolinija. Res ta dela bodo ostala in na njih je vklesana fašistična sekira, toda ostala bodo kakor faraonske piramide v Egiptu, zidane z istimi žrtvami!

O teh žrtvah je nemogoče objektivno soditi, je pisal te dni neki ljubljanski list, v članku, ki je kljub vsem ventilom izzvenel v apološko fašizma, ker zavisi sodba od subjektivnega ocenjevanja; težko je nam Jugoslovonom objektivno soditi, ker smo radi fašistične politike na Primorskem sami prizadeti. Pa zakaj ne bi mogli pravilno presoditi fašizma prav tisti, ki so ga sami poizkusili na svojih ramenih? Ali so bile morda metode, ki jih je fašizem uporabljal na Primorskem, različne kakor metode v Italiji. Ali niso bile tudi žrtve v bistvu iste?

Italijanski narod je moral položiti na fašistični žrtvenik svojo svobodo, svobodo tiska, svobodo združevanja. Pravico mu deli fašistično izredno sodišče v Rimu, ki se ne straši pred smrtnimi razsodbami. Cvet italijanske inteligence je moral v svet. Fašizem je napravil konec vsaki zasebni iniciativi v kulturnem in socialnem pogledu. Postavil je »Italijansko akademijo«, a v istem času zaslužnil Ateno s fašistično prisego.

Lepe ceste, krasne stavbe, krasne ladje! Kaj pa milijardna posojila in davki? Italijansko ljudstvo se upa mnogo potrpeti, in prav tej okolnosti se mora fašizem zahvaliti za svoj obstoj, skromna je v svojih zahtevah, toda tudi ta skromnost ima gotovo svoje meje. Gorje tistim, ki bodo likvidirali fašistično dedščino in bodo morali z vsa resnico na dan! V vojni je človeštvo pokazalo izredno požrtvovanje in odpoved. Kaj pa danes, ko nosimo posledice tega prisiljenega narodnega vzpona?

„Pot do miru je težka“

Trdovratna prizadevanja velesil bodo vendarle rodila uspeh

London, 27. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih pripisujejo velik pomen razgovorom med MacDonaldom, Dawisom, Simonom in predstavniki britanske admiraltete. Predmet razgovorov je bilo predvsem razorožitveno vprašanje v zvezi z znanim Hooverjevim načrtom o znižanju in omejitvi oboroževanja. Ameriško in britansko stališče si nista edina v metodah, ki naj bi se uporabile pri izvršitvi pomorskega znižanja. Zato je bila prva skrb Normana Dawisa, da v tem vprašanju najde kompromis, to je, da se princip kvantitativne razorožitve, ki ga predvideva Hooverjev načrt, izvede vsaj do gotove meje v skladu s tezo britanske vlade, ki zagovarja princip kvalitativne razorožitve. Zatrjuje se, da je dosežen sporazum in izdelan poseben britansko-ameriški načrt o znižanju pomorske oborožitve. Ta načrt je že poslan v proučitev Japonski, Italiji in Franciji.

Ker se odnošaj pomorskih sil med Italijo in Francijo dosedaj še ni mogel urediti, se bo to vprašanje brez dvoma moralo ponovno pretresati. Misli se, da se bo končno le našla kompromisna formula, ker italijanska vlada ni nič več tako in-

transigentna, kakor je bila pred dvema leti. Britanska in ameriška vlada pa sta v tej zadevi pripravljene posredovati. Vendar pa bo akcija obeh vlad le prijateljska, ker ni niti misliti na to, da bi si upala ena ali druga od omenjenih vlad izvršiti kakršenkoli pritisk na Francijo oziroma na Italijo. Iz Tokia pa poročajo, da je japonska vlada izde-

lala nov predlog za znižanje pomorske oborožitve. Japonski predlog ne nasprotuje Hooverjevi tezi a jo tudi ne sprejema, isto tako pa je odklonilen za stališče, ki ga zastopa britanska vlada. Zatrjuje se, da japonski predlog predvideva znižanje velikih vojnih linijskih ladij, katere smatrajo Japonci za najbolj agresivno vojno orožje.

Program Zedinjenih držav

Newyork, 27. oktobra. Državni tajnik za zunanje zadeve Stimson je imel snoči na zborovanju metodistične cerkve v Pittsburgu govor, v katerem je orisal v petih točkah program Združenih držav: 1. Okrepitev osebnih zvez med državami. 2. Ukinitev carinskih med državami, posebno v Latinski Ameriki. 3. Sklenitev arbitražnih pogodb in splošno priznanje svetovnega mirovnega sodišča. 4. Sklenitev razorožitvenega sporazuma. 5. Ohranitev Kellog-Briandovega pakta. Zagotovitev miru, je rekel Stimson, bo zahtevala od vseh narodov velikih žrtv. Pot do miru bo težka, toda Amerika je prepričana, da bo končno dosežen mir.

London, 27. oktobra. Dnevnik »Daily Herald« poroča, da je namera konference štirih velesil končno opuščena, kar se je sklenilo v torek zvečer v razorožitvenem odboru angleškega kabineta. List pravi dalje, da se bosta MacDonald in sir John Simon najbrž peljala v Zenevo, da s svojo navzočnostjo na seji razorožitvenega odbora dne 3. novembra dasta poseben poudarek angleškemu prizadevanju za odpravo konflikta z Nemčijo. Norman Davis je odgodil svoje potovanje v Pariz in Zenevo za en dan, da se bo mogel prej še razgovarjati z italijanskim poslanikom Grandjem o mornariški razorožitvi.

Balkanska konferenca

Zakaj buhareška konferenca ni mogla uspeti?

(Od našega belgradskega dopisnika)

-K- Belgrad, 26. oktobra 1932.

Iz Bukarešte se vračajo delegati, ki so se udeležili tretje balkanske konference. Prišli so preje, kot je bilo pričakovati, knji nobeden ni računal z možnostjo, da bo stališče, ki ga je naenkrat zavzela tako težko pričakovana bolgarska delegacija, onemogočilo nadaljevanje razgovorov v gostoljubni romunski prestolici. Dokler so se najprej na konferenci v Atenah in zadnje leto v Istanbulu razgovarjali samo o kulturnem in gospodarskem sodelovanju, je med vsemi vladala najlepša harmonija. Toda letos je bilo treba načeti bolj trde probleme gospodarskega in političnega značaja in na njih je tretja konferenca kratkoma opešala in se razšla brez vidnih uspehov.

Res je, da sedanjí čas ni bil posebno ugoden za balkansko konferenco. Romunija, kot gostiteljica se nahaja v neznosni notranje- in zunanjepolitični zmedji, ki ne dopušta, da bi se vlada zanimala za projekte konference, ki ležijo še v daljnji bodočnosti. Bolgarija sama je politično razdrta in ni preje kakor šele v septembru so razne zmage komunistov zanesle še več negotovosti v njeno politično bodočnost. Grčija stoji pred novimi volitvami, tako da se tudi o njej ne ve, kaj hoče in kam hoče in kdo bo jutri vodil njeno usodo. Balkanske države so ravnotako tudi v gospodarskem pogledu oslabele, v toliko meri, da je vprašanje medsebojne izvozne trgovine radi pomanjkanja kupne moči stopilo popolnoma v ozadje.

V ogled te negotovosti in neorientiranosti bi bilo morda mnogo pametneje, če bi se bilo poslušalo bolgarsko delegacijo, ki je predlagala odložitve konference na boljše čase, ko bi posamezne države imele manj težkih skrbi in bi bilo splošno razpoloženje za sodelovanje večje, kot pa je danes. Toda to se ni zgodilo in konferenca se je sestala. Takoj spočetka se je čutilo, da ne bo končala dobro, ker so Bolgari takoj ob prihodu jasno povedali, da se ne udeležijo nobenega dela, ako se vprašanje narodnih manjšin in njihove zakonske zaštite ne stavi na dnevni red. Atenska konferenca se je temu izmuznila, istambulska je šla mimo, toda letos ignoriranje ni bilo več mogoče. Zato je takoj spočetka že dihalo po katastrofi. Nadalje so pa tudi posamezni člani, ki redno te konference obiskujejo, pozabili na to, da bi bilo treba medsebojnih sestankov med letom. Nekateri se od Istambula dalje sploh niso videli. Pomanjkanje stikov pa mnogo pomeni pri prizadevanjih, ki so zasebnega značaja in to so do sedaj bile vse balkanske konference, katerih se posamezne vlade niso nikdar uradno udeležile.

Razen takojimenovanih »balkanskih tednov«, to so 1. konferenca balkanskih pravnikov brez Bolgarov v Belgradu, 2. kongres balkanskih univerz v Sofiji, 3. zborovanje balkanskih brzojavnih agencij v Bukarešti in 4. balkanske sportne prireditve v Atenah, se prošlo leto ni zgodilo ničesar, kar bi bilo moglo dati upanja organizatorjem buhareške konference, da bodo dnevni red brez nepravilnosti lahko prebradli. Skupna medbalkanska zbornica za trgovino in industrijo ter skupni interbalkanski zavod za tobak, želji izraženi lani v Istanbulu, sta ostali želji. Ravno tako je ostala tudi resolucija o balkanski poštni zvezi v arhivu. S tem seveda niko ne bo hotel zmanjševati pomena balkanskih konferenc, kajti že dejstvo, da se sploh vodilni možje Balkana shajajo okrog skupne mize, je v danem položaju velik uspeh, toda toliko se lahko reče, da čas za mirno sodelovanje balkanskih držav še ni dozorel, da je treba še drugih priprav, drugih žrtv. Tudi gospodarska kriza, ki ni prizanesla nobeni državi in nas vse, brez razlike jezika in zgodovine, povezuje skupaj v eno celoto revščine, ni uspela toliko, da bi bila ojačala želje po sodelovanju da se izvečemo iz skupnih nepravilnosti.

Nekatere točke, ki so stale na dnevnem redu buhareške konference, ne bo težko uresničiti. Rečimo ustanovitve skupnega zavoda za zgodovinsko raziskovanje, prevajanje literarnih del, izmenjava dramatskih prireditev in igralskega osebja, sodelovanje oddajalnih radio-postaj, zaščita otrok, boj proti tuberkulozi, izenačenje zakonodajstva za zaščito omožene žene, boj proti nezaposlenosti, podaljšanje železniških prog, vse to so točke, ki so izpeljive in ki bodo same po sebi krepile idejo sodelovanja.

Težave se pokažejo in so se v Bukarešti pokazale takoj, ko se začnejo politična vprašanja. Balkanske države si medsebojno še ne zaupajo. Kakšno korist bi pa tudi imele, tako vprašujejo nekateri, od gospodarskega sodelovanja? Vse balkanske dr-

žave so po svojem ekonomskem sestavu enake ali slične druga drugi. Trgovinskih zvez med seboj domala nimajo, ker vse proizvajajo surovine in živilne pridelke, a nobena nima industrijskih pridelkov za izvoz. Edino to bi se torej lahko storilo, da bi se balkanske države sporazumele, da izobčijo medsebojno konkurenco na inozemskih trgih, toda nezaupanje, ki leži kot gosta megla nad vsem Balkanom, niti tega ne dovoljuje.

Še težje je uresničiti zamisel balkanskega pakta, katerega je predložil Grk Spiropoulos in ki predvideva neke vrste večstransko pogodbo za vzdrževanje prijateljstva, za ustanovitve arbitražnega razsodišča in za obrambo skupne varnosti (torej je še daleč od balkanske federacije! op. ur.). Vprašanje balkanskega pakta stavlja tako težke politične naloge in proti njemu je nakopičenih toli-

Škandal Weygand

Kako izgleda spor med francoskimi socialisti in generalom Weygandom

Svetovno časopisje je zadnje dni mnogo pisalo o nesporazumu med francoskim vojnim ministrom Boncourjem in vrhovnim komandantom francoske armade generalom Weygandom. Slednjemu se je očital militaristični duh. O sporu smo prejeli sledeče pojasnilo iz Pariza:

Pariz, 25. oktobra.

Leon Blum je v svojem listu »Le Populaire« napisal zelo strupen članek o »škandalu Weygand« in pozval javnost, naj se s silo upre diktaturi generalnega štaba, ki zavlačuje miroljubna prizadevanja francoske in drugih vlad.

Kaj je na celi stvari, me vprašate. Nič drugega kakor to, da se je generalni inspektor francoske armade, ki je tudi njen vrhovni poveljnik in kateremu je po predpisih ustave vojno ministrstvo predložilo novo izdelan razorožitveni načrt na mišljenje, odklonil svoj podpis, ker je v interesu državne obrambe in varnosti smatral, da ga na svojem odgovornem mestu ne more odobriti. Razorožitveni načrt je torej bil vrnjen vojnemu ministru, ki ga je po nasvetih najvišjih vojaških oblasti moralo nekoliko spremeniti. In to je Leon Blum nazval s škandalom in zagrozil Herriotu z nepravilnimi v parlamentu, ako se bo pustil nadvladati od generalov.

Dejansko general Weygand ni storil nič drugega kakor svojo dolžnost. Dokler se nahaja na mestu vrhovnega poveljnika, ne more in ne sme ravnati drugače. Pred vojno, tik pred vojno se je francoski parlament pustil zapeljati od par navdušenih idealistov in je znižal vojni rok na polovico. Nekaj mesecev pozneje je Nemčija že napovedala

vojno tisti Franciji, ki se je sama razoroževala na zatiranje nekaj slepih utopistov, ki so pridigovali o nemški miroljubnosti. Ali se naj isto zopet ponovi? Tega ne moremo več dovoliti, zato pa je prav, če se poslušata tiste, katere je narod poklical, da ga obvarujejo pred ponovitvijo tragedije, ko se rane še niso popolnoma zacelile.

General Weygand, ki je najodličnejši sodobni častnik francoske armade, je smatral, da so predlogi socialističnega vojnega ministra nesprejemljivi. Prej ni mogel protestirati, ker niti vojni minister niti vlada nista pozvala generalnega štaba, da pomaga izdelati nove razorožitvene predloge. Prej bi šlo vse lepo tilo. Sedaj je protest Weyganda nekoliko razburil javno mnenje, a to lahko rečem, da so se velike mase francoskega naroda zgrnile okrog njega.

Kakor tudi je Francija in mi miroljuben narod, vendar pa se ne sme zgoditi, da si pustimo zvezati roke, mi sami, mi edini, da si vzamemo armado, zopet mi sami in mi edini, v trenutku, ko naši sosedje zopet grozijo. Naše varnosti, nedotakljivosti naše zemlje pa nam nikdo ne garantira. Francoski socializem nima sličnih skrbi, zato mu pa tudi francoski narod ne bo poveril vprašanje svoje varnosti. Močna vojska, tako pravimo mi, ki je v službi mirovne ideje, ni nobena provokacija. Kajti mi vemo, da bi brez nje mir že davno ne mogli vzdržati v Evropi. Mi smo dali velike žrtve v tem pogledu, toda pod gotove meje ne smemo pasti. Zatorej ni škandal, da je Weygand preprečil naš samoumor, ampak je škandal, da šef socialistov tega ni razumel.

A. P.

Umor v bolgarski ječi

Sofija, 27. oktobra. tg. Macedonec, obsojen na dosmrtno ječo, je ustrelil v kaznilnici v Sofiji drugega jetnika, ki je bil tudi obsojen v ječo radi sličnega umora. Morilec je izjavil, da je izvršil svoje dejanje na povelje IMRO in da so mu orožje dali v roko v sodni dvorani med razpravo. Umorjenec, ki je pripadal protogovornikom, je meseca julija po pomoti ustrelil na cesti v Sofiji nekega umetnika namesto macedonskega odposlanca. Na povelje nasprotne stranke so tega Macedonca v ječi eksekvirali.

Konec prelivanja krvi

Washington, 27. oktobra. Bolivijska vlada je pristala na predlog nevtalcev, da ukine sovražnost v Chacu, dokler se ne doseže končna ureditev spora s Paragvajem z arbitražo. Ker je Paragvaj že prej sporočil, da je pripravljen ukiniti sovražnost, je upati, da bodo zdaj boji res nehali.

Uradno poročilo iz Asunciona, da so Paragvajci imeli od začetka vojne v Boliviji pa do zdaj okoli 250 mrtvih in 1000 ranjenih. Izgube bolivijskih čet pa cenijo mnogo više.

Koliko denarja je v Italiji

Rim, 27. oktobra. Izkaz italijanske narodne banke z dne 20. oktobra kaže tole sliko: rezerva zlatih valut 5.892.742.000 lir, rezerva njim enakovrednih valut 1.403.813.000 lir, obtok bankovcev 13.371.038.000 lir.

Češkoslovaški narodni praznik v prestolici

Belgrad, 27. okt. 1. Pred nabito polno dvorano Kolarčeve ljudske univerze je bila nocoj proslava češkoslovaškega narodnega praznika, ki ga je organizirala tukajšnja Jugoslovansko-češkoslovaška liga. Ob tej priliki je imel predsednik lige dr. Kumanudi daljši govor, v katerem je organiziral vse lepe vrline bratskega naroda ter se nato dotaknil vprašanja male antante, v kateri je bratska Češkoslovaška vedno igrala tako vidno vlogo. Dr. Kumanudi daljši govor, v katerem je analiziral vse v tem, ker nima nobenih agresivnih in osvobodilnih ciljev. Ona ne zahteva, da se odcepi ali odvzame kak del katerikoli državi. Saj so vse tri države: Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija, ki predstavljajo malo antanto, v glavnem ustvarile svoje nacionalne ideale. Zato je čisto naravno, da je ona budni varih mednarodnega stanja, ki je usvarjeno z mednarodnimi pogodbami o miru. Zato tudi mala antanta stalno zahteva samo mir in nekršljivost meja. V svojem nadaljnjem govoru se je dr. Kumanudi spominjal dneva češkoslovaškega narodnega praznika in predsednika češkoslovaške republike Masaryka, ki je posvetil svoje življenje osvoboditvi svojega naroda in ideji miru, ter dr. Beneša, njegovega učenca in pomočnika. Ob koncu govora je dr. Kumanudi v imenu lige pozdravil simbol najlepših in najplemenitejših idej, na katerih se mora nekega dne dvigniti nova Evropa, ki bo zasnovana na srečnejši bodočnosti. — Na proslavi je sodelovala tudi gospa Gjungenac-Gavella, gledališka pevka iz Ljubljane, ki je dovršeno odpela nekoliko arij iz »Rusalk« in »Prodane neveste«, sodelovalo pa je tudi pevsko društvo »Stankovič«.

Poslanik dr. Fiederer se je iskreno zahvalil ob koncu proslave za vse izražene simpatije, ki jih izkazuje belgrajsko prebivalstvo ob priliki češkoslovaškega narodnega praznika njegovemu narodu, ter je izrazil svoje prepričanje, da bosta oba bratska naroda še vnaprej ohranila ljubezen in prijateljsko sodelovanje.

Gozdarska šola v Mariboru bo ukinjena

Belgrad, 27. oktobra 1. In ministrstva za gozdove in rube sporočajo, da se bo v smislu že izdane rešitve ministrstva za gozdove in rudnike ob koncu letošnjega solskega leta razpustilo nižjo gozdarsko šolo v Mariboru in Sarajevu, ker absolutno nižje gozdarske šole v doglednem času ne bi mogli dobiti nobene zaposlitve, ker čaka na zaposlitev do sedaj že 150 absolventov takih šol.

Klubi mamil v Belgradu

Belgrad, 27. oktobra 1. Tukajšnja policija je pred dnevi odkrila več klubov, v katerih so se po večerji zbirali odlični zastopniki belgrajske družbe, ki so uživali morfin in kokain. Ker je bilo povpraševanje po tem strupu z dneva v dan večje, se je s tem blagom razvila v Belgradu pravcata tajna trgovina, ki so jo povečini opravljali Rusi. Belgrajska policija je v tej zvezi aretirala več uglednih oseb, Zagrebčanku Ivko Prišlec, ki je tudi zahajala v te odlične nočne klube, je zaenkrat izgnala iz Belgrada.

Osebnosti

Belgrad, 27. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je upokojen Aleksander Havliček, nadzornik pri oddelku za gozdarstvo ministrstva za gozdove in rudnike in šef eksploatacijskega oddelka ministr. za gozdove in rudnike.

Belgrad, 27. okt. 1. Te dni je prisel v Belgrad jugoslovanski poslanik v Berlinu Baludžić.

Belgrad, 27. oktobra 1. Za vršila dolžnosti ravnatelja centralnega veterinarsko-bakteriološkega zavoda kmetijskega ministrstva v Belgradu je postavljen veterinarski bakteriolog dr. Ivo Kenda iz Idrije. Vpokojen je ing. Aleksander Havliček, inšpektor ministrstva za gozdove in rudnike. Na bansko upravo v Sarajevu je prestavljen iz istega ministrstva višji pristav ing. Nikolaj Mihaliček.

Drobne vesti

Belgrad, 27. okt. 1. Jutri ob 10 dopoldne bo v prostorih Glavne zadrzne zveze konferenca, na katero so bile pozvane vse zadrzne zveze radi dogovora o sodelovanju zadrznih pri tretji turisti kmetijske potovalne razstave, ki bo to pot po vsej Vojvodini in v delu Srema.

Belgrad, 27. okt. 1. V kmetijskem ministru pripravljajo uredbo, ki je predvideva člen 67 zakona o Privilegirani agrarni banki, to je uredbo, s katero bi se restaviral zakon o kmetijskem kreditu iz leta 1925, v kolikor se ta nanaša na mestne in oblastne zadruge za kmetijski kredit.

Čačak, 27. okt. 1. Danes ob 10 je otvoril zastopnik kmetijskega ministra, načelnik dr. Stojković, vsedržavni sadjarski kongres, ki ga je organiziralo Sadjarsko-kmetijsko društvo iz Belgrada.

Belgrad, 27. oktobra 1. Odlikovana sta s srebrno kolajno za vestno službovanje Anton Koprivšek, mornariški narednik-vođnik I. razr. na kraljevski ladi »Dubrovnik«, in Milovan Glomuza, mornariški narednik-vođnik III. razr. na isti ladi. Vpokojena sta: Frančišek Zupantič, skladiščnik 9. položajne skupine, in Jože Petrič, oficijal 8. položajne skupine, oba v ljubljanskem železniškem ravnateljstvu. Pomočnik finančnega ministra je premestil za pomožnega arhivarja 10. položajne skupine na davčno upravo v Čazim Ivana Žlindro od davčne uprave v Laškem.

Pariz, 27. okt. tg. Industrijski minister Durand je prijavil za jutri govor, v katerem bo nastopal za to, da se popolnoma odpravi francoska politika kontingentiranja.

Newyork, 27. okt. 1. Bivši predsednik albanske republike Fan Noli je dobil dovoljenje za naseljevanje v Združenih državah.

Tokio, 27. oktobra. Japonska admiralteta je izdelala razorožitveni načrt, ki ga bo tokijska vlada predložila Hooveru.

KOMEMORACIJO ZA UNIV. PROF. DR. FRANOM JESENKOM

priredi ljubljanska podružnica SVD v nedeljo ob 11 v zbornici dvorani univerze, kjer bodo o pokojnikovem delu in življenju govorili gg. mestni župan ljub. dr. Dinko Puc, predsednik podružnice, nadzornik Josip Strekelj in zastopnik Jugoslav. zimsko-sportnega saveza Gorec, njegovo znanstveno delo bo pa orisal pokojnikov asistent in najzvestejši sodelavec Gabrijel Tomažič. Prireditelji ne bodo razpošiljali posebnih vabil, ker so uverjeni, da vsakdo, kdor ga je poznal osebno ali samo po njegovih delih, smatra za svojo dolžnost počastiti spomin dr. Frana Jesenka.

Rojstna obletnica Češkoslovaške republike

Danes pred 14 leti so Čehi in Slovaki v skupni državi nastopili pot neodvisnega udejstvovanja med neodvisnimi narodi sveta in oživili zgodovinska prava, katera je bila zgodovina za dobo dolgih deset stoletij prekinila. Brez hrupa, brez plehkega sentimentalnega navdušenja so zasedli svoje me-

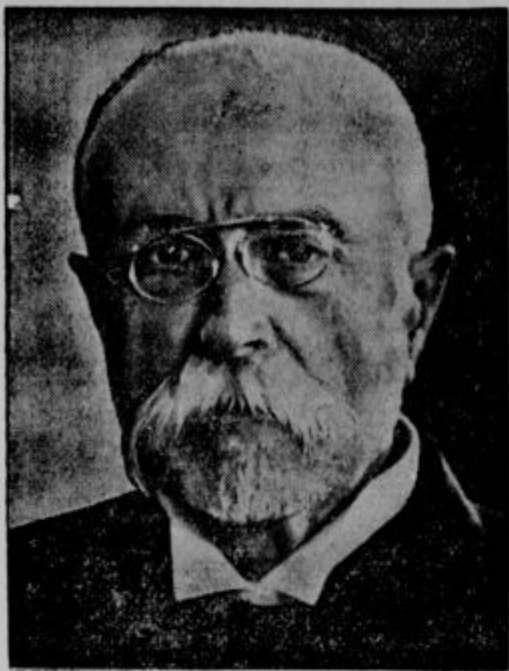
o teku preteklih štirinajst let doma in v svojih odnošajih do drugih narodov.

Swoboda, kjer pridejo do svojega polnega izraza večne pravice, ki jih človeški duši daje božje in naravno pravo, swoboda vesti in swoboda misli ter besede. V spoštovanju teh svetinj leži tajnost, ako si je češkoslovaška država, ki združuje toliko narodnih, verskih, gospodarskih interesov mogla ustvariti tako solidno državno upravo na temelju najširših demokratičnih swobod. Le tako je mogla pritegniti slehernega državljanca, da se je swobodno podrgel disciplini, ker je vsakdo razumel, da mora z osebnimi žrtvami čuvati državo, ki zopet od svoje strani skrbno pazi, da nikdo ne krši njegove swobode. Najpogostejših junaštev in največjih žrtev je človek sposoben samo, kadar je swoboden.

Delo, ki pa mora biti smoteno, temeljito in vztrajno. Saj ni čuda. Čehi in Slovaki se niso zadovoljili, da bi na zunaj prevzeli pridobitve že starih držav ter jih v nemem posnemanju, brez življenjskih predpogojev prenesli v svojo hišo. To, kar danes po 14 letih dela lahko pokažejo, je marljivo nabrano, razumno izbrano, je organično izraslo iz vsakdanjih potreb narodnega napredka. Zato so vse njihove ustanove, naj si bodo političnega, gospodarskega, trgovinskega, industrijskega ali splošno kulturnega značaja, tako trdne in dajejo vtis globoko zasedane solidnosti.

Zato je pa tudi mesto, ki ga zavzemajo med narodi sveta, tako zavirljivo lepo. Češkoslovaška se nam zdi otok miru sredi valovljenja nemirne Evrope. Od vsepopsod slišimo samo tarnanje o krizi in o žrtvah, ktere nalaga, iz Češkoslovaške malo. In nas veseli do dna naše slovenske duše, da je naš bratski narod dokazal življenjsko sposobnost Slovanov. Mi se radujemo tega tihega, sicer počasnega a sigurnega napredka slovenske države, ki je brez dooma poklicana, da vrši še velike zgodovinske naloge.

Mi bomo njihov državni praznik, praznik swobode in dela, odkritosrčno in iskreno praznovali z našimi brati na severu. Kar bo danes povedalo slovensko ljudstvo in naša bela Ljubljana na naslov Češkoslovaške in njenega pridnega ljudstva, bo prišlo od duš, ki ljubijo in ne lažejo.

Predsednik republike Masaryk

sto med državami Evrope, ki je zrla na nje kakor na ostale politične novorojenčke s prezirljivo nevernostjo v njihovo življenjsko sposobnost. Nato so šli na delo. Z živčnostjo in z neko trmoglavo vztrajnostjo, z ljubeznijo, katero je pa vodila preudarnost, so si začeli urejevati svoj novi dom, zbrani in disciplinirani okrog svojih voditeljev, katerim je svet že davno dal svoje priznanje, preden se je smelo govoriti o neodvisni češkoslovaški državi. Swoboda in delo, to dvoje je bil njihov ideal prej, ko so z nami pred in poleg nas branili svojo narodno in kulturno samobitnost, swoboda in delo sta ostala tudi recept vsakega posameznika in skupnosti za čudovite uspehe, katere so želi

Človekoljubje v teoriji in praksi

Ljubljana, 26. oktobra.

Svetovnoznana gostilna pri »Cvičkoljubu«, tam nekje v Piškopeji, je zbirališče najzbranejših družbe. Tu se zbira svet naroda, njegova nada in njegovo ponos. Kdo bi prešel vse socialne, gospodarske in narodnostne probleme, ki so jih vrli rodoljubi piškopejski ob cvičku in cvrtilih piškah v teh idiličnih prostorih že rešili, kdo prečeni vso njihovo modrost, kdo pretehtal vso dobroto njihovih človekoljubnih src?

Ampak seznanimo se pobliže z nekaterimi teh vrlih narodnih veljakov! Onile tamle je n. pr. ognjevit zagovornik ponižanih in razžaljenih (kaj-kraj so že imeli srečni Piškopeji priliko poslušati njegove pretresljive, v srce segajoče govore)...; drugi je kremenit značaj, neupogljiv ko jeklo, moč tako klenega političnega prepričanja, da ga ne spravi iz ravnotežja nobena še tako zapekljena vaba...; tretji, mož s čestitljivim preroškim obrazom, je mučenik, ki je v službi naroda in domovine osivel...; četrti pa je zaslužni sociolog, ki je obogatil piškopejsko sociološko literaturo z nebrojnimi dragocenimi razpravami... Dosti jih je za prvo silo!

Pravkar imajo gospodje sila aktualno debato o socialnem vprašanju. Njihovi argumenti so ostri in prodirni kakor žebli, ki jih v steno zabiješ. Od časa do časa zraste postava tega ali onega v vzponu navdušenja in lastne veličine skorajda do stropa...

Prvi: »Problem socialne razvrstnosti bo eksistiral vse dolje, dokler bo beseda »človekoljubje« zgozlj fraza. Vse za vse! — bi moralo biti naše geslo. Moje stališče je: nihče nima pravice odreči komu pomoči. Name se n. pr. še nihče ni obrnil zaman, kajti nobene posebne modrosti ni treba, da

človek spozna: kdor se poniža tako daleč, da od srca do srca trka, tega gotovo ne dela za zabavo, ampak sta ga skrajna beda in obup prisilila do tega žalostnega koraka. Zato je vsak odpor proti tem siromakom krivičen in nesocialen.

Drugi: »Povsem moje mnenje! Dokler jim socialne ustanove ne bodo mogle nuditi zadostne pomoči, toliko časa bomo beračenje od hiše do hiše pač morali smatrati kot potrebno zlo. Kaj pa naj počne? Dela ne dobijo, zaslužka tudi ne — ali naj gredo živi v zemljo?! Pomagati tem nesrečnejšem v dnevnih najhujših stiskah — naša sveta dolžnost!

V tem hipu stopi v gostilno mož. Sledovi bede so tako vidno začetani na njegovem obrazu, da te presune.

Najprej stopi k mizi, kjer sedijo trije mladi fantje. Takole vsak teden enkrat si ga morda privoščijo par kozarcev, ti fantje... Bogve, če se bodo kdaj povzpeli tako visoko, da bodo ko onile narodni veljaki piškopejski lahko organizirali svoje stalno omizje in pri cvrtilih piškah in drugih dobrotah reševali zamotane socialne in druge probleme...

»Gospodje,« se mož najprej zaupno obrne do njih, »gospodje, če vas smem prositi za majhno podporo... Brezposeln izganec sem in otroke imam in bolno ženo...«

Fantje sežejo v žep in mu izročijo vsak svoj skromni delež. Le enemu od njih se zdi potrebno, da prosilca posvari: »Ampak po vinu dišite, mož! Če imate za vino, bi lahko tudi za kruh imeli...«

»Ko me pa povsod, kamor pridem, namesto s podporo — odpravijo s kozarcem vina,« se opravičuje mož.

»Pa odklonite!« svetuje fant.

»Ko se pa ne upam zameriti,« jim pojasni. Zahvali se in krene dalje. K mizi magnatov piškopej-

ne bil odklonil apostolskega avtorstva zakaj slep ali trmast mora biti, kdor more mimo Irenejevega pričevanja.

V drugem delu je najlepše in tudi s katoliškega stališča neoporečno poglavje: »Kako je bil rojen: krasne besede o Marijinem vednem devištvu in čudovit popis, kako se je začelo Jezusovo življenje na zemlji. Le škoda, da M. ni preštudiral nobene katoliške dogmatike, ker sicer bi mož tako obširne izobraženosti ne mogel zamenjati brezmadežnega spočetja z Marijinim vednim devištvom. To polaga na dlan, kako globoko je pravoslavna obramba vere pod vplivom protestantske literature.

Sledečih 190 strani bo lajki prečital s težavo in ob fantastičnih razmotirvanjih, kako je človek Jezus ob krstu doživel Boga Kristusa v sebi, se bo najbrž vprašal: Ali je to isti Kristus, čigar božanstvo drugod tako neomahljivo izpričuje; ali sta v njem dve osebi? Čemu ga spravlja v zvezo z Adonisovim misterijem in čemu to dolgo, z mistiko zagrnjeno poglavje o Ribí-Golobu? Saj bi bil M. pri večkrat citiranem Ed. Meyerju, najboljšem poznavalcu zapadne zgodovine, lahko čital, da po njegovem mnenju vpliv paganskih misterijskih ver na staro krščanstvo nikakor ni izpričan.

Poglavje: Jezus in hudi duh je posrečena, skora pretresljiva lekcija modernemu človeku, ki taji bivanje zlih duhov. Zaključni kapitelj: O skušnjavi pa se mi zdi neuspešna aprofiska meditacija o skušanem Jezusu. To je vzrok da knjiga ne izžveni harmonsko, ampak se konča, kakor se orientalska reka izgubi v puščavi pesek.

O Cerkvi M. ne govori sovražno, a vendar so mu ušle netočne, ali celo krivične besede, kakor: »Čigar vera ni svobodna, naj gre v cerkev, naj

stih, ki medtem še vedno rešujejo problem bede in brezposelnosti...

Brezposeln se ponižno prikloni in ponovi svojo prošnjo.

Gospodje človekoljubi pa so mahoma postali slepi in gluhi za svojo okolico. S podvojeno vneto debatirajo dalje...

Tedaj plane izza nasprotne mize polizan gospodič — kavalir brhke natakariče Karle. Hrabro izboči prsi in junaško pozove vstopivšega gostilničarja: »Zadnjič sem jaz enega ven vrgel, tega dajte vilo!

In gostilničar, robusten, širokopleč možak si zavil roke. V svetem ogorčenju, da si upa takale izgubljena eksistenca nadlegovati njegove drage goste, zgrabi brezposelnega za vrat in ga nemilo strese. Docela je pozabil, da je revež, nad katerim se je na tako barbarski način znesel, tudi človek. Odločna beseda bi prav tako zalegla, ampak on hoče na vsak način pokazati, kako mu je ugled hiše pri srcu. Med krepkimi branci in psokami tira prestrašenega moža do vrat in ga vrže čez prag, da pade in udari z glavo ob kamenila tla — namreč brezposeln siromak, ne vrli gospod gazda...

»Tako, baraba!« mogočno vzklikne, ko si obriše roke ob hlače. »Drugič ti zavijem vrat!« (Prav za prav je silno tragikomično to: če bi isti mož sedel za mizo in naročil četrtinko vina — gospod gazda bi se mu bil priklonil do pasu. Zaradi četrtinke vina, ki ga naročiš — si torej lahko v hipu spoštovan gost in imeniten gospod, in zaradi četrtinke vina, ki ga ne naročiš — si baraba in falot!)

Celo otrokom
dovoli zdravnik
KAVO HAGI

Gospodje človekoljubi ravnodušno gledajo vee to. Nihče se ne zgraža. Nihče ne protestira. Da, celo z laskavim odobravanjem obsujejo gostilničarja, ko se znaglasno vrne k njim: »Bravo, gospod gazda, bravo! Pošteno ste mu podkurili! Človek res niti v gostilni nima miru pred temi nadležneži...«

In se znova zatopijo v reševanje perečega problema o pomanjkanju socialnega čuta in človekoljubja med narodom piškopejskim, o zatiranju surovosti in o gojitvi žlahtne rožice — srčne kulture v njem...

Oprostite, ampak... samo to sem hotel povedati: globok, globok prepad zija med teorijo in prakso nekaterih ljudi v Piškopeji. Ljudi, ki jim je srce na jeziku, a v srcu — laž.

Jubilejna kulturna proslava v Bosni

Sprejem nadškofa Šariča v Travniku.

Bosanke v slavnostnem sprevodu.

Kakor smo že poročali, so v Travniku v Bosni nedavno praznovali 50 letnico obstoja tamkajšnje jezuitske gimnazije, katero je leta 1882 ustanovil blagopokojni sarajevski nadškof dr. Josip Stadler. Na tej gimnaziji so bili vzgojeni vsi markantnejši prvaki bosansko-hercegovinskih Hrvatov, zato so to proslavo smatrali za splošno narodni kulturni jubilej. Na proslavo v Travnik so prišli mnogi bivši učenci te gimnazije in poleg vrhbosanskega nadškofa dr. Ivana Šariča in škofov Mišiča in Gariča je dospel tudi hrvatski metropolit dr. Anton Bauer, ki je s tem dal visoko priznanje temu zaslužnemu zavodu katoliških Hrvatov v Bosni in Hercegovini. Na proslavo je prišel tudi

zastopnik jezuitskega generala p. Prešern iz Rima. Tudi sv. oče papež Pij XI. je posebno počastil travniško gimnazijo. Ob priliki proslave je poslal lastoročno pismo, v katerem želi temu odličnemu zavodu tudi v bodočem delu dober uspeh in napredek.

Fotoamaterji!
Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi
fotooddelek Jugoslov. knjigarne Ljubljana
Zahtevajte ceniki!

D. S. Merežkovskij: Jezus Nepoznani

Jos. Štimenc.

Sloveški ruski pisatelj D. S. Merežkovskij se je po dolgi vrsti romanov, ki jih prevajajo v vse evropske jezike, lotil studija evangelijev in evangelijske kritike, na kar je napisal veliko delo v dveh knjigah: Jezus der Unbekannte (Jezus Nepoznani) z geslom iz Jan. I. 10: »Na svetu je bila luč in svet je po njej nastal — in svet je ni spoznal.

Prva knjiga je izšla sredi 1932 v založbi Grethlein & Co. Leipzig—Zdrich in stane 17 šillingov, druga izide spomladi, bo pa le v rahli zvezi s prvo.

Dosedaj je M. obdelal Jezusovo skrito življenje (do 30. leta). Za uvod je napisal 130 strani evangelijske kritike. Razpravlja zlasti tri vprašanja: Ali je Kristus živel, pač najboljšje in najlepše strani; sinoptični problem in avtorstvo četrtega evangelija. Prvo, danes navidez ne več aktualno vprašanje je izrečno naprtil proti ruskim brezbožnikom, ki hočejo Kristusa utajiti, češ, da je evangelij mythos in laž.

Ostali dve, se zdi, da razpravlja preobširno in škoda je, da se oprla skoro izključno na protestantsko literaturo. Izmed katoličanov pravzaprav pozna le Lagrangea in Grandmasona. A če bi bil Grandmasonovo veliko delo o Kristusu (Jésus Christ, sa personne, son message, ses preuves; Paris, Beauchesne, dve knjigi) prečital, če bi bil vzel v roke najboljšo monografijo o tem vprašanju (M. Lepin, L'origine du quatrieme Evangile), bi

poslušal čitanje evangelija (str. 67). »Njegovo (Kristusovo) telo je v Cerkvi vklejano v oblačila svetniških podob. Treba njegovo telo najti v svetu in Njega, ki je v Cerkvi vklejano, razkleniti (str. 44).

Ko sem to čital, sem si mislil: M. tako uvaža Pascalove »Misli«. Tam bi bil lahko srečal tudi besede, ki jih govori Jezus duši: »Prihujš sem ti po svoji besedi v Svetem pismu, po svojem duhu v Cerkvi in v navdilih, s svojo močjo v duhovnikih, s svojo molitvijo v vernikih.«

Škoda tudi, da je prezrl zadnje poglavje Grandmasonovega mojstrskega dela o Kristusu. Ko ta pisatelj ugotovi, da so Kempéanova Hoya za Kristusom, Ignacije Duhovne vaje in sv. Frančiška Saleškega Uvod v pobožno življenje najpogostejše knjige katoliške pobožnosti od 15. stoletja sém, pravi: »Vse tri odkazujejo Jezusu Kristusu prvo mesto. Vzljubiti njegovo osebo in vzgojiti se po njegovih zgledih je alfa in omega njih nauk« (II. 649).

M. je pisal z velikim navdušenjem za Kristusa in z gorko ljubljeno do modernega dvomiljveca; to je treba priznati. Škoda le, da se je še vse preveč bal liberalno racionalističnih »fabricatores errorum«. Gotovo je, da se bo ta ali oni navdušil za čitanje evangelija in bo celo spet našel vero v Kristusa Boga. Kdo drugi pa bo odložil knjigo razočaran, češ, Nepoznani Jezus se mi je še bolj zavil v temo — kakor na naslovni sliki. Kdo bo pa morda opazil, da ima še bolj prazno srce in prazne roke: Vzeli so mi mojega Gospoda in ne vem, kam so ga položili! (Jan. 20, 10). Katoliški vernik pa je lahko vesel, ker vidi, da mu njegova Cerkva najskrbneje čuva in razodeva Nepoznanega Jezusa.

Z dovoljenjem založništva sem prevedel štiri najboljše strani Jezusa Nepoznanega. Čujte, kako je to lepo!

Kako naj čitamo evangelij.

Nemogoče je, evangelij brati, tega pa kar je notri rečeno, ne izpolnjevati. Toda kdo izmed nas to dela? Iz tega razloga je evangelij izmed vseh knjig najmanj čitan in najmanj poznan.

Svet, kakor je, in ta knjiga ne moreta ostati v slogi. Eno ali drugo: Svet bi ne smel biti to, kar je, ali ta knjiga bi morala s sveta izginiti.

Svet je pogoltnil, kakor požre zdrav človek strup ali bolnik zdravilo, in se zdaj z njim bori, ali si ga bo usvojil, ali ga bo za vedno dal od sebe. Bori se že dvajset stoletij, zadnje tri stoletja pa se bori tako, da tudi slepec lahko vidi: v slogi ostati ne moreta; ali tej knjigi, ali pe svetu proti koncu.

Slepo berejo ljudje evangelij, zakaj navajeni so tako. V najboljšem primeru mislijo: »gnalijska idila, drugi ne popolnoma posrečeni raj, nebeško lepe sanje zemlje o nebesih, a če jih hočeš spolniti, bo šlo vse k vragu.« Ali je slabo, tako misliti? Ne navada je...

Le če v evangeliju najdemo svoje življenje bomo našli v njem tudi Jezusovo življenje. Živim pa; toda ne več jaz, ampak v meni živi Kristus. Gal. 2, 20.

Da Ga vidimo, treba slišati, kar je čul Pascal: V svojem smrtinem boju sem mislil nate; marsikaj kapljic krvi sem preli zate (Pascal. Pensées, 552: »Je pensais à toi dans mon agonie, j'ai versé quelques gouttes de sang pour toi.«) In kar je čul Pavel: »Ki me je vzljubil in zame dal samega sebe.« Gal. 2, 20. Tu je tisto, kar je najbolj nepoznano na

Ljubljana

Tako umirajo reveži ...

Ljubljana, 27. oktobra.

Kadar revež umre, se le malokdo zmeni za to, da si ni smrt reveža prav nič manj pretresljiva, kakor smrt tega ali onega uglednega človeka. V marsikaterem oziru pa pogosto še bolj, saj je življenje reveža že samo na sebi pretresljivo.

Zalosten primer, kako umirajo reveži, se je pripetil danes v Ljubljani. Hišnica hiše št. 5 na Rimski cesti je našla dopoldne v podstrežju zapuščenega in onemoglega možička, ki je večkrat prenočeval tam v podstrežju. Možiček je bil 70-letni Franc Erjavec, nekdanji pekovski pomočnik, sedaj pa seveda že dolgo povsem nezmožen za delo. Za Erjavca je bil mestna občina dostikrat zavzela. Že najmanj osemkrat ga je mestni socialni urad poslal v zavetišče za onemogle, v hišnico ali pa v Mengeč, kjer je tudi nekaj mestnih hišalec. Toda Erjavec ni bil človek, ki bi mogel živeti med štirimi stenami. Ni se mogel nikoli pravi zavesti v hišnem redu, njegova prirojena nemirnost ga je od takega življenja v hišnici ali v ubožnici vedno odvrčala. Zato je vsakokrat, ko je zopet prišel v ubožnico, tudi vselej že čez nekaj dni pobegnil in se raje klatil, daš lačen, po mestu ter beračil, samo, da je imel nekaj za silo. Raje je stradal, kakor pa da bi bil zadovoljen s popolno oskrbo, pa da bi se držal predpisanege reda.

Zivel je zadnje čase popolnoma zapuščen in se razen nekaj dobrih ljudi skoraj nihče ni brigal zanj. Ko je hišnica danes obvestila mestni socialni urad o obupnem stanju tega starega možička, ki bi ga razna golazne malo da ne živga snedla, je socialni urad odredil, naj moža prepeljejo devetih v mestno zavetišče. Po Erjavcu je prišel reševalni voz. Mož je šel še sam po stopnicah navzdol in vstopil v voz, ki ga je prepeljal proti zavetišču. Navzgor po stopnicah pa so morali staremu revežu že pomagati reševalci. Ko so prišli z možičkom v prvo nadstropje, je starček naenkrat nekoliko omahnil in naslednji trenutek že izdihnil. Umrl je reševalcem v rokah. Tako ga je smrt rešila vseh nadlog in zaključila njegovo nestalno, nemirno življenje. Mož so v ubožnici položili na mrtvaški oster.

Vozni promet na pokopališče

Uprava policije odreja sporazumno s mestnim načelnikom glede prometa ob priliki praznika Vseh svetnikov sledeče:

1. Dne 30. in 31. oktobra ter 1. in 2. novembra je dovoljen na pokopališče k Sv. Križu za vsa vozila brez izjeme vključno tudi kolesarje samo enosmerni vojni promet in sicer je dovolj na pokopališče dovoljen samo po Šmartinski cesti, odvoz s pokopališča pa samo po Savski—Linhartovi in Dunajski cesti.

2. Ker bo v teh dneh obratovalo na tej progi večje število avtobusov, se iz prometno varnostnih razlogov odreja za avtobuse sledeča postajališča: Marijin trg, Krekov trg in Dalmatinova ulica.

3. Vsako prenapolnjenje vozil je v smislu obstoječih predpisov strogo zabranjeno in smejo šoferji odnoso sprevodni sprejeti le ono število potnikov, kolikor je komisijončno dovoljenih mest (sedežev).

4. V obratu stoječi avtobusi bodo označeni s posebnimi številkami od 1 do 16.

5. Občinstvo se opozarja, da je najvišja dopustna cena za enosmerno vožnjo na pokopališče 3 Din.

6. Občinstvo, posebno starši z otroci, se opozarja, naj se strogo drže desne strani ceste, kjer ni hodnikov, da se izognijo nezgodam in ne ovirajo po nepotrebnem prometa.

7. Glede parkiranja pred pokopališčem se morajo vsi vozači brez izjeme strogo ravnati po navodilih službojčih varnostnih organov.

8. Kolesarji se opozarja, da je dostop na pokopališče s kolesi zabranjen.

9. Ker se vsako leto dogaja, da ob priliki spominskih svečanosti, ki se vrše na praznik Vseh svetnikov na pokopališču, občinstvo stopa na grobove, posebno pa na vojaške grobove ter jih poškoduje, se opozarja, da dobi varnostni organi nalogo, naj take osebe legitimirajo in prijavi, ker se bo proti njim postopalo in bodo morali poravnati povzročeno škodo.

Upravnik policije: Keršovan, s. r.

...

Seja odborov za presojo prošenj za odpis davčnih zaostankov se bo vršila dne 3. novembra 1932 ob 10 dopoldne pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, II. nadstropje, soba št. 8. V smislu člena 8 določb glede odpisa davčnih zaostankov lahko prosi za odpis davčnih zaostankov prisostvujejo seji osebno ali pa po pooblaščenem zastopniku.

Njem. Nepoznanem: osebni odnos Jezusa kot človeka k človeku kot osebnosti, — zakaj pred mojim odnosom do Njega stoji Njegov do mene; to je čudež čudežev, to je tisto, po čemer se razlikuje od vseh človeških knjig, od vseh plamenov zemlje ta blisk iz neba — evangelij.

Da bomo Kristusovo življenje bolje spoznali, moramo svoje življenje bolj živeti; kakor živimo, tako ga bomo spoznali. »O da bi bil poznal sebe, pa bi bil poznal Tebe, noverim me, noverim te«. Z vsakim zlim dejanjem dokazujemo, »izpričujemo«, da Kristus ni eksistiral; z vsakim dobrim delom, da je živel. Če naj evangelij beremo v novem duhu, moramo na nov način živeti. (Str. 145.)

Ce kdo evangelij odpre, se zanj vse druge knjige zapro; kdor pa začne na to misliti, in ne bo na nič več mislil in ne bo s tem ničesar izgubil, ker vse misli izhajajo od evangelija in vidi jo k njemu. Če si poskuša to, si vse drugo diši plehko; dolgočasne so vse človeške tragedije po tej »božji komediji«. In če je naš svet kljub vsem svojim strašnim abominacijam vendar še v strašno globokem zmislu svet, je to odhod, ker je bil On na tem svetu (146).

Tistim, ki pravijo, da Kristus ni živel.

»Ali je Jezus živel?« na to vprašanje ne more odgovoriti tisti, ki je zanj Jezus samo bil, ampak je tak, ki je zanj Jezus bil, je in bo.

Ali je bil, mali otroci vedo, modri ne vedo.

Kdo je On? — Mythos ali zgodovina, senca ali telo? Slep moraš biti, da bi zamenjal senco s telesom; toda tudi slepec treba le, da stegne roko, pa opta in tako spozna, da telo ni senca. Ali je Kristus živel, to vprašanje bi ne bilo nikomur prišlo v glavo, če bi ne bil že pred vprašanjem razum skajlen z željo: o da bi Kristus ne bil živel.

Tako se godi, da je On leta 1931 natančno tako nepoznanec in zgonetka — znamenje, kateremu se bo nasprotovalo — kakor leta 31. Luka 2. 34. Njegov čudež v svetovni zgodovini je za ljudi večna mrena v očesu: lažje je zanje, svetov-

Kaj bo danes?

Drama in opera zaprti.
Union, velika dvorana: Slavnostni koncert v proslavo češkoslovaškega narodnega praznika.
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy d., Mesni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

...

● Za necejšnji slavnostni koncert, ki se vrši v proslavo češkoslovaškega narodnega praznika, točno ob 20 v veliki Unionski dvorani, je le še nekaj sedežev po 10 in 8 Din na razpolago. Predprodaja sedežev je danes cel dan v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu in zvečer od pol 8 dalje v veži pred Unionsko dvorano. Stojšča so že razdeljena. Opozarjamo, da je vstop v dvorano dovoljen le proti vstopnici veljavni za ta večer.

● Maša zadušnica za kumanovske junake. V soboto dne 29. t. m. se bo vršila ob pol 8 zjutraj maša zadušnica v spomin padlim junakom na Kumanovem v šentjakovski cerkvi, za pravoslavne vernike pa v pravoslavni kapelici v vojašnici vojvode Mišiča.

● Prosvetni večer, ki bi se moral vršiti danes ob 8 v Unionski dvorani, vsled slavnostnega koncerta Češkoslov.-jugoslovanske lige, odpade. Priznanje g. univ. prof. dr. L. Ehrlicha bo v petek 4. novembra.

● Ljubljanskim moškim zborom. Odbor za proslavo 20-letnice kumanovske zmage, nas je naprosil, da pojemo v soboto zjutraj ob četrti na 8 pri maši zadušnici za kumanovske junake, ki se bo vršila v cerkvi sv. Jakoba in jo bo bral bivši narodni poslanec g. Janko Barle. Arhivirj naj prinese s seboj note, pesmi »Ušlih nas, Gospode,« »Človek, glej doganje svoje,« »Blagor mu.« in Ferjančičevo »O Gospode, Vkljub temu, da smo povsod vpreženi in da pogosto sodelujemo pri raznih proslavah, Vas prosim, da se te žalne maše pri kateri bomo peli samo slovenske nagrobnice v čast spominu junakom Kumanovga, udeležite v čim najplešem številu. — Zorko Prelovec.

● Sestanek likovnih umetnikov. Že na dveh sestankih so preračevali nekateri ljubljanski likovni umetniki sedanjí obupni položaj slovenskih poklicnih slikarjev, kiparjev in grafikov. Bili so si edini v prepričanju, da je samopomoč v obliki strogo stanovske oziroma strokovne organizacije, ki bi stala izven vsake struje, najuspešnejše sredstvo za borbo proti raznim težavam, ki prilikajo kakor mora prav vsakega izmed njih. V ta namen se sestanejo likovni umetniki v soboto, 29. oktobra, ob 20 v restavraciji »Zvezdec«. Posebnega vabila ne prejme nihče, a vsakdo je naprošen, naj opozori svoje tovariše na ta važni sestanek, ki bo končno veljavno sklepal o tem, ali in v kakšni obliki naj se ustanovi taka organizacija.

● Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani je prejel ogromno število prošenj za zimska oblačila. Razdelilo se je že mnogo oblačil, toda še vedno prihajajo nove prošnje. Siromaki prosijo posebno za zimske odeje, ker nimajo s čim pokriti svojih otrok. Obrabamo se do premožnejših slojev ljubljanskega prebivalstva z vjudno prošnjo, da podarijo za reveže zimske odeje in rjuhe. Lepo prosimo, da blagovolite to blago dostaviti pisarni Rdečega križa: Wolfste 12 (na dvorišču). Vsak dar bo hvaležno sprejet.

● Združenje gled. igralcev, krajevni odbor Ljubljana, je imelo v nedeljo 23. t. m. svoj 14. redni občni zbor. Po izbranih poročilih predsednika g. Drenovca, tajnika Jerana, blagajnika Mencina in revizorjev prof. Šesta in Erklavca, je prejel stari odbor z odobranjem absolutorij. V slučajnostih je bila zelo živahna debata, katere so se udeležili gg. dr. Svara, Marček, Kreft, Levar, Plut, Simončič in drugi. Po vsestranskem stvarni obdelavi predloženega materiala je bil z vzklikom izvoljen ves stari odbor s predsednikom Drenovcem.

● O pomenu podnebja za spolni razvoj, bo letos prvo predavanje prirodoslovne sekcije Muzejskega društva. Govoril bo g. dr. B. Škerlj, ki se je vrnil po enoletnem študijskem potovanju po Nemčiji in Norveški. Predavanje se bo vršilo v ponedeljek 31. t. m. ob 18 v predelavnicah mineraloškega inštituta na univerzi in ne danes, kot je bilo pomotoma javljeno. Gostje in člani so enako dobrodošli. Vstop prost.

● Podpornemu društvu za gluhoonemne mladino je darovalo učiteljstvo gluhoonemne 150 Din kot počastitev spomina blagopokojne ge. Maksimilijane Segove, matere bivšega zavodnega kateheta. Iskrena hvala!

● Se jih imamo »ubogih Lazarjev«, siromakšnih vajencev — in če ni v Ljubljani bogatinov, bi se pa morda le našlo še kaj usmiljenih družin, ki bi bile voljne dati tem revčkom brezplačno kosilo ali večerjo. Usmiljena srca, prosimo, javite se nam! — Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

no zgodovino utajiti, kakor pa sprejeti jo s tem čudežem. Za tauto je potrebno, da ne sije nobena luč, za svet — da ni nobenega Kristusa.

Obsodba Renanove »Vie de Jésus«.

O Renanovi knjigi bi lahko rekli, kar govori angel Razodetje: »Vzemi jo ter snej in napravila ti bo v trebuhu grenkobo, a v tvojih ustih bo sladka ko med.« Razodetje 10, 9. Medu primešati strupa, iglice skriti v kruhu — ne kroglice, v tej umetnosti Renan pač nima tekmeča.

»Jezusa nikoli ne bo nihče prekosil; vsi veki pričajo, da med sinovi človeškega rodu nihče ni bil večji nego On.« — »Spočij se torej v svoji slavi, plemeniti začetnik... Tvoje delo je storjeno, božanstvo je potrjeno... Ne boj se, da bi se utegnila stavba, ki si jo zgradil, porušiti. Postal boš tak ogeljni človeštva, da bi Tebe iztrgali iz sveta, pomenilo isto, kakor pretresti ga v osnovo.« (Renan, Vie de Jésus).

To je bil med; eva strupa ali igle v krušni kroglici: »Jasni prerok blaženosti se polagoma spreminja v temnega velikanca strasti. Že na poti v Jeruzalem spozna, da je bilo vse njegovo življenje ugodna pogreška, na križu pa spozna dokončno in zdaj oblažuje, da mora trpeti za nizkoto človeštvo. (Prav tam.) Še huje: Lazar leže v spozrazumu z Marto in Marijo živ v grobu, da bi z vstajenjskim čudežem prevaral ljudi in proslavil Učenika. Ali je Ta kaj vedel o tem? »Morda.« — Renanu najbolj priljubljena beseda — morda je vedel. Tu je najbolj zvito namigavanje, — najstrupenejši med, najostrejša igelna konica.

Kaj neki pomeni: »Med sinovi človeškega rodu ni bil nihče večji?« To je isti, »sece homo — kakšen človek« v Pilatovih ustih. Reče: »Kakšen človek« in si pri tem roko umije; reče: ogeljni človeštva in ga zraven tlo izmakne, tako da nihče ne opazi; pred resnico pade na tla, v nedru pa ima skrivni kamen: »Kaj je resnica?«

Renanovo »Jezusovo življenje« je Pilatov evangelij.

● Oddaja lokalov v carinarnici. V stanovanjski koloniji novih carinarničnih poslopij je oddati 4 lokale v izmeri a ca 9 m². En lokal je namenjen za trafiko in prodajo monopolnih tiskovin, ostali trije lokali pa za delikatesno trgovino ter za mlekarstvo in prodajalnice kruha. Ponudbe je vložiti pri mestnem gospodarskem uradu z navedbo namene do 31. 10. 1932 opoldne.

● Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor v Ljubljani, opozarja svoje članstvo, da je prispel premog. Član, ki si ga želi nabaviti, naj pride s člansko izkaznico v društveno pisarno med uradnimi urami od 9—14 v Sv. Petra vojašnico. Vreče je prinesiti s seboj. — Odbor U. V. I. k. o.

● V mestni klavnici se bo v soboto ob 3 popoldne prodajalo stilizirano prašičje meso.

Ustrezljiv na postni dan
Slamičev je restoran,
ker nam nudi vsaki hip
krožnik najfinjših rib.

● Nepoboljšljiv. Policija je prejela včeraj v Ljubljani nekega Franca C., brezposelnega trgovskega pomočnika. C. je bil pred meseci odpuščen iz prisilne delavnice v Stari Gradski pod pogojem, da se poboljša in opusti svoje nedovoljeno početje. C. ima namreč navado, da nadleguje trgovce in jih prosi za podporo, za kakšno delo pa se nikoli ne pobriga. C. bi bil lahko do januarja na svobodi in če bi se poboljšal, še dalje. Toda, kakor hitro je prišel na svobodo, je naenkrat izginil in se pričel skrivati pred policijo. Nikdar se ni nikjer prijavil oblašten, kakor bi se moral ter je kar

Maribor

● Vsi svetniki v Mariboru. V tukajšnji stolnici bo na praznik Vseh svetnikov ob desetih slovesna pontifikalna sveta maša, ob koncu katere podeli prevzvišeni knezoškof apostolski blagoslov. Popoldne ob 15 slovesne večerice, nato mrtvaške večerice in pridiga, po pridigi procesija na staro pokopališče, kjer se opravijo molitve za vse pokojne župljane, mestne in stolne fare. Na Vernih duš dan bo ob devetih mrtvaško sv. opravilo za pokojne župljane. V kapeli na Slomskem grobu na starem pokopališču bodo ob šestih ure naprej tri tih svele maše. Takisto bodo na Vseh svetnikov praznik procesijs iz frančiškanske farne cerkve na frančiškansko ter iz mađdalenske farne cerkve na mađdalensko pokopališče. Ob 15 bo na vojaških grobovih na mestnem pokopališču v Pobrežju spominska svečanost s primernim nagovorom, ki ga ima garnizijski svečenik Pavel Zavadlal.

● Smrt kosi... Zopet dvojce mladih življenj je zapustilo to dolino solz. V sredo je v splošni bolnišnici umrl 7 letni sinček viničarja Ferdinand Kranjc. Pogreb bo danes ob četrti na 4 na frančiškansko pokopališče. Isti dan je umrl tudi 12 letni Turk Maks, sin posestnika iz Konjic. Pogreb bo danes ob 3. popoldne na mađdalensko pokopališče. V Tomšičevem drevedu št. 19 pa je včeraj zjutraj prenehalo biti blago srce 46 letne posestnice Ivane Pölzl. Pogreb rajnice bo v soboto ob 4 popoldne na mestno pokopališče. Vsem rajnim večni mir, preostalam naše sožalje.

● V banovinskih kmetijskih svet je imenovan mnogozaslужni župan pri Sv. Marjeti ob Pesnici in ugledni gospodarski strokovnjak g. Alojzij Šiker.

● Svedrovi vzemirjajo deželo. V trafiko Marije Anderlueh v Šmarju pri Jelšah so vlomili ter odnesli tobaka, kolekov, znanek in drugega v skupni vrednosti 5000 dinarjev. Na mesto vloga je odšel detektiv Grobin od tukajšnje policije, ki je izvršil posnetke prstnih odtisov.

● Ni ga dneva brez nesreče. 24 letni delavec Ferdinand Oman je padel z drevesa in si poškodoval levo roko v komolcu. — V Dobrenju je štiri letni sinček viničarke Franc Robin prišel z levo roko v stroj za mletje jabol, ki mu je zmečkal roko. — V Močni ob Pesnici je neki posestnik zabolal 24 letnega viničarja Jerneja Kmetiča. Vse tri ponesrečence so prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico.

● Sezona je tu! Včeraj smo poročali o prvi letošnji žrtvi ljudi, ki si na tuj račun preskrbujejo površnike, zimske plašče in drugo za blajžajočo se zimo. Druga letošnja žrtev teh ljudi je postal Franc Koren, vratar v neki tukajšnji tovarni. Iz vratarske sobice so mu odnesli rjavo suknjo, v kateri je bilo za 110 dinarjev gotovine in dva diamanta za rezanje stekla v vrednosti 450 dinarjev in britev, vredna 100 dinarjev. Škoda je precejšnja. Na sumu nimajo zaenkrat nikogar.

● SSK Maraton, Drevi radi zadržanosti predavateljev ne bo sestanka; prihodnji sestanek v petek, dne 4. novembra.

Zadnja poročila:

Težave pri sestavljanju čsl. vlade

Praga, 27. okt. tg. Danes na predvečer češkoslovaškega državn. praznika, se je splošno pričakovalo, da bo imenovan Malypetrov kabinet, katerega listo so objavili že vsi časniki. Ta kabinet pa še ni sestavljen, ker glede varčevalnega načrta finančnega ministra še ni prišlo do sporazuma z obema socialno-demokratskima strankama. Položaj je bil zvečer tako zapleten, da so se že širile govorice o tem, da bo sestavljen uradniški kabinet. Te govorice pa so očividno prezgodnje. Pagajanja se vršijo še nadalje in je odločitev pri socialnih demokratih, kateri hočejo, da ostane uradniška plača v najnižji meri 12.000 Kč neokrnjena, dočim določa vladni predlog to spodnjo

Francoski razorožitveni načrt gotov

Pariz, 27. okt. tg. Po 5 urnem specialnem posvetovanju vojnega, mornariškega in zrakovnega ministra ter ministra za kolonije, pod Herriotovim predsedstvom o razorožitvenem načrtu v odsotnosti vojaških strokovnjakov, je izjavil Painlevé, da je delo končano in da gre samo še za težavno redakcijo besedila, ki je posebne važnosti, ker ima francoski načrt služiti kot podlaga za mednarodne razgovore. Dostavil je, da je bilo sodelovanje vseh prisotnih zelo zaupno in pristrčno. Tudi Paul Boncour je naglašal, da sporazum ni bil težak, ker so bili vsi udeleženci enako v skrbah za varnost Francije. Poročila listov potrjujejo, da ima načrt celce vrsto miznic, ki se lahko izmeajo po tem, kakršni bodo pogoji varnosti, da se predvideva kot maksimalna meja

naprej nadlegoval trgovce. Končno ga je včeraj ljubljanska policija izsledila in aretirala. Izročila ga je sodišču.

● Dva ponesrečena. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela dva ponesrečena. Potujoča muzikantinja 43 letna Franja Gartner iz Stepanje vasi je včeraj padla tako nesrečno, da je dobila resne notranje poškodbe. — 75-letni užitar Andrej Luštek iz vasi Ladja pri Medvodah je včeraj padel v hribu in si zlomil levo nogo.

● Vlom za Bežigradom. V noči na včeraj je bil izvršen vlom v trgovino malega trgovca in trafikanta Briškija za Bežigradom. Vlomilec se je splazil v trgovino skozi vrhno odprtino okna. Odnesel je več tobaka in tobačnih izdelkov ter nekaj speerije. Briški trpi okoli 2000 Din škode, je pa krit z zavarovalnico. Za vlomilecem ni nobene sledi.

● Tatvine. Sprevodniku Ivanu Rupretu iz Zg. Šiške je nekdo iz gostilne pri »Figovcu« odpeljal 1200 Din vredno kolo. Kolo je bilo znamke Adler in je imelo tovarniško številko 344.088. — Mlekariči Luciji Teranovi iz Poljan pri St. Vidu je neznan tat izmaknil v Knezovi ulici v šiški raz voziček torbico, v kateri je bilo 150 Din gotovine in pa legitimacija njenega gospodarja. — V Puharjevi ulici je bil raz avto Konstantina Potočnika ukraden medeninat kip petelina, vreden 300 Din.

● Zmaknjena mi je bila na pokopališču nova rožna torbica z vsebino: nad 100 Din v gotovini, mala okrogla srebrna doza in srebrn glavnik, ključič itd. Če bi tat te stvari komu prodajal, naj ga prijavi policiji.

● Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

● Kdo se zavzema najbolj za zvišanje najemnin? V mestnih stanovanjskih hišah seveda. Mož ima na Slomškovem trgu št. 11, v krasnem poslopju mestne občine, štiri sobe in plačuje za to stanovanje 350 dinarjev mesečno. Za takšno stanovanje je treba v Mariboru plačati do 1300 dinarjev.

● Kako se bo odslej pobirala trošarina. Bansk uprava in finančna direkcija sta že pristali na to, da bi se občinska trošarina na alkohol in pijače pobirala po organih finančne kontrole. O tem bo na prihodnji seji občinskega sveta, ki bo predvidoma dne 4. novembra, sklepal občinski svet, ki bo brezdvomno za pobiranje občinske trošarine po organih finančne kontrole. Čim prevzame pobiranje trošarine finančna kontrola, kar bo predvidoma okoli 10. novembra, se bo obenem pričela praksa, da se bo plačevala trošarina samo od sodov, ki bodo na pipi, kar velja seveda samo pri vinu in moštu.

● Razgrnitve občinskega proračuna za 1933. Mestni proračuni o izdatkih in dohodkih za leto 1933 in sicer od mestnega zaklada, regulacijskega sklada meščanske imovine, zaklada ustanov in zaklada mariborskih mestnih podjetij so sestavljeni in bodo javno razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu skozi 14 dni in sicer od 27. oktobra do vstevki 10. novembra občanom na vpogled in sicer med uradnimi urami. Morebitne pripombe k proračunu je do navedenega dne sporočiti mestnemu načelnstvu pisмено in se bodo predložile v pretnes mestnemu občinskemu svetu.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Berghofer A. Dr.: Edelmensch und Gottsucher. Ein Weg zu innerer Harmonie und zu Gott. 292 strani, vezano 95 Din.

Dillersberger Dr.: Wer es fassen kann... Gedanken über Jungfräulichkeit und Zölibat aus Schrift und Liturgie. 276 strani, vezano 93 Din.

Herwegen L.: Von Christlichen Sein und Leben. Gesammelte Vorträge. 211 strani, vezano 91.25 Din.

Lucas J.: Wir Kinder Gottes. Ein Buch von den Grastaten Gottes in unserer Seele. 458 strani, vezano 80.75 Din.

Kurz P. M.: Der gerade Aufstieg. Eine Harmonie von Konnersreuth und Vaticanum. 131 strani, nevezano 34.25 Din.

Mönnichs Th.: Inneres Leben. Unterrichte und Lesungen. 252 strani, vezano 57 Din.

Schlund E.: Orientierung. Eine Hilfe im Weltanschauungskampf der Gegenwart. 541 strani, nevezano 95 Din.

Schmid M.: Die rechte Ordensoberin. 223 strani, vezano 47.50 Din.

Worlitschek A.: Soziales Christentum. Eine Auseinandersetzung mit brennenden Tagesfragen. 215 strani, vezano 114 Din.

mejo z 9.000 Kč, in ki so proti znižanju državnih prispevkov za brezposelne in proti znižanju invalidnin. Socialni demokrati navajajo, da morajo ta vprašanja še najprej predložiti v soboto osrednjemu odboru socialno-demokratskih strokovnih organizacij in je njihovo nadaljno postopanje odvisno od odločitve tega odbora. Socialni demokrati utemeljujejo to svoje postopanje z bojaznijo, da bi pristane socialnih demokratov na take nepopularne odredbe, kakor so znižanje uradniških plač in zmanjšanje socialnega skrbstva, dajal samo komunistom material za agitacijo. Sklicujejo se pri tem na to, da je treba pozimi računati z enim milijonom brezposelnih.

za razorožitvev redukcija vojaške službene dobe od 12 na 9 mesecev, da se imajo obenem ustanoviti vojaške organizacije, zvišati število vaj rezervistov in čete bolj koncentrirati v obmejnih krajih. Potrjuje se tudi, da se namerava spustiti v morje nova križarka s 23 tisoč tonami in 8 topovi kalibra 38.

Demonstracija lačnih se mirno končala

London, 27. okt. tg. Razhod demonstracije lačnih, katerih je bilo okoli 40.000, se je izvršil brez večjih incidentov. Tudi sanitetni oddelki niso imeli dosti posla. Samo pri izhodih je prišlo do nerodnih prizorov, ki pa so jih zakrivali gledalci. Policija je morala večkrat nastopiti zelo energično, tako da je zaradi policijskih konj nastala med množico večkrat panika.

Dnevna kronika

Neresnične vesti o požaru v Livoldu

Kočevje, 27. okt.

»Vas Livold v ognju«. Pod tem naslovom prinaša »Jutro« z dne 26. okt. št. 250 vesti, ki pa ne odgovarjajo resnici. Poroča, da je sodelovalo devet pož. bramb. V resnici jih je bilo 17 in sicer gasilna društva: Črni potok, Dolga vas, Kočarje, Koprivnik, Kočevje-mesto, Kočevje-rudnik, Knežja lipa, Mozelj, Mala gora, Nove laze, Onek, Remdolf, Stara cerkev, Šalka vas, Verdreng, Zajčja vas in Zeljine.

Ni res, da so po petih urah požar omejili, že v 2 urah je bil ogenj omejen; ni zgorelo 20 hiš, temveč zgoreli sta samo 2 hiši in 4 gospodarska poslopja.

Požar pa je nastal ob pol 12 ponoči pri pos. Samide in ne v skednju gostilničarja in kovača Kljuna. Sploh pa »Jutro« poročilo o požaru v Livoldu zelo pretirava in primerja z vasio Onek, ki je skoro vsa pogorela.

Neknadno poročamo, da sta se pri požaru zastropila z ogljenim plinom gasilca gg. Pečnik in Kajtna (člana kočevske pož. bramb.). Prvega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Poškodovani so se še trije gasilci, katerim je nudil takojšnjo pomoč reševalni oddelek kočevske pož. bramb. z zdravnikom gg. dr. Röhlm in dr. Arkom.

Auto povozil voľa

St. Jernej, 25. oktobra.

Preteklo nedeljo je bil lep in topel jesenski dan. Staro in mlado je zapustilo mračna bivališča in pohitele venkaj v naravo, po gobe in kostanj v širne gozdove in dalje v vinske gorice, v zidanice in hrame, novo vino pokušat.

Tudi obilo tujcev je tega dne obiskalo naš kraj, tako da je bila banovinska cesta proti Peterjem kar vedno napolnjena s prešernimi in naglo drvečimi avtomobili.

Ob času teh avtomobilskih izletov je v bližini sejmišča stopalo več glav živine, med katero je bil tudi krasen, malo nad 2 leti star vol posestnika Škala iz Šentjernejske vasi. Pridrvela sta dva avtomobila, vozila pravilno na desni, a s hitro vožnjo splašila žival, da je tudi ona skočila na desno in tako prišla pod tekoča kolesa. Bolestno je zajčal vol, se zrušil na tla in z zlomljeno zadnjo nogo negibno obležal.

Sofer je ustavil avto, izstopil, a na odškodninsko zahtevo domačih, smehljaje in ironično pripomnil: »Česta je le za avtomobile, ne pa za nemo živino! — Je pa, po opisu ovidčev, sam sofer zakrivil nesrečo, ker ni, videč živino pred seboj, zmanjšal brzino, ampak je z isto hitrostjo drvel dalje.

O zadnji ob najbrže končno besedo izreklo sodišče, ki bo ugotovilo, kdo je povzročitelj in dejanski krivec nesreče.

Koledar

Petek, 28. oktobra: Simon in Juda, apostola; Cirila, devica-mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Ana Krašovec, roj. Furlan iz St. Vida pri Stični. Trupso so prepeljali na dom v St. Vid, kjer bo pogreb v soboto ob 10 popoldne. Blag ji spomin! Žalujemo soprogo naše iskreno sožalje!

† V Slovenjgradu je v visoki starosti 84 let mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Chlades, vdova državnega arhivarja v Gorici. Pogreb bo v soboto ob 4 popoldne. Svetila ji večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Za častnega občana je imenoval občinski odbor na Mirni tamkajšnjega rojaka gosp. Franja Neubauerja, kateheta v pokopju, v znak zahvale in priznanja za njegovo plodno delo kot pesnik na kulturnem polju — v spomin 60 letnice njegovega rojstva. — Iskreno čestitamo!

— Diplomski izpit iz botanike in zoologije je napravila na ljubljanskem vseučilišču gdna Vera Arnež iz znane koroške rodbine. Iskreno čestitamo!

Ostale vesti

— Zupnikski uradi se prijazno naprošajo, da pri pošiljanju denarnih zbirk za misijonske nedelje točno navedejo, v kakšne posebne svrhe so vse namenjene, bodisi za misijonske tiskovine, bodisi za DŠV itd. — Misijonska pisarna.

— Protituberkulozni ligi v Ljubljani so darovali namesto venca na grob G. Radu Jegliču njegovi stanovalci tovariši računskega oddelka poštnega ravnateljstva znesek 300 Din. Liga se za dar najlepše zahvaljuje in želi, da bi plemeniti darovalci imeli čim več posmolvalec!

— Nad oltarne prste so se spravili. V sredo jutraj je cerkvenik v Šmartnem pri Litiji opazil, da so na dveh oltarjih bili oltarni prtji odrezani na polovico. Ker so bili v torek jutraj prtji še celi, je tatvino nekdo izvršil v torek podnevi.

— Preprovan tisk. Državno pravništvo v Zagrebu je prepovedalo prodajanje in razširjanje dnevnika »Berliner Tagblatt« št. 498 od 20. t. m.

— Velik vlom v Murski Soboti. V noči na 26. t. m. je neznan vlomilec vliomil v lekarno dr. Belca v Murski Soboti in ukradel iz blagajne 8000 Din gotovine. Oblasti so uvedle natančno zasledovanje, vendar pa za vliomilec ni sledi.

— Skrivnostne izginole dekleta v Novem Sadu. Po uradnih podatkih novosadske policije je pred petimi dnevi izginila 14 letna, krepko razvita Rozika K. Sum je padel na zapeljivce in trgovce z dekleti. Sedaj pa so deklet našli, vendar se zaradi preiskave vsa zadeva drži v tajnosti. — Pred dvema mesecema je na podoben način izginila neka 17 letna zasebna uradnica, ki pa je nekaj dni potem, ko je izginila, izvršila samoumori, ker ji je neki pohotnež storil silo. Pričakuje aretacijo ugodnih novosadskih osebnosti, ki so zapletene v to umazano afero.

— Dve smrtni nesreči v Zagrebu. Predvčerajšnjim je v Zagrebu na Borongajski cesti neki avtomobil do smrti povozil 60 letnega Vinovrškega. — V šestih urah v Zagrebu pa je težak kamen ubil 16 letno Jano Valesčak. Jana je s svojim očetom v bližini tamkajšnjega kamnoloma nabirala dračje, v kamnolomu pa so v tem času pokale mine. Naenkrat pa je pritrčal 20 kg težak kamen, padel zviška na Jano in jo ubil.

— Preveč podjeten goljuf. V Derventi na Hrvaškem živi bogata vdova Todorica Demič, ki sedi na svojih tisočakah in nakitu ter čaka bogatega ženina. Te dni se je oglašil pri nji čeden možakar, se najvil kot sin neke grofice in jo naprosil, če mu za dva dni odstopi kakšno sobo, dokler ne pri-

spe njegovo spremstvo in avtomobil iz Zagreba. Deset dni je preteklo, toda avtomobila in spremstva ni bilo od nikoder. Grofičin sin je postajal nemiren radi nepričakovane zamude in je naprosil vdovinega brata, naj se pelje v Zagreb pogledat, kaj je z avtomobilom in njegovim spremstvom. Dal mu je tudi neki naslov, kjer naj bi dvignil zanj pol milijona dinarjev. Ko je brat odšel, je mladi grofič zadel dvoriti bogati vdovi, ki je bila kmalu pripravljena deliti z njim sladkosti in bridkosti zakona. Zaupala mu je celo ves svoj nakit in ves denar, kar ga je imela pri roki. Ker se je pa vedno bolj bližal trenutek, ko bi se moral vrniti iz Zagreba vdovin brat, so postala sleparju tla prevročja in jo je po tihem popihal od lepe Todorke. Še istega dne je prišel brat domov — seveda brez avtomobila in denarja. Lažnega grofiča so naslednjega dne aretirali orožniki, ko je na neki bližnji postaji hotel stopiti v vlak.

Beli zobje Chlorodont

— Tečaj za reklamo. Po dolgem času je Ljubljana dobila novo ustanovo in sicer tečaj za moderno reklamo in oglaševanje, dekoriranje izložb in trgovine. Vsak tečaj traja tri mesece in je razmeroma za 100% cenejši od takih tečajev v inozemstvu. Tečaj vodi strokovnjak na tem polju trgovske vede. Prijave interesentov sprejema Trgovski učni zavod, Ljubljana, Pražakova 8, I.

— Znanost skrbi za to, da pomaga človeku ohraniti njegov največji zaklad zdravje, na kar ljudje še takrat mislijo, ko je že prepozno. Ena najvažnejših iznajdb moderne medicinske znanosti so Panflavin pastile, proizvod svetovnega koncerna L. G. ali bolje poznanega pod imenom »Ba.yer«. Panflavin pastile sigurno in hitro uničujejo bolezni, ki prihajajo v telo skozi usta in grlo.

— Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici žlečadne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobi, splošnem slabopocutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef«-grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. — Najodličnejši zdravniki stoletja so vporabljali »Franz-Josef«-vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ptuj

Pogreb gospe Kravina. V torek, dne 25. t. m. smo ob ogromni udeležbi ptujškega prebivalstva spremili k večnemu počitku gospo Lucijo Kravina, rojeno Lipar, ki je radi kapi prerano morala v grob. Kako je bila pokojnica priljubljena pri pri občinstvu, je znak silno velika udeležba žalujočih in veliko število vencev. Bila je vrla žena, dobra mati svojih otrok in skrbna gospodinja. Sprevod na mestno pokopališče je vodil g. prošt dr. Zagar ob asistenci patrov Konstantina in Karla. Pretresljiv je bil trenutek, ko so izročili krsto materi zemlji, zarosile so oči vsem navzočim. Ob gomili pa so zaplakali njej najbližji. Lahka ji zemlja! Žalujemo soprogo g. Francu Kravini in otročičem, ki so izgubili svojo mater tako naglo, pa naše sožalje.

Požar je izbruhnil pri posestnici Ani Sagadin v Mihovcih, občina Cirkovce. Zgorelo je gospodarsko poslopje, poljsko orodje ter približno 4000 kg sena. Škoda znaša nad 30.000 Din. Ogenj se je razširil še na sosednje gospodarsko poslopje, last posestnice Marije Pernat. Tudi tej je zgorelo nad 4000 kg sena in 1500 kg slame in znaša škoda nad 25.000 Din, skupna škoda torej 55.000 Din, ki je pa krita le deloma z zavarovalnino. Ogenj so pogasili domačini in tudi preprečili, da se ni razširil. Kako je ogenj nastal, še ni dognano.

Izsleden tat motorja. Kakor smo poročali, je imel vrtnar Vincekovič na svojem vrtu na Bregu pri Ptuj, montiran elektromotor na napravi za polivanje vrta. In ta elektromotor je ponoči od 4. na 25. t. m. nekdo ukradel. Orožništvo, ki je bilo o tatvini obveščeno, se je takoj podalo na zasledovanje. Z avtomobilom so krenili v Ljutomer, potem v Gornjo Radgono in v Maribor, kjer se jim je tudi posrečilo tatno izslediti in aretirati. Da so pa mogli tatno tako v kratkem času prijeti, pa je zasluga podjetnika Sluge v Mariboru. Tat je namreč motor spravil v Maribor z vozom po nekem kmetu in ga izročil omenjenemu podjetju, da ga proda. Ker se je pa podjetniku zdelo provenienca motorja sumljiva, je zadevo z imenom tatnjo prijavil policiji. Ko je zvedel za ime Stanko Vesjenjak, ki je vozil ptujsko orožniško patrolo, in poznal osebnost tatnjo, je bila usoda poslednjega zapečatena. Srečal ga je na ulici v Mariboru, nakar je sledila aretacija. Vzeli so ga seboj v Ptuj in ga izročili okrajnemu sodišču. Tat je brezposeln ključavničarski pomočnik iz Podvinca in mu je ime Martin Senčar. Motor je vreden 14.000 Din in čeprav ga je dobil nazaj, trpi pa v kljub temu precejšnjo škodo.

Gornji grad

Osumljeni hudodelstva po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi so bili koncem junija odvdeni v preiskovalni zapor tukajšnji šolski nadzornik Franc Lužnik ter akademik Josip Časl in trgovka Franja Zagožen iz Ksaverija. Po preteku enega tedna jih je sodišče izpustilo na svobodo, te dni pa so — z drugimi osumljeni vred — prejeli od sodišča obvestilo, da je preiskava zoper nje ustavljena.

Videm ob Savi

Stavbno gibanje. To leto so si postavili ob cesti Stara vas—Videm nova stanovanjska poslopja sledeči: Hostnik, Molan, Valentinič, Kodela, Kužnik ml. in Kužnik st. Najlepša stavba je pač ona, ki si jo je postavil g. Kužnik Franc, železniški uradnik na tukajšnji postaji. Če bodo Videmčani še par let tako podjetni, se bo lepega dne združila Stara vas z Vidmom.

Sejem. Zadnje sredo se je vršil pri nas živinski sejem. Kljub precejšnemu številu prignane živine kupčija ni bila preveč živahna. Za prav lepe vole je bila cena 3.50—4 Din za kg. Cena za srednje lepe krave se je sukala okoli 500 Din. Živino-rejci se vprašujejo, s čim bodo plačali davke in krili druge vsakdanje izdatke.

Celje

»Krekova družina opozarja vse, ki še niso obiskali predstave »Minarjev Janez«, da lahko storijo to v nedeljo, ko bo ta igra četrtrič na odru, in sicer sedaj po znižanih cenah. Preskrbite si vstopnice pravočasno v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

»Redni letni občni zbor podpornega društva za uboge učence na tukajšnji realni gimnaziji se bo vršil v soboto, dne 29. t. m. ob pol 3 popoldne v gimnazijski posvetovalnici.

»Koncert ljubljanske umetniške trojice Rupel-Rus-dr. Svara, je iz tehničnih razlogov preložen na poznejši čas.

»Celjan avtor in režiser prvega jugoslovanskega zvočnega filma. Mladi filmski režiser g. Maks Osvatič iz Celja je v preteklem polletju snimal v Dalmaciji zvočni film, kateremu je potem dal ime »Melodija tisočero otokov«. Film so pretekli tork predvajali v Zagrebu in so se kritiki o njem izrazili zelo laskavo. Film prikazuje dunajskega slikarja, ki potuje po Dalmaciji ter doživi tam povsem svojevrstno ljubezensko zgodbo, katere konec ni toli priljubljen »Happy end«, temveč resignacija, odpoved. Lepa je tudi godba, ki jo je za ta film napisal zagrebški skladatelj Josip Deči. Pokrajinske slike so zelo posrečene ter prekašajo vse, kar smo jih doslej videli o Dalmaciji v filmu. Dijalogi v filmu so deloma hrvaški, deloma nemški in zelo razumljivi. »Melodija tisočero otokov« bo brezdvomno v inozemstvu vzbudila velik interes za Dalmacijo in naše kraje sploh. V kratkem bodo začeli predvajati film tudi pri nas.

»Mestni avtobus naznanja: Na dan Vseh svetnikov bo vozil mestni avtobus na pokopališče približno vsake četrte ure, dan pred praznikom in dan po prazniku, pa bo na kolodvoru na razpolago dvojce avtobusov, ki bosta vozila samo po potrebi na obe pokopališči. Cena na mestno ali okoliško pokopališče je 3 Din.

»Mestno kopališče (v Ipavčevi ulici) bo v ponedeljek 31. t. m. zaradi praznika Vseh svetnikov, ki pade letos na torek, ves dan odprto.

»V celjski javni bolnišnici je umrla 37 let stara prevzičkarica Terezija Merčun iz Braslovč.

Planinstvo

Slovensko planinsko društvo sporoča, da so odprte in oskrbovane sledeče planinske kočje in domovi:

V Triglavskem pogorju: Erjavčeva koča na Vršiču je odprta ob sobotah in nedeljah, dnevom pred praznikom in na praznik do vsehvi 1. novembra t. l. Kdor želi kočo posetiti med tednom naj se zglasti pri g. Julki Pečarjevi v Kranjski zuri.

Aljažev dom v Vratih: velja isto kot za Erjavčovo kočo. Med tednom je turistom na razpolago stara Aljaževa koča, ki je stalno odprta toda neoskrbovana.

Triglavski dom na Kredarici je zaprt. Za poset se je oglasti pri oskrbniku g. Francu Šestu v Srednji vasi v Bohinju.

Koča pri Triglavskih jezerih bo odprta od 29. oktobra do 2. novembra t. l. in za silo oskrbovana, to pa samo v slučaju legega vremena.

Malnarjeva koča pod Črno prstjo je odprta in oskrbovana do 1. novembra t. l. Orožnova koča pod Črno prstjo je odprta in oskrbovana le ob sobotah in nedeljah, na dan pred praznikom in na praznik, to samo v slučaju legega vremena. Kdor bi se hotel sicer poslužiti koče, naj se zglasti pri oskrbniku g. Ivanki Smukavčevi v Bohinjski Bistrici št. 15.

Staničeva koča, Aleksandrovo dom in Vodnikova koča so zaprte.

V Karavankah: Kadilnikova koča na Golici in Spodnja koča na Golici, velja isto kot za Erjavčovo kočo. Radi poseta med tednom se je zglasti pri oskrbniku g. C. Dornič, Sv. Križ — Planina nad Jesenicami.

V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Kravcu in koča na Veliki Planini so vse leto oskrbovani.

Cojzova koča na Kokriškem sedlu in Kamniška koča na Kamniškem sedlu sta zaprti. Kdor jih želi posetiti, naj se zglasti pri oskrbniku Doma v Kamniški Bistrici.

Češka in Krekova koča sta zaprti. Vse leto sta odprta in oskrbovana hotela Zlatorog in Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. — Ostale kočje so oskrbovane le za silo.

Podružnica SPD v Celju sporoča, da so odprte sledeče kočje: Piskernikova in Tillerjeva koča v Logarski dolini, Mozirska koča na Mozirski planini in Celjska koča v Celjskem pogorju. — Kocbekov dom na Korošici in Frischaufov dom na Okrešlju sta zaprta.

Podružnica SPD v Radovljici sporoča, da je Vilfanova koča na Begunjski odprta in oskrbovana le ob nedeljah dokler bo lepo vreme.

Podružnica SPD v Kranju naznanja, da je Valvazorjeva koča stalno odprta in oskrbovana. Glede ključev za Prešernovo kočo se je oglasti pri oskrbniku Valvazorjeve koče.

Mežiška podružnica SPD sporoča, da je Uletova koča na Peci oskrbovana ob sobotah in nedeljah do 1. novembra t. l., če bodo dospele prijave. — Čim bodo snežne razmere na Peci za smučanje ugodne, bo koča stalno oskrbovana celo zimo. V koči je nameščenih za zimske sportnike 44 postelj v kurjenih sobah. Vse prijave glede poseta je pravočasno javiti podružnici SPD »Pec« v Mežici.

Podružnica SPD v Škofji Loki naznanja, da je koča na Ljubniku odprta in oskrbovana vse leto. Pot je dobro markirana tako, da je dostop mogoč od vseh strani. Tura je zlasti priporočljiva v jesenskih dneh vsled izredno legega razgleda.

Upravni odbor SPD na Boču sporoča, da bo restavracija na Boču tudi letošnjo zimo odprta in oskrbovana.

Podružnica SPD v Bohinju sporoča, da je koča pod Bogatinom zaprta. Kdor je želi obiskati, naj se zglasti pri g. Hodniku, gostilničarju v Bohinju.

Podružnica SPD v Trbovljah javlja, da je Dom na Mrzlici odprt in oskrbovan vse leto.

Podružnica SPD v Črnomlju naznanja, da je Planinski dom na Mirni gori vedno odprt in oskrbovan.

Podružnica SPD Zidani most sporoča, da je planinski dom na Lisci odprt in oskrbovan.

Podružnica SPD v Trzinu naznanja, da je planinski dom na Kofci stalno odprt in oskrbovan. Dostop je od vseh strani prav lahko mogoč. Tura na Kofce je posebno v jesenskem času silno hvalna.

Smučarska koča na Zelenici je prav tako stalno oskrbovana. Zavetišče pri Sv. Ani pa bo odprto v najkrajšem času. Okretnovalnica na Ljubelu je zaprta, ker je turistovski promet radi pozne jeseni prenehal.

Sport

Smučanje in gimnastika

Smučanje je pri nas v zimski dobi najbolj razširjen sport. Smučarji hočejo biti tudi mnogi, ki prej niso gojili nobenega sporta niti ne opravljajo telesnega dela v svojem poklicu. Smučanje pa kot težak sport zahteva utrjeno telo in krepko mišičevje. Telesno brezdelje se maščuje nad mnogimi smučarji začetniki. Pika za piko, več preleže v snegu kot prevozi na smučeh. Mnogi nedeljski smučarji obupajo radi teh poraznih neuspehov nad smučanjem in tako se zgodi, da presede večino časa po gostilnah, lepi tereni poleg njih so pa prazni. Le najbolj vztrajni se s stalno vajo v smučanju telesno toliko okrepe, da polagoma le napredujejo. Takim začetnikom sledijo v premislek: 50 padcev eno popoldne, prav tolikokrat vstajanje — to je krepka vaja za telo, samo neprijetna je v mokrotni in mrazu. Zrtvuj vsak teden vsaj dve uri gimnastiki in dosegel bo isti uspeh. Osem tednov je še do zime, morda še več. 16 ur gimnastike bo prihranilo več kot 16 ur padanja in pobiranja.

Kakšna naj bo ta gimnastika? Namen ji je okrepiti mišičevje vsega telesa in ga obenem pripravljati za razne gibe na smučeh — obsegati mora predvsem krepljene in ravnesne vaje ter posebne vaje za začetnike (za stabilnost in upravljanje smuč). Vaje izberi vedno tako, da so pester (dolgčasna enoličnost ubije hitro veselje do gimnastike) in izmenoma zaposlijo celo telo. S ponavljanjem posamezne vaje prenehati, ko utrujenost že ovira dobro in pravilno izvedbo.

Slabotno mišičevje potrebuje krepljenih vaj, zlasti noge, lakti z rameni, hrbtno in trebušno mišičevje. Krepljene vaje nog obsegajo razne oblike počepov (sonočno, na eni nogi, v razkoračni stoji prenašanje teže z ene noge na drugo, kosaški ples, izpadi v telemark itd.) in pethohov (z eno in obeh nogama, na mestu in z mesta, v desno levo, naprej in nazaj itd.). Mišičevje lahti in ramen krepijo s privlačenjem in odvijanjem raznih predmetov ali lastnega telesa (plezanje po vrvi ali dviganje k drog...), odvijanje od stene, od tal in podobno). Tudi s krepljenimi zamahi lakti v raznih smereh (posnemati mahanje lakti tekača ali boksača v pretirani obliki). Hrbtno in trebušno mišičevje krepijo s dviganjem težjih predmetov, hitrimi predkloni in zakloni trupa ter z obrati gornjega trupa v desno in levo. Toliko o krepljenih vajah; o ravnesnih vajah pa prihodnjič.

Odmevi nedeljskih porazov

Sportne rubrike belgrajskih dnevnikov so polne poročil o nedeljskih igrah. Podrobno razpravljajo, kako je bilo mogoče, da sta oba belgrajska kluba v odličnih igrah bila tako obetno poražena. Celotno, ko sta bila skoraj že sigurna finalistata za državno prvenstvo. Podrobno se ne bomo spuščali v vsa opravčila. Nas zanima v glavnem le trditve, da je vzrok poraza, ker moštvi nista vzdržali, da nista bili v dobri fizični kondiciji. To, da je posledica tekmovalovanja od zgodnje pomladi do pozne jeseni. To spoznanje nas prav veseli, v Belgradu so spoznali, da je letošnji način tekmovalovanja, ki je bil napravljen s kompromisi, nogometu škodoval. Lahko torej upamo, da kompromisov v tako važnem vprašanju ne bodo več delali. Vzrok neuspehov, ne samo belgrajskih klubov, temveč tudi naših je v tem, ker morajo fantje nedeljo za nedeljo od pomladi do jeseni neprestano igrati. V najhujši vročini so pa celo najtežje tekme. Zato tudi opažamo, da ni med fanti nobene volje do nogometne igre.

Sicer se pojavljajo glasovi, ki pravijo, da sta tudi Hajduk in Concordia igrala vse leto. Toda kdor to trdi ne pozna razmer. Hajduk na primer ni igral nobenih prvenstvenih tekem. Ravno tako je s Concordio, ki je takrat, ko smo se mi borili nedeljo za nedeljo, svoje igre prepuščala par for fait. Belgrajski klubi so igrali poleg prvenstvenih iger še celo vrsto mednarodnih tekem. Tako je prišlo ravno v odličnem trenutku do reakcije. V najvažnejših igrah igralci obeh belgrajskih klubov niso bili sposobni tako zaigrati, kot se mora ob takih prilikah. Profesionalni igralci nogometa, ki se prav za prav v glavnem pečajo le z nogometno igro, imajo vsako leto daljše počitnice. Angliji ne igrarjo tri mesece. Le pri nas se igra vse leto. Zato pada kvaliteta nogometa in obisk je od igre do igre slabši. Toda usoda našega sporta je, da še takrat uvidijo napake, ko nastopi katastrofa. Zato sedaj prav upravičeno pričakujemo, da bodo pri JNZ izdelali način državnega prvenstva, ki ne bo popolnoma izpustil igralcev in gledalcev. Občutljiva poraza BSK in »Jugoslavije« sta najboljša garancija za to.

Kopje delj kot 60 metrov

Zadnjič smo na kratko opisali razvoj skoka s palico. Celih 60 let so rabili, da so skočili dober meter višje. Pri metanju kopja gre pa pot navzgor hitreje. Pri olimpijadi 1912 sta bila na vsem svetu le dva metalca kopja, ki sta vrgla dlje kakor 60 m. Bila sta to pred kratkim umrla Šved Lemming in Fince Saaristo. Med Finci in Švedi se še danes vrši borba za nadvlado ravno v tej panogi sporta. Metanje kopja je v teh dveh državah pravi narodni sport. Ni izključeno, da izvira ravno zaradi prvenstva v kopju spor med Finci in Švedi. Po vojni namreč Finci ne puste več Švedom prvega mesta. Absolutni gospodarji so sedaj Finci. Švedom so se pa, kot nasprotniki pridružile še druge države. Med glavnimi sta seveda Amerika in Nemčija.

Statistično izgleda metanje kopja takole. Skupno je danes na svetu 72 metalcev kopja, ki vržejo delj kot 60 m. Od teh jih je med Finci 20, 12 v Ameriki, 10 v Nemčiji, le 7 med Švedi, 6 pa med Japonci in Norvežani, 17 pa med ostalimi državami. Lista 10 najboljših: 1. Matti Järvinen (Finska) 74,02 m; 2. Sippala (Finska) 70,20 m; 3. Sule (Estonska) 69,92; 4. Penttilä (Finska) 69,85; 5. Weiman (Nemčija) 69,54; 6. Churchill (Amerika) 68,82; 7. Metcalfe (Amerika) 67,33; 8. Sunde (Norveška) 67,04; 9. De Mers (Amerika) 66,25; 10. Lundqvist (Švedska) 65,95 m. Naši fantje so komaj prekorinili 50 m. Edini, ki bo najbrže prvil vrgel delj od 60 m, bo tako zvani »narodni bace« Kovačević, član zagrebške Concordie. Na balkanski olimpijadi je vrgel kopje z malenkostnim prestopom skoraj 60 m. Pri tem je Kovačević naravni talent brez tehnične. Ko bo pridobil potrebno tehniko metanja, bomo najbrže imeli tudi v Jugoslaviji človeka, ki bo vrgel kopje delj kot 60 metrov.

Poizvedovanje

Ženska ročna torbica se je našla. V nji je poleg drugih predmetov pismo z naslovom P. Godec. Dobi se v podružnici uprave »Slovenec«, Miklošičeva cesta.

RADIJ - MORIVEC

Zdravstvene institucije kakor tudi zdravniška združenja Amerike so napovedala vsem radijskim preparatom vojno. Neposreden povod temu je bil sledeči slučaj: Pittsburski železni industrijalec in športnik Even M. Byers, je spil tekom dveh let ogromne množine radijske vode, raztopino radijske soli, ki kot »nedolžno zdravilo« pomaga nič manj kot proti stošesdesetim boleznim... Sprva je bilo delovanje zdravlja presenetljivo ugodno. Byers, mož šestdesetih let, se je silno radoval nad čudovitim krepčilom, ki ga je napravilo svežega, prožnega. Menil je, da je odkril mladostni vir, pa je poslal še vsem svojim prijateljem cele zabojne radijske vode. Po nekaj mesecih pa je težko obolel in malo na to v Newyorku umrl; vse to radi razpada kosti in obeh čeljusti, radi anemije in možganskega abscesa.

Byersovo truplo je vsebovalo večjo množino radija, kakor so ga sploh kdaj v kakem človeškem telesu našli: več kot 30 mikrogramov, poreja, ki bi umorila troje ljudi. En mikrogram je milijonski del grama.

Ce bi peščeno zrno razdrobil v 100 delcev, bi sleherni delec vseboval smrtno dozo radija. In ta mikroskopsko majcena množina radija je smrtonosna pa naj bo v enem delu človeškega telesa ali pa razdeljena po vsem telesu; v zadnjem primeru je smrt počasna, a strašna.

Radium se je izkazal, kakor znano, kot najučinkovitejše sredstvo proti gotovim oblikam raka. Deset odstotkov vseh rakavih obolenj zdravijo danes v Združenih ameriških državah z radijskim obsevanjem in če se ni bolezen le preveč zagrizla v telo, je gotovo ozdravljiva. — Radium je najkrepkeje delujoča snov, kar jih človek pozna. Ima namreč v sebi skrivnost preobrazbe elementov, ki se začne z uranom pa se po milijonih letih konča s svinčev. V teku 1730 let zgubi že nad polovico izžarevajoče moči in polovico teže. V nekako 19.000 letih izgubi pa povsem svojo dejavnost.

Ako radij pogoltnemo, se končno usede v kosti. Celotno takrat, če ga použijemo v raztopini, ga kri po nekem skrivnostnem procesu spremeni nazaj v radioaktivno snov in v tej obliki prodira potem v kosti. Sprva dražijo žarki krvna središča, tako, da ta producirajo večjo množino belih in rdečih krvnih teles, kot sicer. Radi tega se počuti bolnik pomlajenega in svežega. Toda stalno napadanje z alfa-žarki, ki jih izžareva razpadajoči se radij, iztavi polagoma vsa krvna središča. Zmanjšanje be-

lih krvnih teles in zvišanje rdečih krvnih teles imata za posledico — anemijo.

Ko je pred leti več delavk neke newyorške tvornice zbolelo, ker so čopiče, s katerimi so morale z radijem risati urne številke, stalno pomakale v ustnice, da bi jih poostrile, se je med njimi zgodil ta presenetljiv slučaj: Ko je neka deklica sredi noči vstala, da bi si vzela zdravila, je zagledala v ogledalu svoje telo, ki je izžarevalo v nadnaravni svetlobi... Zdravnik je ugotovil, da se je zastrupila z radijem.

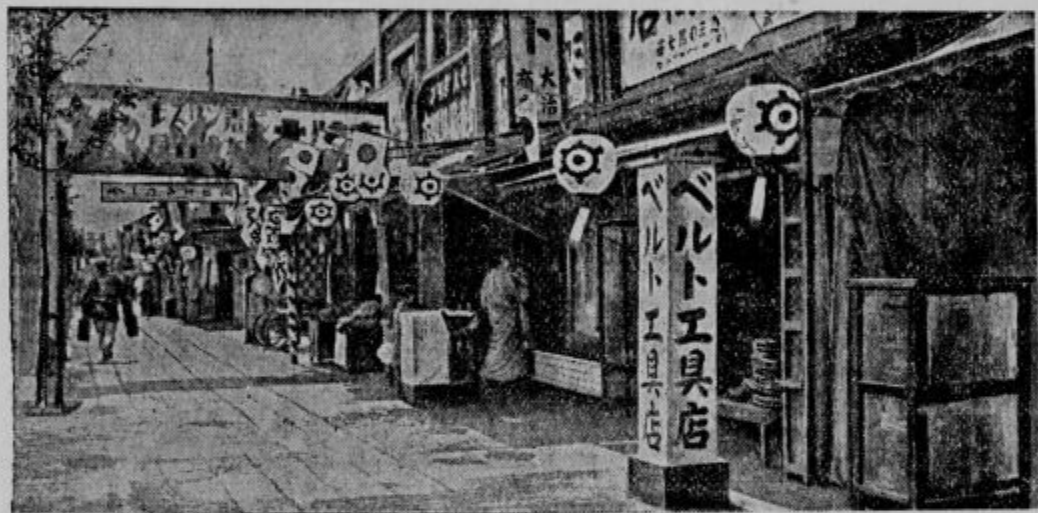
Dasiravno pa radij v teku 1730 let (kot sem že omenil) izrabljuje svojo moč, pa se nadaljuje izžarevanje alfa-žarkov še stoletja po človekovi smrti in sicer z nezmanjšano silo. Skelet neke žrtve po radijski zastrupitvi so v Newyorku po petih letih izkopali. Vzeli so koščico, težko 7 gramov, pa jo postavili pred aparat, ki spreminja radijske žarke v električni tok. S pomočjo zvočnika, ki je bil zvezan z imenovanim aparatom, je bilo električno delovanje povečano in se je spremenilo v slišne valove. Brez prestanka so močno šumeli valovi... Ko so dali kos noge v temnici na fotografsko ploščo, se je po nekaj dneh sama fotografirala.

Zadnje čase pa je v Združenih ameriških državah zavrženih nič manj kot 150.000 tako zvanih »emanatorjev«, majhnih naprav, s katerimi so sleherni vodo pretvarjali v radioaktivno. Saj so bili neuporabni za ljudi drugače kot s pomočjo avtosugestije. Zakaj med spreminjanjem je uhajalo toliko plina v zrak, da bi mogel sprejeti edino železce kita toliko množino radioaktivne vode, ki bi bila potrebna za zdravljenje.

Pred nedavnim je prišel v promet čokoladni bonbon, ki vsebuje radij. Prišel je iz Nemčije in svrhu tako zvanega pomlajevanja in še proti tisočerm boleznim...

Zdravniki prijemajo radij z gumijastimi rokavicami. Radijske cevke in igle ne prijemajo z rokami, marveč z lesenimi škarjami. Za prenos radija po bolnici uporabljajo omarice z dolgimi prijemci. Pri obsevanju bolnika se zavaruje zdravnik s svinčeni ploščami, vsaj 2 cm debelimi.

Radij je najdragocenejša snov na svetu. Trenutna vrednost njegova je: 50.000 do 60.000 dolarjev za gram. Skupno bogastvo radija na svetu znaša okrog 300 gramov in velja 16.500.000 dolarjev. Polovico tega bogastva posedujejo Združene ameriške države. Veliko ga ima pa tudi Češkoslovaška, ki ga prodaja evropskim državam.

Drugo največje glavno mesto sveta. Tudi japonsko glavno mesto Tokio je zadnje čase privzelo velike občine v predmestjih in zunaj njih, pa tako naraslo na 5.390.000 prebivalcev. S tem je postalo drugo največje glavno mesto na svetu. Sledi potem takem takoj za Londonom, glavnim angleškim mestom (Newyork ni glavno mesto združenih ameriških držav, zato se ne šteje, dasi ravno ima že nad 10.000.000 prebivalcev). — Naša slika nam kaže eno od novih cest v Tokio, ki je bila ob priliki priključitve občin glavnemu mestu lepo okrašana in vsa v lampijonih, ki so karakteristični za japonska ljudska slavlja.

Krušne znamke

Sofijska državna pečatnica je natisnila in razposlala nove davčne znamke. Prodajalci jih morajo po naredbi ministrskega sveta lepiti na vsak prodan hleb. Kruh se obdavi po teži, in sicer znaša davek pri črnem kruhu 0,50 oz. 1 lev, pri belem pa 0,80 oz. 1,60 leva. Skupna vrednost razposlanih znamk znaša 40 milijonov levov.

Imenitne vaje z maskami. V kletnih prostorih berlinske pivovarne Stahlhelm je dograjena vzorna klet v obrambo plina; klet je dana ljudstvu na razpolago v času potrebe. V nevarnosti pa imajo zamudniki še en vhod v klet, ako so že vrata neprodušno zaprta. Ta vhod vodi skozi votlino, napolnjeno z vodo; leži pa pod steno in seže v zunanjo in notranjo stran stene; samo potopiti se je treba in priplavati pod steno v notranjščino kleti. Voda namreč odvzame sleherni plin, ki se je morebiti prijel obleke ali las doleca. Slika nam predstavlja zamudnika, ki se spušča v vodo.

Novi tip dežnika. Kar nam je že dolgo manjkalo, je novovrstni dežnik, pri katerem ni pritrdjena palica v sredini, marveč ob strani. Dežnik potem takem ne služi le eni osebi (in sicer na vse strani), marveč more obvarovati dve osebi pred dežjem. Lep pa tak dežnik menda ne bo.

Piščal iz kamene dobe

Pri izkopaninah v neposredni bližini Budapešte so našli premnogo edinstvenih keramičnih izdelkov iz kamene dobe. Največjo vrednost pa ima petdeset centimetrov dolga piščalka iz obdelane školjke. Piščalka je popolnoma ohranjena. Ko je voditelj izkopavanja, ravnatelj Tompa, prvič pihnil v piščal, se je oglasil globok, šumeč glas.

Zelo razburjen je prišel gospod Kačič.

»Gospod odvetnik, kaj naj storim? Pravkar mi je neki fantalin razbil izložbeno okno!«

»Obtožite njegovega očeta, naj vam škodo povrne.«

»Prav, dajte mi takoj osem mark, bil je — vaš sin!«

»Popolnoma v redu. Moj račun za nasvet znaša 15 mark, torej ste mi dolžni še sedem mark!«

Počitek. Po načinu ameriških brezposelnih delavcev so se zadnje čase tudi v Angliji organizirale posamezne skupine brezdomcev pa se uvrstile v tako zvane »gladujoče pohode«. Iz vseh delov države, tudi iz Škotske, prihajajo trumoma brezposelni v London, kjer pričakujejo kakršnegakoli izboljšanja položaja. Prečestokrat se pojavijo z zastavo, kjer so besede: »Nočemo dobrote, marveč pravice...« Na sliki vidimo 200 takih klativitezev, ki gredo peš iz Lancashira v London, pa na poti počivajo.

Ladjin rekord

Italijanski luksuzni parnik »Rex« je včeraj v polnočni uri prispel iz Newyorka do Gibraltara v rekordnem času: rabil je pet dni in sedem ur.

Prvi poslanik mandžurske države. Prvi poslanik države Mandžukuo, kakor se Mandžurija uradno imenuje, je Pao Kuan Cheng, ki je določen za Tokio. Japonska je doslej, kakor vemo, edina država, ki je Mandžurijo priznala. Novi poslanik je že dospel v Tokio in nastopil svojo službo.

Iz močvirij vrtovi

Ko so v Italiji pred nedavnim razstavili žita, so prvokrat pokazali velike uspehe raznih žit, sadja in zelenjav, ki so jih pridelali v osušenem kraju, kjer so se še pred nekaj leti razprostirala močvirna tla. Pa ne le žita in sploh poljska kultura, marveč tudi boj proti malariji je imel poseben oddelek na razstavi. Posamezni fotografski posnetki in zdravniške tabele so pokazali, kako rapidno ginejo malarijske muhe anopheles. Že leta 1900 je država brezplačno delila med ljudstvo kininske tablete in pošiljala tja predavatelje, ki naj bi ljudstvo poučili o bistvu malarije in o borbi proti njej. Uspehi so se skozi leta pokazali v visokem številu. Muha anopheles je zmerom redkejša, zato so pa tudi mrzlična obolenja reducirana na minimum. Ako pogledamo izsušena polja, vidimo, da je od 31.113.669 hektarjev zemlje vendarle še 8.442.400 hektarjev zemlje, kjer vlada malarija, a tudi tu le v zmanjšanem obsegu. Nedavno so izsušili 2.188.293 hektarjev s hidravlično silo, prav za rast pa je pripravljene 4.265.500 hektarjev zemlje. Kakor so fašisti Italijo zaslužili, vzeli ji vsako svobodo tiska in gibanja, gradbe in kultura zemlje pa so mnogo pridobile s fašističnim režimom. Rimska kampanja, ki je bila za Rimljanov en sam cvetoč vrt, pa se je pozneje spremenila v močvaro, se danes vrača v slavne rimske čase. Tudi Maremme danes ne zasluži več izraza močvirje. V kraje, ki so bili še pred nedavnim pusti in prazni, se danes trumoma vseljujejo ljudje. V Pontijskih močvarah je celo zrastle mesto Littoria.

Radio v kuhinji

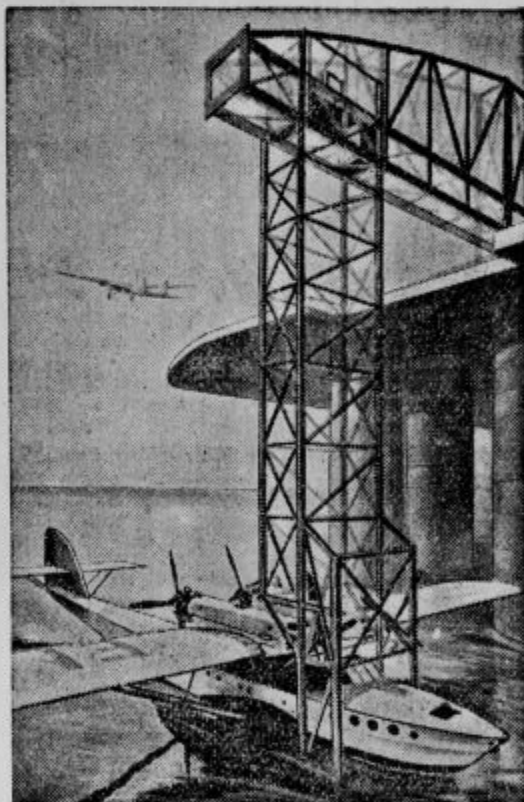
Znana newyorška tvrdka Westinghouse je pričela prodajati aparate, ki omogočajo kuhanje poljubnih jedi s pomočjo radio sprejemnika. Pri prvem predvajanju novega izuma so v teku ene minute skuhali inženirji večjo skledo hrenovk. Družba Westinghouse napoveduje popolni prevrat v kuhinjski stroki. Prav kmalu bo lahko kuhal in pekel sleherni radio poslušavec pred svojim zvočnikom poljubne jedi in gospodinji ne bo treba niti zakuriti štedilnika. Najboljši kuharji iz prvorazrednih hotelov bodo ob določenih urah oddajali vsa potrebna navodila za pripravo posameznih dobrih jedi.

Velika selitev

Vojvoda Westminsterški, menda najbolj bogat angleški veleposestnik, je že lani prodal polovico svojih zemljišč. Novi visoki davki so mu otežkočili gospodarstvo. Zdaj je nakupil 100.000 akrov sveta v Keniji v Afriki. Naselil bo tod do 2000 družin farmerjev, ki so imeli v najemu njegovo polje. Prvi oddelek s 500 družinami je že dospel v novo domovino. Vojvoda je lani potoval v Egipt, kjer ima velike bombažev nasade, glavni vir svojih dohodkov. Istočasno je sklenil kupčijo v Keniji, kjer ima pridelovanje bombaža oz. kave zajamčeno lepo bodočnost. Vojvoda je najel poseben parnik, ki bo prevažal izseljence, njih lesene hiše, živino in orodje.

Faradayeva palača

V Londonu je dograjena in bo še letos odprta svetovna telefonska centralna postaja, ki je po velikem znanstveniku dobila ime Faraday's Palace. Vsled ugodne zemljepisne lege in bližine največje svetovne radio-postaje v Rugbyju je postal London že zdaj mednarodni telefonski posredovalec. Samo preko Londona lahko govori trgovec iz Sidneya v Avstraliji z dobaviteljem v Los Angelesu v Kaliforniji ali pokliče naročnik v Rimu svojega rojaka v Buenos Airesu. Mednarodne telefonske vezi napredujejo z izredno naglico. Do 90% izmed vseh 31 milijonov telefonskih abonentov na zemlji ima že zdaj priliko za mednarodni in prekomorski priključek. V Londonu morajo pričeti dela razširiti te ugodnosti tudi na preostale 10% abonentov in predvsem poceniti razgovore. Graditelji londonske palače obljubljajo, da bo deset let pozneje telefonski razgovor Pariz—Vladivostok prav tako navaden in poceni, kakor je zdaj zveza Pariz—Bruselj. Tudi razširjenje avtomatičnega telefona ne bo oviralo ta razvoj. Dokler se ne bo zmenilo človeštvo za esperanto ali katerikoli drugi svetovni jezik, bodo seveda potrebne telefonske gospodične, ki bodo znale občevati v vseh svetovnih jezikih. Nemec, ki zahteva Bombay, ali Indijec, ki išče Oslo, se ne bosta mogla sporazumeti brez posredovanja. Londonska velikanška palača bo vršila odgovorno poslanstvo tega mednarodnega telefonista.

Utopija postala resnica

Velezanimiva tehnična naprava za novi Ufa-vele film »F.P. 1 ne odgovarja« je umetni letališčni otok, katerega je smatralo človeštvo za tehnično utopijo. Filmske gradbe so tako dovršeno skonstruirane, da je sklenilo nemško letalstvo po končanih filmskih snemanjih porabiti otok v praktične letalske svrhe.

»Mama, mama, policaj bo pa zaprl kuharico!«

V šoli. »...Oče izgubljenega sina je padel na svoje obličje in grenko zajokal.«

»Zakaj se je neki jokalo oče?« vpraša učiteljica v šoli.

Pavelček odgovori: »Če je pa padel na nos!«

Kulturni obzornik

Romunski vojni romani

Dandanašnji je literatura o svetovni vojni jako bogata. Ruševine spominov, romanov in dramatičnih del zagrinjajo vsenakoli valovi pesimizma, ki trgajo človeštvu iz duše blago in naivno vero v sviteštvost ljudi. Vredna barvilo in idealizacija je zelo redka, kakor veseljak, ki ne jemlje za res vojne vibre in izpisuje zabavno dogodbico o vojni (Daspard, Steapa, Sueiki).

V vsej tej literarni produkciji je ločiti tri faze: v prvi prevladuje *epični element*: vojske, ki se jim je ohladilo navdušenje, se spopadejo s sovražnikom, potem pa živo življenje junakov; v drugi fazi je najvažnejši *socialni element*: po končani vojni se junaki vračajo s fronte in pridejo v razne konflikte z večino družbe.

V romunski literaturi se je ta proces izvršil jako hitro, ker je Romunija doživela krajšo vojno dobo. To je mogoče tolmačiti z nekako literarno tradicijo.

Dobo romunske nevtiralnosti v svetovni vojni je naslikal V. Demetrius v romanu »Gospod polkovnik«. Avtor je z živimi barvami ovekovali protokolske sisteme.

Roman Jurija Braesena »Moč Beleac ima zgodovinski pomen. Satirčen je roman Kamila Petrescuja: Zadnja noč ljubezni — Prea noč vojne.

Prvo mesto v romunski vojni literaturi si je pridobil roman istega pisca Petrescuja »Tema«. To je vzvišena epopeja in vizitska sinteza duha romunskega naroda v zadnjih časih. Pred očmi je nam, če čitamo ta roman, razpoloženje Bukareškega početkom svetovne vojne, vidimo navdušenje, s katerim je bila sprejeta napoved vojne centralnim državam, izvemo prve vesti z bojišča, gledamo evakuacijo Bukarešte, umik v Moldavijo in kontakt Romunov z rusko vojsko. Obenem se v barvitih slikah življenje na bojišču, za bojiščem in v bolnišnici zrcali v vsej svoji nagoti vojna stvarnost. V razvoju dejanja je potisnil pisatelj v ospredje duševno preobrazbo pokolenja, ki se udeležuje vojne. Vojaki so se po končani vojni povrnili z bojišča vsi zavzeti za velika načela, v družabnem življenju so le kvas, kakor z bojišča niso prinesli življenjske skušnje, marveč teorije in formule.

Originalen svetovni nazor je izražen v romanu »Knjiga tvorbe«, ki jo je napisal Egenij Gogi. Andrej Retezeanu, blaziran mladenič apatične čudi, zavre v začetku vojne svoje sklepe, ki jih je storil, da bo vršil velika poslanstva in odide veselo na bojišče. Čez nekoliko časa obide težko ranjen v bolnišnici v Bukarešti; v vzdušju egoizma, pokvarjenosti in razbrzdanih vzklje v duši Andrejevi ljubezen do Marije, hčere transilvanskega popa. To fizično in moralno zdravo bitje temeljito preobrazi junaka v moralnem smislu. Retezeanu se ne zmeni za svojo rodbino in se zaroči z Marijo; po okrevanju gre zopet nazaj na bojišče in pade v bitki pod Marascesti. — Otroku, ki pride na svet iz tega zakona, je nadel pisatelj v epilogu simbolno pomen: ta otrok naj bi značil pokolenje, ki ga je prekrasila vojna.

Nasprotno pa Josuf Teodoreanu ne pripisuje nobenega pomena vojnemu elementu. Danuc, glavni junak romana »La Medalie se vrne iz vojske z nekakšnim čudnim in zaspanim nasmeškom na obrazu in ne jemlje za resno svojih vojniških doživetij. »Nekateri so se vrnili iz vojne z navdušenimi kliči na usmeh, nekateri s stisnjenimi pestmi, drugi zopet z znaki odlikovanja na prsih — to so poslanci slave — drugi kot reformatorji in preroki in slednji nekateri kot ciniki s poželenjem po naslednjem življenju. Danuc se je vrnil iz vojske brez odlikovanjskih znakov in brez slave s čudnim nasmeškom na obrazu, kakor z nasmeškom otrok, ki so bili vzgojeni sredi starejših ljudi in ki se namah znajdejo v večji družbi. Danuc je odšel iz vojske pa obenem iz svoje dobe.«

Pravtako predočuje mnogo novelistov, kot so Nickifor Crainic, A. Cazaban, M. Sadoveanu in A. Luceanrou-Moldovanu, vojne dogodke v manjših delih.

Eden najznamenitejših novejših romunskih pisateljev, Liviu Rebreanu, je naslikal tragično usodo transilvanskih Romunov v »Treh novelah« in v »Sumi obešencev«.

Cerkvena glasba

Pred kratkim je izšla 9. in 10. številka »Cerkvenega glasbenika«, ki ga urejajo in izdaja skladatelj msgr. St. Premrl. — V daljšem članku poroča J. Jančič o cerkvenoglasbenih razmerah ljubljanske škofije. Značilno je, kar med drugim poroča o koralu, čes, da ni razumevanja zanj in da se ne more uveljaviti; in pravilno pristavlja, da je to za cerkveno glasbo najbolj značilno, edino pravo petje. To vprašanje bo res že enkrat treba spraviti v tek. — Dr. Mantuani piše članek o »Ostanku stare liturgije iz dobe škofa Hrena« z notnimi primeri — in nadaljuje »Zgodovino cerkvene glasbe«. — Sledi Premrlova razprava o umrlem Ignaciju Hladniku, Ferjančičev spis o glasbenih spominih na kardinala Missio in opis salonskih orgel, ki si jih je postavil skladatelj dr. Kimovec. Na koncu sledi Pahorjev »Podrobni seznam pesmi, nahajajočih se v rokopiših Kokošarjeve zbirke«, koncertna in druga poročila.

Glasbena priloga prinaša Kimovčev »Antifono za vse svetnike«. — V začetku enoglasna melodija se razširi v več ali manj polifono, deloma imitatorno štiriglasje, ki se giblje v bolj preprosti, vendar radi pester modulacije ne dolgočasni harmonijah in se homofono zaključuje z f-durovim tizvokom. — Premrlova »Mašna« in »Svete« sta kratki, homofoni, in starem ritmu potekajoči skladbi. Novo življenje pa jima daje za Premrla značilna harmonična pestrost in melodična iznajdljivost. — »Svete« Josipa Kenda je zanimivo delo, ki hoče posegati v polifonijo. Glasovi se gibljejo nezavisno, vendar pa bolj v besedi, kot v melodiji. Skladba vpliva zato kljub tem homofono, posebno ker je grajena v smislu harmoničnega sestava.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Petek 28. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 29. oktobra: ROKSI. Red D.
Nedelja, 30. oktobra: CELJSKI GROFJE. Začane cene. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Petek, 28. oktobra: zaprtlo.
Sobota, 29. oktobra: MALA FLORAMY. Red B.

Plačilni promet z Italijo

O sklenjeni pogodbi glede kliranga z Italijo je izdala Narodna banka tole obvestilo:

Dne 22. oktobra je bil sklenjen in podpisan v Rimu sporazum o vzajemnem klirinskem blagovnem prometu med Jugoslavijo in Italijo, ki bi imel stopiti v veljavo 1. novembra 1932 z veljavnostjo za dva meseca.

V omenjenem sporazumu je določeno, da se od vplačil, izvršenih po italijanskih uvoznikih jugoslovanskega blaga da na svobodno razpolaganje Narodni banki 15%, dočim se bo ostanek 85% porabil za poravnava italijanskih terjatev. Razen tega je bilo v omenjenem sporazumu določeno, da se zneski italijanskih blagovnih terjatev, ki so bili plačani pri pooblaščenih bankah pred uveljavlje-

njem te pogodbe, prenesejo na klirinski račun pri Narodni banki.

V sporazumu je nadalje določeno, da se vsa plačila, ki izvrirajo iz blagovnega prometa med Jugoslavijo in Italijo, morajo brezpogojno izvršiti v kliringu. Zaradi tega se mora priložiti pri izvozu blaga v eno in drugo državo po uvozniku potrdilo, da je odgovarjajoča količina blaga bila plačana v kliringu, odnosno obveznost, da se bo morala ta obveznost v odrejenem roku plačati in obenem opravičiti.

Končno je bilo določeno, da se zneski tako jugoslovanskih kot italijanskih terjatev, ki se glase na inozemske valute, pretvorijo v italijanske lire po srednjem tečaju evriške borze na dan pretvoritve.

Naša zunanja trgovina

Po pravkar objavljenih uradnih podatkih je znašal uvoz v našo državo meseca septembra t. l. 95.186 ton v vrednosti 298.7 milij. Din. V primeri s septembrom lani je uvoz po količini celo narastel, kar že dolgo ni bil slučaj, dočim je po vrednosti padel za 32.5%, kar se da razlagati s podcem cen od septembra lani do septembra letos. Istotako je znašal naš izvoz 204.823 ton za 272.8 milij. Din, kar pomeni v primeri z avgustom t. l. znatno povečanje zaradi izvoza naših pridelkov. V primeri s septembrom lanskega leta je naš izvoz padel po količini za 30.2%, po vrednosti pa za 36.6%. Trgovinska bilanca je bila v septembru pasivna za 25.9 milij. Din, v avgustu pa za 17 milij. Din. Lani v septembru je bila naša zunanja trgovina tudi pasivna, in sicer za 11.7 milij. Din.

Pregled posameznih predmetov naše zunanje trgovine kaže, da je veliki dvig izvoza od avgusta na september pripisoval izsejilnim razlogom, kajti pomisliti je treba, da je narastel samo izvoz svežega sadja za 29 milij. Din, nadalje izvoz tobaka za 24 milij. Din, hmelja za 2 milij. Din itd. Glavni predmeti našega izvoza so bili v septembru naslednji (vse v milijonih Din, v oklepajih podatki za avgust): pšenica 4.03 (8.6), sveže sadje 41.3 (12.25), fižol 5.2 (0.4), suhe slive 1.55 (0), hmelj 2.1 (0.1), tobak 27.8 (3.0), konoplja 2.6 (2.2), konji 2.7 (2.4), goveda 7.0 (3.9), prašiči 24.9 (30.05), drobnica 6.1 (3.3), perutnina 7.9 (8.7), sveže meso 10.9 (10.5), jajca 12.0 (16.6), drva 3.2 (2.8), stavbni les 35.8 (35.8), oglje 0.8 (1.04), cianamid 1.8 (7.6), cement 5.7 (6.06), avinac 1.9 (2.3), baker 21.0 (18.8), rude itd. 7.65 (16.2).

Tudi pri uvozu se poznajo sezizski vplivi. Uvoz tekstilij je znatno narastel, zlasti pri volni. Narastel je tudi uvoz strojev itd. V naslednjem podajamo pregled uvoza po posameznih predmetih v septembru (vse v milijonih Din, v oklepajih podatki za avgust): bombaž sirov 10.2 (18.9), predivo 15.8 (13.6), tkanine 21.6 (17.3), nepredelano železo 2.7 (2.7), pločevina 3.8 (3.8), cevi 3.1 (3.4), železniški material 6.6 (4.14), razni izdelki 12.8 (11.0), volna 2.6 (2.4), predivo 5.4 (5.0), tkanine 19.95 (8.3), svilen predivo 5.2 (5.8), nafta 8.5 (5.3), oluščeni riž 2.3 (4.74), kava 9.0 (5.4), premog 8.1 (17.1), oljnat plodovi 4.94 (8.6), stroji in aparati 14.5 (9.65), elektrotehnični predmeti 11.5 (6.95), prevozna sredstva 2.6 (2.96).

Sadni sejem v Ljubljani, paviljon »J« na velesejmu se prične v soboto dne 5. novembra ob osmih zjutraj, zaključen pa bo v ponedeljek 7. novembra zvečer. Vse tri dni se bo prodajalo od 8 do 17 ne pretrgoma. Kdor se hoče založiti z dobrim, zdravim sadjem, naj pride na sadni sejem.

Borza

Dne 27. oktobra 1932.

Denar

Danes so se uvrstili tečaji Amsterdama, Berlina in Pariza. Neizpremenjeni so ostali Bruselj, Curih in Praga, dočim so devize London, New York, Stockholm in Trst oslabele. Odstopke bonifikacije je ostal neizpremenjen in znaša 20%.

Ljubljana. Amsterdam 2311.38—2322.74, Berlin 1362.08—1372.88, Bruselj 798.57—802.51, Curih 1108.35—1113.85, London 187.30—188.90, New York 5716.59—5744.85, Pariz 225.74—226.86, Praga 170.01—170.87, Stockholm 971.10—1001.10, Trst 393.35—395.75.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 57.633 Din.

Curih. Pariz 20.3675, London 16.96, New York 515.30, Bruselj 72.05, Milan 26.52, Madrid 42.55, Amsterdam 208.55, Berlin 123.10, Stockholm 88.35, Oslo 86.50, Kopenhagen 88.75, Sofija 8.74, Praga 15.34, Varšava 58, Atene 3, Carigrad 2.46, Bukarešta 3.06.

Vrednostni papirji

Danes je bila v Zagrebu vojna škoda čvrstejša, dočim so dolarski papirji brez interesa. Zabeleženi

Kri za petrolej

Vojna v Južni Ameriki plod konkurence med petrolejskimi družbami

»The Evening Star« poroča iz Buenos Airesa, da sta tudi zadnje krvave poboje med državama Bolivija in Paraguay v južni Ameriki povzročili dve največji petrolejski družbi na svetu, ki že dolgo leta tekmujejo za premoč v južni Ameriki ter imata na vesti že celo vrsto revolucij in vojn, katere so njeni agenti povzročili po nalogu centralne. Tako je znano, da je ameriška petrolejska družba »Standard Oil Co« nahajalska bolivijsko vladu z denarjem in z grožnjami, naj si poišče izhoda na morje in to preko paraguayskega ozemlja. Ameriški petrolejski magnati bi ta izhod sami rabili, da bi mogli položiti odvodne cevi, po katerih bi pretakali nafto iz Bolivije v vodovje La Plate. Prej so bili poskusili zaneti požar med Bolivijo in med Perujem, kajti Bolivija se približuje najbolj Tiheemu oceanu na perujski strani južne Amerike, toda tam se avantura ni posrečila. Zato poskušajo sedaj na drugi strani. — Ako izhoda na morje ne najde, potem izgubijo obsežne petrolejske koncesije, katere kontrolirajo Američani v bolivijskem območju And brez vsake trgovske vrednosti.

Rovarenje »Standard Oil Co« je rodilo uspeh in bolivijske oborožene čete so upadle v paraguaysko državo ter zasedle velikansko ozemlje Chaco. Paraguay se je obrnil na nasprotno petrolejsko družbo »Shell Co« v Londonu, od koder je dobil vse potrebno za obrambo. Govori se, da je prihajalo najmodernejšo orožje v petrolejske cisterne ob atlantskem obrežju in sicer s pomočjo petrolejskega brodograja »Shell Co«. Angleški družbi je mnogo na tem ležeče, da uniči nevarno konkurenco Američanov s kakršnimikoli sredstvi bi to bilo.

Na ta način, piše angleški list, se je končeval boj dveh nenasičnih kapitalističnih družb prenesel na neizmerne paraguayske ravnine, kjer se vodi z najmodernejšim orožjem in v katerem

so žrtve človeška bitja. Vojna, ki se bje v teh oddaljenih krajih v osrčju južne Amerike, ni v ničemer podobna evropski vojni. Prvič se nahaja na fronti komaj kakšnih 30.000 vojakov, ki so raztreseni po na stotine kilometrov dolgih črtah. Toda v surovosti prekaša najkrvoločnejša klanja, o katerih pripoveduje moderna zgodovina. Nedavno se so paraguayske čete zajele nekoliko stotin nasprotnikov, katere so vse, brez izjeme, vključili zdravniške in sestre Rdečega križa brez usmiljenja poklale. Moderna vojna sredstva tukaj ne koristijo. Zračna letala, katere so obema državam dorevali bogati rojaki, ki živijo v Parizu, so odpovedala, ker je gozdozve tako gosto, da pogled iz višine ne prodre zelenega vejčja in listja. Bombe iz višine ne koristijo nič. Artilerija obični v pragozdovih in v močvirjih, ki se rategajo okrog južnoameriških rek. Konjenica sploh ne pride v poštev. Edino, kar se je izkazalo koristnost, so strojne puške in ročne mitraljeze. Tudi starodavni lok z zastrupljenimi puščicami se je znova uvedel in skazal kot skrajno nevarno orožje.

Trenutno se bje najhujši boj okrog lesene trdnjave Boqueron, ki je okrog in okrog obdana z visoko naloženim bodečim grmičjem, s tako dolgimi trni, da se vojaki nanj naravnost nasajajo. Okoli trdnjave leži več tisoč mrtvih, ki razširajo neznošen smrad. In še ni nobenega izgleda, da se bo to nepotrebno klanje nehalo, kajti obe petrolejski družbi pridno zalagata svoje klijente z bojnim materialom.

Na koncu pristavlja list, da je pretakanje krvi v južni Ameriki, kjer ima prostora še sto milijonov ljudi, največja ironija za Zvezo narodov in na nje na prizadevanja, da vzdržuje mir med narodi, ko se tukaj medsebojno pobijata dve bratski državi, kojih ljudstvo je iste krvi, iste vere in istega jezika. Južna Amerika se vprašuje, koliko še Zeneva

Gospodična Berta

Melika, 28. oktobra.

Le njeni najbližnji jo poznajo. Kako bi jo pač, ko jo je komaj kje videli in nič bolj je ni ališati. Še če bi posluhnili pod njenim bolškim oknom, tam pod osim razredom meliške šole, jo boš pri polno odprtem oknu kaj slišal. Pa tudi otrok, če tudi jih je poln razred, ne boš niti najmanj ališal, tako svecan red in mir vlada v njenem razredu.

Pa če tudi širša javnost o učiteljici Berti Uršičevi malo zna in zve, pa jo poznamo tem bolj, kljub njeni preveliki skromnosti, v Meliki, kjer že dolgo vrsto let deluje in seje v dozorevajoče duše ono čisto, plemenito oliko in izobrazbo in učenost, kateri je pred sto leti utrljal pot naš nepozabni Slemšek.

Skromna in drobna je na videz, in vendar je v njej močna osebnost, pred katero se ukloni in zlomi najbolj trmast in nagajiv šolar, ki ga ni mogla ustrahovati nobena palica ne trda pest ne močna roka. Brez kričanja — saj si niti misliti ni mogče, kako bi gospodična Berta kričala — brez palice, ki je v njenem razredu še nikdar ni bilo, samo s silo svoje duševne moči spremeni otroke kakor v mehke vosek, kateremu potem daje na svoj svojski način pravo obliko za življenje. Jedro njene vzgojne umetnosti pa je v tem, da zna v otroku odkriti osebnost, tako da se otrok samega sebe res prav zave in prične samega sebe ceniti, in potem šele postane tudi prav dosloven besedam, katere seje in sadi v njegovo dušo gospodična Berta, ki je te dni za svoje skrito in tiho, a neumorno delovanje dobila od prosvetne oblasti priznanje, da je izmed najboljših učiteljic v Beli Krajini.

Samo šolska soba, njeno skromno bivališče in pa cerkev je priča njenemu delu. Če v cerkvi pogledaš ta prt, ono vzenuto, cerkevno perilo: mnogokrat bi bilo zapisano: Dala Berta, oprala Berta, popravila Berta. Pa tega seveda nikjer zapisanega ni, ker vem, da bi gospodična Berta najraje videla, da tudi te besede ne bi bile napisane. Pa če ona smatra, da tega ni treba njej, pa naj bo napisano drugam, da bomo znali prav ceniti to njeno skrito in tiho delo, katero se z nobenim denarjem ne plača, kateremu more biti pravi plačnik le Bog, zaradi katerega in kateremu gospodična Berta svoje odgovorno učiteljsko službo tako vestno in vzorno vrši. Da bi ga le še dolgo vršila, da bi še veliko dobrih ljudi vzgojila in da bi veliko dobrih poslomolcev imela!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 28. oktobra: 11.15 Šolska ura: Učimo se varčevali (L. Zupanc). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Poglavlje iz zemljepisja: Primorski kras (prof. dr. K. Capuder). — 19.00 Francosčina (prof. Kurel). — 19.30 Gospodinska ura: O domačnosti (M. Kmetova). — 20.00 Proslava obletnice češkega osvobođenja (prenos iz Unajna). — 22.15 Čas, poročila.

Sobota, 29. oktobra. 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče 17.00 Salonski kvintet 18.00 Gimnastične vaje (Ciril Soukal) 18.30 Anglesčina (gospa Orthaber) 19.00 Poglavlje iz sociologije (dr. A. Gosar) 19.00 Planine in planinci v gornjesavski dolini (Jos. Vandot) 20.00 Plošče 20.30 Moški zbor glasbenega društva »Sloga« 21.15 Citrastiški trio krožka »Vesna« (gg. Megolits, Matzle, Koprivec) 21.45 Slovenska glasba, izvaja salonski kvintet 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi:

Petek, 28. oktobra:
Zagreb: 20.05 Simfonični koncert češke filharmonije, prenos iz Praga. 21.50 Slovanska glasba na ploščah. 22.40 Plesna glasba. — Milano: 20.30 Patriotični večer. 21.15 Simfonični koncert. — Barcelona: 21.10 Radio orkester. 22.00 Recitacije. 22.15 Prenos koncerta iz kvartne. — Stuttgart: 20.00 100-letnica Paganinijeve smrti. 22.20 Avstralijska predavanja. 21.30 Komorna glasba. 22.45 Plesna glasba. — Toulouse: 20.30 Vojaška godba. 21.00 Klasična glasba. 22.00 Plesna glasba. 23.35 Pester koncert. 0.05 Angleska glasba. — Berlin: 21.10 Koncert. 22.30 Prenos iz Amerike, nato koncert. — Belgrad: 19.55 Prenos iz Praga. — Rim: 20.45 Patriotičen večer. — Beromünster: 21.40 Radio orkester. — Langenberg: 21.35 Koncert. 22.30 Prenos iz Amerike. 22.45 Plesna glasba. — Praga: 20.05 Simfonični koncert. — Dunaj: 20.00 Prenos iz Amerike. 20.15 Simfonični orkester. 22.05 Poročila.

Sobota, 29. oktobra:
Zagreb: 20.00 Operni prenos iz zagrebškega narodnega gledališča — Gornja Italija: 20.30 »Aida« opera — Barcelona: 21.15 Radio orkester 22.00 Prenos iz Madrida — Stuttgart: 20.00 Zborevno petje 20.50 Pester večer 22.45 Koncert — Toulouse: 21.00 Večerni koncert 22.00 Plesna glasba 23.00 Poljudna glasba 0.05 Angleska glasba — Berlin: 20.00 Simfonični koncert 22.15 Poročila, plesna glasba — Belgrad: 20.00 Operni prenos iz Zagreba — Rim: 20.45 Komedija — Beromünster: 20.00 Simfonični koncert. Prenos iz Bazla 22.10 Plesna glasba — Praga: 19.20 Koncert vojaške godbe — Dunaj: 19.35 Koncert 20.15 »Zlatoz«, igra 22.15 Poročila, koncert — Budapest: 19.45 Večerni koncert 22.00 Ciganska glasba 23.15 Plesna glasba

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon. Rodenstock. Voigtlander. Welta. Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

sploh koristi, če smejo kapitalistične trgovske družbe na svoj račun uprizorjati človeške pokole brez vsake mednarodne sankcije. Večje število južnoameriških držav je prijavilo svoj izstop iz Zveze narodov. Kaj naj pa stori drugega, dokler se bo petrolej smel prodajati za človeško kri!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Podjetja

Brezposelni sprejme vsakršna strojna in električna popravila. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Monter« 15.534. (a)

Vajenci

Dva ključav. vajenca se takoj sprejmeta. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (v)

Učenka

stanujoča v Ljubljani se sprejme v modno trgovino. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.526. (v)

Službodobe

Agenti

in sejmski prodajalci dobe visok zaslužek. Potnikom raznih strokovnih postranski zaslužek. — Vprašanja: Izvoz — Uvoz Zagreb, Amruševa 19. II. Pošt. predal 276. Osebnost predstave od 15 do 17 dnevno. (b)

GREŠITE MNOGO

Če ne čitate redno SLOVENCA

Pouk

Učni tečaji

francoščine, angleščine, nemščine, ruščine, italijanščine. Uspeh zagarant. Miklošičeva cesta 7/II. — od 18 do 20. (u)

Denar

Vrednostne papirje vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Posojila

od 100.000 do 5.000.000 Din iščemo za L. hipoteke — eventualno tudi v hranilnih knjižicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komanditna družba — Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. d

Vnajem

ODDAJO:

Prostori

spodobni za vinotoč ali pisarno, v neposredni bližini kolodvora, se oddajo. Pojasnila daje g. Putrich, Kolodvorska ulica 41. (n)

Objave

Člane »Vzaj. pomoči«

ponovno opozarjamo, da se najkasneje do konca oktobra zglaste pri »Solidarnosti«, reg. pomožni blagajni v Ljubljani, Kolodvorska 8 v svrhu nadaljnjega zavarovanja pod izrednimi pogoji. Za pismen odgovor znamka za 2 Din. (o)

Stanovanja

ODDAJO:

Prazno sobo

oddam na Mirju blizu Obrtne šole mirni, solidni osebi Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.395. (c)

Kot sstanovalec

event. samostojno ceneno sobo išče akademik. Ponudbe na upravo »Slovenca« z označbo najemnine pod šifro »Akademik«. (s)

Krasno stanovanje

dve sobi, kopalnica, veranda, oddam 1. novembra. Ogledati od 10 naprej: Einspillerjeva 25 — Bežigrad. (c)

Stanovanje

treh sob in kuhinje se takoj odda. Vidovdanska št. 1. (c)

Trisobno stanovanje

z vsem modernim komfortom in pritlikinami, solnčna in zračna lega, v sredini mesta, v novi hiši, se s 1. decembrom odda solidni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.556. (c)

Dve opremljeni sobi

se oddata na Rimski cesti. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 15.575. (s)

Posedstva

Droben oglas v »Slovenca«: posedstvo ti hitro prodaj; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Posredovalnica

Ljubljana, Wolfova ulica 1. Prodaja: hiše, posestva, posreduje: stanovanja, lokale. Ponudite ljubljanske hiše za resne kupe. (c)

Trgovina

z mešanim blagom, v industrijskem kraju, skupaj z malo zalogo, takoj na prodaj. Vprašati pod zn. »Trgovina 200« št. 15.530 v upravi »Slovenca«. (p)

Več stavbnih parcel

ob tramvajski progi prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gorenjska stran« 15.551. (p)

Pohištvo

Staro pohištvo

garnitura, jedilna miza, ura, umivalnik — napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.577. Ogled od pol 1 do pol 2. (s)

Kupimo

Zlato

(staro zlatino) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Bukova drva

in oglice kupuje stalno Uron franc Ljubljana Sv. Petra cesta 24.

Suhe gobe

ponudite trdki FRAN POGAČNIK Ljubljana, Dunajska c. 67

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupca ti mnogo prižene Slovenec najmanjši insert

Konfekcija — moda! Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Ročni voziček

(ciza) naprodaj. Vidrih, Poljanska 31. (l)

Moška obleka

dobro ohranjena, napredaj. Mavc, Prisojna ul. 1, pritličje. (l)

Pubasto perje

čisto, čehano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi veliki izbori najugodnejše in naicejeje trdka Karl Prelog Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Vence, šopke, krizanteme

dobite najcenejše in najlepše iz lastne vrtnarije v cvetličarni

KORSIKA

Aleksandrova cesta, palača Dunav — Miklošičeva cesta poleg Uniona — Kličite telefon 2489 ali 2341

Oglejte si lastno vrtnarijo na Vrtači št. 3.

Fige

v mestu po 5 Din, zunaj mesta po 3.50 Din za kg. Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5. (l)

Obrt

Salon dam. klobukov Zofa Laurenčič, Mestni trg 7, se priporoča pri nakupu. Cene nizke. Preoblikovanja po najmodernejših modelih 25 Din. (t)

Debele

uskinastebrobo kopite osicenele pri trdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Sirite »Slovenca«!

Dne 31. oktobra t. l. ob 9 dopoldne se vrši pri Okrajnem sodišču v Celju, soba št. 4.

dražba posestva

vl. št. 34 k. o. Sv. Peter, obstoječega iz lepe enonadstropne gospodarske hiše, raznih gospodarskih poslopj in tovarne za izdelovanje olja z najmodernejšimi stroji. Vsa navedena poslopja stoji sredi vasi Sv. Peter v Savinjski dolini, tik ob državni cesti Maribor—Ljubljana, nedaleč od kolodvora. Takoj ob hiši se nahaja 34 orolov prvovrstne, arondirane zemlje, velik in lepo urejen vrt za sočivje ter dva velika sadovnjaka. Cenilna vrednost znaša 932.999.40 Din, najmanjši ponudek 621.999.40 Din, vadij 93.300 Din.

Zimsko blago

kupite dobro in po ceni v Trpinovem bazarju v Mariboru, Vetrinjska 15.

HAVALA. Ob bridki izgubi naše nepozabne žene, hčerke in svakinje, gospe

Vande Sever roj. Mencin

katere telo se je zrušilo, da ji je duša zaživela novo, boljše življenje, se iskreno zahvaljujemo gg. zdravnikom za njih trud v boleznih, častitim sestram usmiljenkam za strežbo, gospodčinam uršulinskim učiteljicam, ki so ji pele ob krsti, vsem, ki so jo spremljali na zadnji zemeljski poti in jo obsuli z rožami. Največja hvala pa Vam, gosp. kanonik dr. Kimovec, ki ste v ponovnih obiskih, zlasti pa zadnjo uro, zasajali v Tvoje srce, predraga Vanda, vero, upanje, ljubezen božjo in zanetili hrepenenje po Jezusu, da so zadnji utripi Tvojega srca veljali samo Križanemu, katerega je Tvoja drevenca roka vodila k mrzlim umirajočim ustnicam. Maša zadušnica za pokoj njene duše bo 29. oktobra v uršulinski cerkvi ob 8 zjutraj.

Ljubljana, dne 27. oktobra 1932.

SEVER—MENCIN—DOBERSEK.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša predobra mati in tašča, gospa

Marija Chiades

vdova drž. arhivarja v Gorici

po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 84. letu, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice se bo vršil dne 29. oktobra ob 16 iz hiše žalosti na tukajšnje mestno pokopališče. Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 31. oktobra ob pol 7 v tukajšnji župni cerkvi. Slovenjigradec, dne 27. oktobra 1932.

Gabrijela Chiades, učiteljica v p. v Korinu, Emil Chiades, žel. revident v p., Marija dr. Bratkovičeva, odvetnikova soproga v Slovenjigradu, otroci: Ana Chiades, sinaha, dr. Bratkovič Alojzij, zet — in ostali sorodniki.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Devet in trideseto poglavje.

Nered v državi — bedaki v jarmu.

Drugo jutro me je poklical Stickles na samo i nmi je na dolgo in široko razpredal o politiki. Hočeš — nočeš, moral sem ga poslušati. Ze prej mi je bilo znano, da vlada v deželi veliko nezadovoljstvo, kajti Yorški vojvoda si je s svojo strogostjo in krutostjo odtujil lepo število privržencev, pravosodje je šepalo in cela kopica starih predprav je bila kratko malo ukinjena. Potemtakem je imela kraljevska stranka zadosti vzrokov, biti na oprezu, da ji številni sovražniki ne bi narasli preko glave. Predvsem si je vlada prizadevala, da bi bila dobro poučena o naklepih in načrtih upornikov, zato je imela povsod svoje pročevalce, ali kakor so jih nasprotniki imenovali, vohune, ki so jo obveščali o gibanju nemirnih podanikov. Tak vladni zaupnik je bil tudi Jeremija Stickles.

Poverjena mu je bila trojna naloga. Predvsem je imel skrb za pobiranje uvoznih carin v Lynmouthski luki in naprej ob morskem obrežju, kjer so tihotapci opravljali svoj nečedni posel.

Potem je moral natanko opazovati početje izgnanih Doonov in pošiljati obširna poročila o njihovem življenju in delovanju v London.

Vrhu tega je moral še opazovati, kakšnega mišljenja je vobče ljudstvo na plemstvo na deželi; ukazano mu je bilo tudi, preprečevati zbiranje orožja, kakor tudi dovažanje strelnega prahu, bodisi tudi s silo.

Za to težko in mnogostransko nalogo so mu pa prideli samo piščo število, komaj dvajset strelcev, ki jih je razpostavil kot stražo ob morskem obrežju. Pri morebitnem napadu Doonov bi smel poklicati na pomoč tudi deželno brambo, če bi jo sploh mogel sklicati.

»Vidiš, John,« je dovršil Stickles svoje dolgovno razpredanje, »s tako nezadostnimi močmi ne morem Bog ve koliko opraviti. Moral se bom pač za sedaj zadovoljiti s tem, da zatrem Doonsko sodrgo in zažgem razbojnikom hiše nad glavami.«

»Hiše z vsemi prebivalci jim torej kanjš zažgati? O Jeremija, to bi bilo vendarle prekruto.«

»Prekruto, John. Najmanj dve grofiji bi mi bili hvaležni za to. Vi bi seveda brdko čutili izgubo Doonskih roparjev. Preveč ste se privadili, da vam krađeje ovce in govedo, pa nočni mir in sestre ter neveste. No, časoma se boste že sprijaznili z mirnim in varnim življenjem.«

In v resnici si nisem mogel misliti našega življenja brez Doonov, ki so se mi zdeli ko nekako potrebno zlo. Poleg tega me je mučila misel, kaj bi bilo ob pohodu sirovega vojaštva v Doonsko dolino, z mojo Lorno. Zategadelj sem kratkoma zavrnil Sticklesa, da ne maram nikakršnega posla z njegovim načrtom.

»Kaj,« je začuden vzkliknil, »nečeš torej iti nad morilce tvojega očeta? Pa sem vedno računal na tvoj pogum in na tvojo moč, ki dosega moč najmanj štirih mož.«

»Ni še dognano, kdo mi je ubil očeta, in dokler se morilce baha s svojim delom, nečem dvigniti roke nadenj. Samo Bog ima pravico, da kaznuje zločin.«

»Prav, prav, John, poznam dobro tvojo trmo. Kadar si nekaj vtepeš v glavo, potem govori člo-

vek gluhim ušesom. Toda zdi se mi, da tiči za tem še nekaj drugega. Vsaj gledati bi moral naš boj, če se ga sam nečeš udeležiti. Stavi grem, da bomo doživeli tam marsikako burko: marsikak svojbojnik bo našel tam svojo hčer, marsikak dečko iz Porlocka svojo ljubico. Nemara bi se tudi zate, John, našla kaka zala punčara —«

»Molči,« sem zakričal, »take žale mi prese-

dajo.«

»Kakor ukazuje milostni gospod. Toda eno ti pravim: tvoj stari osvetoželjni Huckaback iz Dulvertona mora z nami, ko bomo osvajali Doonsko trdnjavo, kakor gotovo sem Stickles. Saj se je tolikokrat hrustil, da bi s peščico vojaštva sam prevzel pohod proti Doonom; zdaj se mu pa hkratu nudi prilika, da dokaže svojo zvestobo do kralja, ki je zadnji čas postala zelo dvomljiva.«

Meni je bilo povsem prav in pogodno, da bi se tudi stric Ruben udeležil pohoda na Doone, kajti tedaj bi imel priliko zahtevati nazaj ukradeni mu blago, zaradi katerega je neprestano tarnal in tožil. Toda kaj bo z mojo Lorno, če se napad srečno konča? Dolžnost jo veže na starega deda, ki zdaj, ko je slab in bolan, ne more nikomur več škodovati. Kdo jo bo v splošni zmed in dirindaju varoval pred sirovimi vojščaki, če bi nemara tudi ušla svojim sorodnikom? Razen tega so Dooni vsaj malo držali do svojih starih viteških običajev, medtem ko bi sestradano, podivjano vojaštvo imelo kaj malo obzira do tuje lastnine. Ali ne bi smatrali naše drobnice, govedo, žita, vina, slanina in kruha za svoj vojni plen, pa še zahtevali, da bi jim bili kot braniteljem domovine in varuhom splošne blaginje hvaležni za njih početje?

Jaz sem bil pa razen tega v še neki, nemali zagati. Najmanj deset milj naokoli so namreč po-

znali moje ime in sloves, ki sem si ga pridobil pri raznih rokoborbah. Ali me ne bodo povsod zasmehovali in s prstom za menoj kazali, če se ne pridružim vojnemu pohodu? Kdor se more vmisli v moj položaj, bo lahko razumel, da mi je bil Sticklesov vojni načrt silno priskuten in sem si sprito njega nemalo belil glavo.

V tej veliki stiski mi je preostala ena edina tolažba. Tom Faggus se je namreč srečno vrnil iz Londona. S seboj je prinesel kraljevsko pomilostilno pismo, ki ga je vse občudovalo, zlasti že, ker ni znal nihče niti besedice prečitati, kar je bilo pisano v njem. Sam Faggus je dejal s smehom, da bi mu bilo laže izropati petdeset ljudi, kakor prebrati eno samo vrsto v pismu.

Toda, kakšno predzno burko je napravil spotoma, nam Tom ni hotel povedati, najbrže zaradi Anke ne. To smo zvedeli šele od Johna Fryja, ki ga je mati vprav ono jutro poslala v Exford, da bi kupil tele. Ko je jezdil niz klanec, je zagledal na cesti veliko množico ljudstva: žensk, otrok in kakih šestdeset oboroženih mož, peš in na konjih. Nekaj jih je nosilo goreče zažigalnice, drugi pa meče in puške.

»Kaj pomeni to?« je vprašal John podkovača Billa, ki ga je prepoznal v množici.

»Ali ne veš, ka-li? Toma Faggusa bi radi ujeli in ustrelili,« mu je odvrnil znanec.

»Pa kar tako, brez sodnega ukaza, zaslišanja in obsodbe? Bill, ni še dolgo, ko je naš mirovni sodnik trdil, da je to prepovedano?«

»Ne boj se, John. Dovolj sodnih ukazov imamo v rokah in tudi nekaj mirovni sodnikov nam stoji ob strani, pa cel tucat občinskih svetovalec.«

»O krvočno podkovač!« je vzkliknila Anka, ki je brez diha napeto poslušala povest.

Rojstna obletnica Češkoslovaške republike

Danes pred 14 leti so Čehi in Slovaki v skupni državi nastopili pot neodvisnega udejstvovanja med neodvisnimi narodi sveta in oživili zgodovinska prava, katera je bila zgodovina za dobo dolgih deset stoletij prekinila. Brez hrupa, brez plehkega sentimentalnega navdušenja so zasedli svoje me-

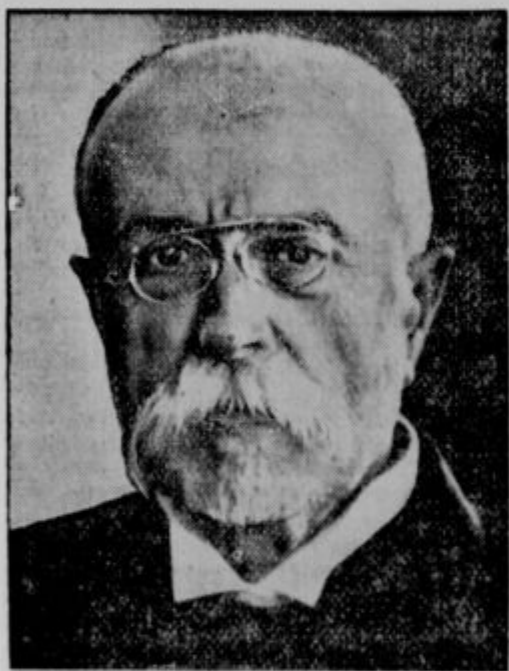
v teku preteklih štirinajst let doma in v svojih odnošajih do drugih narodov.

Swoboda, kjer pridejo do svojega polnega izraza pečne pravice, ki jih človeški duši daje božje in naravno pravo, swoboda vesti in swoboda misli ter besede. V spoštovanje teh svetinj leži tajnost, ako si je češkoslovaška država, ki združuje toliko narodnih, verskih, gospodarskih interesov mogla ustvariti tako solidno državno upravo na temelju najširših demokratičnih swobod. Le tako je mogla pritegniti slehernega državljanja, da se je swobodno podvrget disciplini, ker je vsakdo razumel, da mora z osebnimi žrtvami čuvati državo, ki zopet od svoje strani skrbno pazi, da nikdo ne krši njegove swobode. Največjih junaštev in največjih žrtev je človek sposoben samo, kadar je swoboden.

Delo, ki pa mora biti smoteno, temeljito in vztrajno. Saj ni čuda, Čehi in Slovaki se niso zadovoljili, da bi na zunaj prezele pridobitve že starih držav ter jih v nemem posnemanju, brez življenjskih predpogojev prenesli v svojo hišo. To, kar danes po 14 letih dela lahko pokažejo, je marljivo nabrano, razumno izbrano, je organsko izraslo iz vsakdanjih potreb narodnega napredka. Zato so vse njihove ustanove, naj si bodo političnega, gospodarskega, trgovinskega, industrijskega ali splošno kulturnega značaja, tako trdne in dajejo vtis globoko zasidrane solidnosti.

Zato je pa tudi mesto, ki ga zavzemajo med narodi sveta, tako zavidljivo lepo. Češkoslovaška se nam zdi otok miru sredi valovanja nemirne Evrope. Od vsepovsod slišimo samo tarnanje o krizi in o žrtvah, katere nalaga, iz Češkoslovaške malo. In nas veseli do dna naše slovanske duše, da je naš bratski narod dokazal življenjsko sposobnost Slovanov. Mi se radujemo tega tihega, sicer počasnega a sigurnega napredka slovanske države, ki je brez dooma poklicana, da vrši še velike zgodovinske naloge.

Mi bomo njihov državni praznik, praznik swobode in dela, odkritosrečno in iskreno praznovali z našimi brati na severu. Kar bo danes povedalo slovansko ljudstvo in naša bela Ljubljana na naslov Češkoslovaške in njenega pridnega ljudstva, bo prišlo od duš, ki ljubijo in ne lažejo.

Predsednik republike Masaryk

sto med državami Evrope, ki je zrla na nje kakor na ostale politične novorojenčke s prezirljivo nevernostjo v njihovo življenjsko sposobnost. Nato so šli na delo. Z živavostjo in z neko trmoglavo vztrajnostjo, z ljubeznijo, katero je pa vodila preudarnost, so si začeli urejevati svoj novi dom, zbrani in disciplinirani okrog svojih voditeljev, katerim je svet že davno dal svoje priznanje, preden se se je smelo govoriti o neodvisni češkoslovaški državi. Swoboda in delo, to dvoje je bil njihov ideal prej, ko so z nami vred in poleg nas branili svojo narodno in kulturno samobitnost, swoboda in delo sta ostala tudi recept vsakega posameznika in skupnosti za čudovite uspehe, katere so želi

Človekoljubje v teoriji in praksi

Ljubljana, 26. oktobra.

Svetovnoznana gostilna pri »Čtičkoljubu«, tam nekje v Piškopeji, je zbirališče najzbranejših drušev. Tu se zbira cvet naroda, njegova nada in njegov ponos. Kdo bi preštel vse socialne, gospodarske in narodnostne probleme, ki so jih vrli rodoljubi piškopejski ob čviku in ocvrtih piškah v teh idiličnih prostorih že rešili, kdo prečeno vso njihovo modrost, kdo pretehtal vso dobroto njihovih človekoljubnih src?

Ampak seznanimo se pobliže z nekaterimi teh vrlih narodnih veljakov! Onile tamle je n. pr. ognjevit zagovornik ponižanih in razžaljenih (kakr' kraj so že imeli srečni Piškopeji priliko poslušati njegove pretresljive, v srce segajoče govore)... drugi je kremenit značaj, neupogljiv ko jeklo, mož tako klenega političnega prepričanja, da ga ne spravi iz ravnotežja nobena še tako zapeljiva vaba...; tretji, mož s čestitljivim preročkim obrazom, je mučenik, ki je v službi naroda in domovine osivel...; četrti pa je zaslužni sociolog, ki je obogatil piškopejsko sociološko literaturo z nebrojimi dragocenimi razpravami... Dosti jih je za prvo silo!

Pravkar imajo gospodje sila aktualno debato o socialnem vprašanju. Njihovi argumenti so ostri in prodirni kakor žebli, ki jih v steno zabiješ. Od časa do časa zraste postava tega ali onega v vzponu navdušenja in lastne veličine skorajda do stropa...

Prvi: »Problem socialne razvrstnosti bo eksistiral vse do tle, dokler bo beseda »človekoljubje« zgolj fraza. Vse za vse! — bi moralo biti naše geslo. Moje stališče je: nihče nima pravice odreči komu pomoči. Name se n. pr. še nihče ni obrnil zaman, kajti nobene posebne modrosti ni treba, da

človek spozna: kdor se poniža tako daleč, da od srca do srca trka, tega gotovo ne dela za zabavo, ampak sta ga skrajna beda in obup prisilila do tega žalostnega koraka. Zato je vsak odpor proti tem siromakom krivičen in nesocialen.

Drugi: »Povsem moje mnenje! Dokler jim socialne ustanove ne bodo megle nuditi zadostne pomoči, toliko časa bomo beračenje od hiše do hiše pač morali smatrati kot potrebno zlo. Kaj pa naj počne? Dela ne dobijo, zasluzka tudi ne — ali naj gredo živi v zemljo? Pomagati tem nesrečnejšem v dnevih najhušje stiske — naša sveta dolžnost!

V tem hipu stopi v gostilno mož. Sledovi bede so tako vidno začrtani na njegovem obrazu, da te presene.

Najprej stopi k mizi, kjer sedijo trije mladi fantje. Takole vsak teden enkrat si ga morda privoščijo par kozarcev, ti fantje... Bogve, če se bodo kdaj povzpeli tako visoko, da bodo ko onile narodni veljaki piškopejski lahko organizirali svoje stalno omizje in pri ocvrtih piškah in drugih dobrotah reševali zamotane socialne in druge probleme...

»Gospodje,« se mož najprej zaupno obrne do njih, »gospodje, če vas smem prositi za majhno podporo... Brezposeln izganec sem in otroke imam in bolno ženo...«

Fantje sežejo v žep in mu izročijo vsak svoj skromni delež. Le enemu od njih se diši potrebno, da prosilca posvari: »Ampak po vinu ddi, mož! Če imate za vino, bi lahko tudi za kruh imeli...«

»Ko me pa povsod, kamor pridem, namesto s podporo — odpravijo s kozarcem vina,« se opravičuje mož.

»Pa odklonite!« svetuje fant.

»Ko se pa ne upam zameriti,« jim pojasni. Zahvali se in krene dalje. K mizi magnatov piškopej-

ne bil odklonil apostolskega avtorstva zakaj slep ali trmast mora biti, kdor more mimo Irenejevega pričevanja.

V drugem delu je najlepše in tudi s katoliškega stališča neoporečno poglavje: »Kako je bil rojen: krasne besede o Marijinem vednem devištvu in čudovit popis, kako se je začelo Jezusovo življenje na zemlji. Le škoda, da M. ni preštudiral nobene katoliške dogmatike, ker sicer bi mož tako obširne izobraženosti ne mogel zamenjavati brezmadežnega spočetja z Marijinim vednim devištvom. To polaga na dan, kako globoko je pravoslavna obramba vere pod vplivom protestantske literature.

Sledečih 130 strani bo lajk prečital s težavo in ob fantastičnih razmotiranjih, kako je človek Jezus ob krstu doživel Boga Kristusa v sebi, se bo najbrž vprašal: Ali je to isti Kristus, čigar božanstvo drugod tako neomahljivo izpričuje; ali sta v njem dve osebi? Čemu ga spravljajo v zvezo z Adonisovim misterijem in čemu to dolgo, z mistiko zagrnjeno poglavje o Rib-Golobu? Saj bi bil M. pri večkrat citiranem Ed. Meyerju, najboljšem poznavalcu zapadne zgodovine, lahko čital, da po njegovem mnenju vpliv paganskih misterijskih ver na staro krščanstvo nikakor ni izpričan.

Poglavje: Jezus in hudi duh je posrečena, skora pretresljiva lekcija modernemu človeku, ki taji bivanje zlih duhov. Zaključni kapitelj: O ekušnjiavi pa se mi zdi neuspela apofriška meditacija o skušanem Jezusu. To je vzrok da knjiga ne izveni harmonsko, ampak se konča, kakor se orientalska reka izgubi v pušavi pesek.

O Cerkvu M. ne govori sovražno, a vendar so mu ušle netočne, ali celo krivične besede, kakor: »Cigar vera ni swobodna, naj gre v cerkev, naj

skih, ki medtem še vedno rešujejo problem bede in brezposelnosti...

Brezposeln se ponižno prikloni in ponovi svojo prošnjo.

Gospodje človekoljubi pa so mahoma postali slepi in gluhi za svojo okolico. S podvojeno vneto debatirajo dalje...

Tedaj plane izza nasprotne mize polizan gospodič — kavalir brhke natakariče Karle. Hrabro izboči prsi in junaško pozove vstopivšega gostilničarja: »Zadnjič sem jaz enega ven vrzel, tega dajte vi!«

In gostilničar, robusten, širokopleč možak si zaviha rokave. V svetem ogorčenju, da si upa takale izgubljena eksistenca nadlegovati njegove drage goste, zgrabi brezposelnega za vrat in ga nemilo strese. Docela je pozabil v tem hipu, vrli gazda, ki je sicer do gostov posebej ljubezniva in postrežljivost, docela je pozabil, da je revež, nad katerim se je na tako barbarski način znesel, tudi človek. Odločna beseda bi prav tako zalegla, ampak on heče na vsak način pokazati, kako mu je ugled hiše pri srcu. Med krepkimi brcami in psovskimi tira prestrašenega moža do vrat in ga vrže čez prag, da pade in udari z glavo ob kamnito tla — namreč brezposeln siromak, ne vrli gospod gazda...

»Tako, baraba!« mogočno vzklikne, ko si obriše roke ob hlače. »Drugi ti zavijem vrat!« (Prav za prav je silno tragikomično to: če bi isti mož sedel za mizo in naročil četrtinko vina — gospod gazda bi se mu bil priklonil do pasu. Zaradi četrtinke vina, ki ga naročiš — si torej lahko v hipu spoštovan gost in imeniten gospod, in zaradi četrtinke vina, ki ga ne naročiš — si baraba in falot!)

Celo otrokom

dovoli zdravnik

KAVO HAG!

Gospodje človekoljubi ravnočasno gledajo vse to. Nihče se ne zgraža. Nihče ne protestira. Da, celo z laskavim odobravanjem obsujejo gostilničarja, ko se znaglasno vrne k njim: »Bravo, gospod gazda, bravo! Pošteno ste mu podkurili! Človek res niti v gostilni nima miru pred temi nadležneži...«

In se znova zatopijo v reševanje perečega problema o pomanjkanju socialnega čuta in človekoljubja med narodom piškopejskim, o zatiranju surovosti in o gojitvi zlahtne rožice — srčne kulture v njem...

Oprostite, ampak... samo to sem hotel povedati: globok, globok prepad zija med teorijo in prakso nekaterih ljudi v Piškopeji. Ljudi, ki jim je srce na jeziku, a v srcu — laž.

Jubilejna kulturna proslava v Bosni

Sprejem nadškofa Šariča v Travniku.

Bosanke v slavnostnem sprevedu.

Kakor smo že poročali, so v Travniku v Bosni nedavno praznovali 50 letnico obstoja tamkajšnje jezuitske gimnazije, katero je leta 1882 ustanovil blagopokojni sarajevski nadškof dr. Josip Stadler. Na tej gimnaziji so bili vzgojeni vsi markantnejši prvaki bosansko-hercegovinskih Hrvatov, zato so to proslavo smatrali za splošno narodni kulturni jubilej. Na proslavo v Travnik so prišli mnogi bivši učenci te gimnazije in poleg vrhbosanskega nadškofa dr. Ivana Šariča in škofov Mišića in Gariča je dospel tudi hrvatski metropolit dr. Anton Bauer, ki je s tem dal visoko priznanje temu zaslužnemu zavodu katoliških Hrvatov v Bosni in Hercegovini. Na proslavo je prišel tudi

zastopnik jezuitskega generala p. Prešern iz Rima. Tudi sv. oče papež Pij XI. je posebno počastil travniško gimnazijo. Ob priliki proslave je poslal lastoročno pismo, v katerem želi temu odličnemu zavodu tudi v bodočem delu dober uspeh in napredek.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi
fotooddelek Jugoslov. knjigarne
Ljubljana Zahtevajte cenik!

D. S. Merežkovskij: Jezus Nepoznani

Jos. Štenc.

Slovenci ruski pisatelj D. S. Merežkovskij se je po dolgi vrsti romanov, ki jih prevajajo v vse evropske jezike, lotil studija evangelijev in evangeljske kritike, na kar je napisal veliko delo v dveh knjigah: Jezus der Unbekannte (Jezus Nepoznani) z geslom iz Jan. I. 10: »Na svetu je bila luč in svet je po njej nastal — in svet je ni spoznal.

Prva knjiga je izšla sredi 1932 v založbi Grethlein & Co. Leipzig—Zdrich in stane 17 šilingov, druga izide spomlad, bo pa le v rahli zvezi s prvo.

Dosedaj je M. obdelal Jezusovo skrito življenje (do 30. leta). Za uvod je napisal 130 strani evangeljske kritike. Razpravlja zlasti tri vprašanja: Ali je Kristus živel, pač najbolje se in najlepše strani; sinoptični problem in avtorstvo četrtlega evangelija. Prvo, danes navidez ne več aktualno vprašanje je izrečno naperil proti ruskim brezbožnikom, ki hočejo Kristusa utajiti, češ, da je evangelij mythos in laž.

Ostali dve, se zdi, da razpravlja preobširno in škoda je, da se oprta skoro izključno na protestantsko literaturo. Izmed katoličanov pravzaprav pozna le Lagrangea in Grandmasiona. A če bi bil Grandmasionovo veliko delo o Kristusu (Jésus Christ, sa personne, son message, ses preuves: Paris, Beauchesne, dve knjigi) prečital, če bi bil vzel v roke najboljšo monografijo o tem vprašanju (M. Lepin, L'origine du quatrième Evangile), bi

poslušal čitanje evangelija (str. 67). »Njegovo (Kristusovo) telo je v Cerkvu vkljenjeno v oblaki svetniških podob. Treba njegovo telo najti v svetu in Njega, ki je v Cerkvu vkljenjen, razkleniti (str. 44).

Ko sem to čital, sem si mislil: M. tako uvaža Pascalove »Misli«. Tam bi bil lahko srečal tudi besede, ki jih govori Jezus duši: »Pričujoč sem ti po svoji besedi in Svetem pismu, po svojem duhu v Cerkvu in v navdihih, s svojo močjo v duhovnikih, s svojo molitvijo v vernikih.«

Škoda tudi, da je prezrl zadnje poglavje Grandmasionovega mojstrskega dela o Kristusu. Ko ta pisatelj ugotovi, da o Kempčanova Hoja za Kristusom, Ignacije Duhovne vaje in sv. Frančiška Saleskega Uvod v pobožno življenje najvplivnejše knjige katoliške pobožnosti od 15. stoletja sem, pravi: »Vse tri odkazujejo Jezusu Kristusu prvo mesto. Vzljubiti njegovo osebo in vzgojiti se po njegovih zgledih je alfa in omega njih nauk (II 649).

M. je pisal z velikim navdušenjem za Kristusa in z gorko ljubeznijo do modernega dvomilca; to je treba priznati. Škoda le, da se je še vse preveč bal liberalno racionalističnih »fabriktore errorum«. Gotovo je, da se bo ta ali oni navdušil za čitanje evangelija in bo celo spet našel vero v Kristusa Boga. Kdo drugi pa bo odložil knjigo razočaran, češ, Nepoznani Jezus se mi je še bolj zvil v temo — kakor na naslovni sliki. Kdo bo pa morda opazil, da ima še bolj prazno srce in prazne roke: Vzeli so mi mojega Gospoda in ne vem, kam so ga položili (Jan. 20, 10). Katoliški vernik pa je lahko vesel, ker vidi, da mu njegova Cerkev najskrbneje čuva in razodeva Nepoznanega Jezusa.

Z dovoljenjem založništva sem prevedel štir: najboljši strani Jezusa Nepoznanega. Cujte, kako je to lepo!

Kako naj čitamo evangelij.

Nemogoče je, evangelij brati, tega pa kar je notri rečeno, ne izpolnjevati. Toda kdo izmed nas to dela? Iz tega razloga je evangelij izmed vseh knjig najmanj čitan in najmanj poznan.

Svet, kakor je, in ta knjiga ne moreta ostati v slogi. Eno ali drugo: Svet bi ne smel biti to, kar je, ali ta knjiga bi morala s sveta izginiti.

Svet jo je pogotil, kakor požre zdrav človek strup ali bolnik zdravilo, in se zdaj z njim bori, ali si ga bo usvojil, ali ga bo za vedno dal od sebe. Bori se že dvajset stoletij, zadnje tri stoletja pa se bori tako, da tudi slepec lahko vidi: v slogi ostati ne moreta; ali tej knjigi, ali pe svetu proti koncu.

Slepe berejo ljudje evangelij, zakaj navajeni so tako. V najboljšem primeru mislijo: »galilejska idila, drugi ne popolnoma posrečeni raj, nebeško lepe sanje zemlje o nebesih; a če jih hočete spoznati, bo šlo vse k vragu.« Ali je slabo, tako misliti? Ne navada je...

Le če v evangeliju najdemo svoje življenje bomo našli v njem tudi Jezusovo življenje.

Živim pa; toda ne več jaz, ampak v meni živi Kristus. Gal. 2, 20.

Da Ga vidimo, treba slišati, kar je čul Pascal: V svojem smrtnem boju sem mislil nate; našelaj kapljice krvi sem preli zate (Pascal. Pensées, 552: »Je pensais à toi dans mon agonie, j'ai versé tes gouttes de sang pour toi.«) In kar je čul Pavel: »Ki me je vzljubil in zame dal samega sebe.« Gal. 2, 20. Tu je tisto, kar je najbolj nepoznano na

Ljubljana

Tako umirajo reveži . . .

Ljubljana, 27. oktobra.

Kadar revež umre, se le malokdo zmeni za to, da si ni širil reveža prav nič manj pretresljiva, kakor smrt tega ali onega uglednega človeka, v marsikaterem oziru pa pogosto še bolj, saj je življenje reveža že samo na sebi pretresljivo.

Zalosten primer, kako umirajo reveži, se je pripetil danes v Ljubljani. Hišnica hiše št. 5 na Rimski cesti je našla dopoldne v podstrešju zapuščene in onemoglega možička, ki je večkrat prenočeval tam v podstrešju. Možiček je bil 79 letni Franjo Erjavc, nekdanj pekovski pomočnik, sedaj pa seveda že dolgo povsem nezmožen za delo. Za Erjavca je bila mestna občina dostikrat zavzela. Že najmanj osemkrat ga je mestni socialni urad poslal v zavetišče za onemogle, v hišnico ali pa v Mengeš, kjer je tudi nekaj mestnih hišnikov. Toda Erjavc ni bil človek, ki bi mogel živeti med štirimi stenami. Ni se mogel nikoli prav znajti v hišnem redu, njegova prirojena nemirnost ga je od takega življenja v hišnici ali v ubožnici vedno odganjala. Zato je vsakokrat, ko je zopet prišel v ubožnico, tudi vselej že čez nekaj dni pobegnil in se raje klatil, daš lačen, po mestu ter beračil, samo, da je imel nekaj za silo. Raje je stradal, kakor pa da bi bil zadovoljen s polno oskrbo, pa da bi se držal predpisane reda.

Živel je zadnje čase popolnoma zapuščen in se razen nekaj dobrih ljudi skoraj nihče ni brigal zanj. Ko je hišnica danes obvestila mestni socialni urad o obupnem stanju tega starega možička, ki bi ga razna golazen malo da ne živga snedla, je socialni urad odredil, naj moža prepeljejo devetih v mestno zavetišče. Po Erjavca je prišel reševalni voz. Mož je šel se sam po stopnicah navzdol in vstopil v voz, ki ga je prepeljal proti zavetišču. Navzgor po stopnicah pa so morali sili: mu revežu že pomagati reševalci. Ko so prišli z možičkom v prvo nadstropje, je starček naenkrat nekoliko omahnil in naslednji trenutek že izdihnil. Umrl je reševalcem v rokah. Tako ga je smrt rešila vseh nadlog in zaključila njegovo nestalno, nemirno življenje. Mož so v ubožnici položili na mrtvaški oder.

Vozni promet na pokopališču

Uprava policije odreja sporazumno z mestnim načelnikom glede prometa ob priliki praznika Vseh svetnikov sledeče:

1. Dne 30. in 31. oktobra ter 1. in 2. novembra je dovoljen na pokopališče k Sv. Križu za vsa vozila brez izjeme vključno tudi kolesarje samo enosmerni vozi promet in sicer je dovoz na pokopališče dovoljen samo po Šmartinski cesti, odvoz s pokopališča pa samo po Savski—Linhartovi in Dunajski cesti.

2. Ker bo v teh dneh obratovalo na tej progi večje število avtobusov, se iz prometno varnostnih ozirov odreja za avtobuse sledeča postajališča: Marijin trg, Krekov trg in Dalmatinova ulica.

3. Vsako prenapolnjenje vozil je v smislu obstoječih predpisov strogo zabranjeno in smejo šoferji odnosno sprevozniki sprejeti le ono število potnikov, kolikor je komisijonelo dovoljenih mest (sedežev).

4. V obratu stoječi avtobusi bodo označeni s posebnimi številkami od 1 do 16.

5. Občinstvo se opozarja, da je najvišja dopustna cena za enosmerni vožnjo na pokopališče 3 Din.

6. Občinstvo, posebno starši z otroci, se opozarja, naj se strogo drže desne strani ceste, kjer ni hodnikov, da se izognejo nezgodam in ne ovirajo po nepotrebnem prometa.

7. Glede parkiranja pred pokopališčem se morajo vsi vozači brez izjeme strogo ravnati po navodilih službujočih varnostnih organov.

8. Kolesarji se opozarja, da je dostop na pokopališče s kolesi zabranjen.

9. Ker se vsako leto dogaja, da ob priliki spominskih svečanosti, ki se vrše na praznik Vseh svetnikov na pokopališču, občinstvo stopa na grobove, posebno pa na vojaške grobove ter jih poškoduje, se opozarja, da dobijo varnostni organi nalog, naj take osebe legitimirajo in prijavi, ker se bo proti njim postopalo in bodo morali poravnati povzročeno škodo.

Upravnik policije: Keršovan, s. r.

* * *

Seja odborov za presojo prošenj za odpis davčnih zaostankov se bo vršila dne 3. novembra 1932 ob 10 dopoldne pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, II. nadstropje, soba št. 8. V smislu člena 8 določb glede odpisa davčnih zaostankov lahko prošilci za odpis davčnih zaostankov prisostvujejo seji osebno ali pa po pooblaščenem zastopniku.

Njem, Nepoznanec: osebni odnos Jezusa kot človeka k človeku kot osebnosti, — zakaj pred mojim odnosom do Njega stoji Njegov do mene; to je čudež čudežev, to je tisto, po čemer se razlikuje od vseh človeških knjig, od vseh plamenov zemlje ta blisk iz neba — evangelij.

Da bomo Kristusovo življenje bolje spoznali, moramo svoje življenje bolj živeti; kakor živimo, tako ga bomo spoznali. »O da bi bil poznal sebe, pa bi bil poznaval Tebe, »overim me, »overim te.« Z vsakim zlim dejanjem dokazujemo, »izpričujemo, da Kristus ni eksistiraj; z vsakim dobrim delom, da je živel. Če naj evangelij beremo v novem duhu, moramo na nov način živeti. (Str. 145.)

Ce kdo evangelij odpre, se zanj vse druge knjige zapro; kdor pa začne na to misliti, ta ne bo na nič več mislil in ne bo a tem ničesar izgovoril, ker vse misli izhajajo od evangelija in vodijo k njemu. Če si pokusiš to sol, ti vse drugo diši plehko; dolgočasno so vse človeške tragedije po tej »božji komediji. In če je naš svet kljub »sem svojim strašnim abotnostim vendar še v strašno globokem zmislu svet, je to odtod, ker je bil On na tem svetu (146).

Tistim, ki pravijo, da Kristus ni živel.

»Ali je Jezus živel?« na to vprašanje ne more odgovoriti tisti, ki je zanj Jezus samo bil, ampak le tak, ki je zanj Jezus bil, je in bo.

Ali je bil, mali otroci vedo, modri ne vedo. Kdo je On? — Mythos ali zgodovina, senca ali telo? Slep mora biti, da bi zamenjal senco s telesom; toda tudi slepec treba le, da stegne roko, pa otipa in tako spozna, da telo ni senca. Ali je Kristus živel, to vprašanje bi ne bilo nikomur prišlo v glavo, če bi ne bil že pred vprašanjem razum skajlen z željo; o da bi Kristus ne bil živel.

Tako se godi, da je On leta 1931 natančno tako nepoznanec in zagonetka — »znamenje, kateremu se bo nasprotovale — kakor leta 31. Luka 2. 34. Njegov čudež v svetovni zgodovini je za ljudi večna mrena v očesu: žanje za zanje, svetov-

Kaj bo danes?

Drama in opera zaprti.

Union, velika dvorana: Slavnostni koncert v proslavo češkoslovaškega narodnega praznika. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy d., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

*

»Za nocojšnji slavnostni koncert, ki se vrši v proslavo češkoslovaškega narodnega praznika, točno ob 20 v veliki Unionski dvorani, je le še nekaj sedežev po 10 in 8 Din na razpolago. Predprodaja sedežev je danes cel dan v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu in zvečer od pol 8 dalje v veži pred Unionsko dvorano. Stojišča so že razdeljena. Opozorjamo, da je vstop v dvorano dovoljen le proti vstopnici veljavni za ta večer.

»Maša zadušnica za kumanovske junake. V soboto dne 29. t. m. se bo vršila ob pol 8 zjutraj maša zadušnica v spomin padlim junakom na Kumanovem v šentjakovski cerkvi, za pravoslavne vernike pa v pravoslavni kapelici v vojašnici vojvode Mišiča.

»Prosvetni večer, ki bi se moral vršiti danes ob 8 v Unionski dvorani, vsled slavnostnega koncerta Češkoslov.-jugoslovanske lige, odpade. Predavanje g. univ. prof. dr. L. Ehrlicha bo v petek 4. novembra.

»Ljubljanskim moškim zborom. Odbor za proslavo 20-letnice kumanovske zmage, nas je naprosil, da pojemo v soboto zjutraj ob četrta na 8 pri maši zadušnici za kumanovske junake, ki se bo vršila v cerkvi sv. Jakoba in jo bo bral bivši narodni poslanec g. Janko Barle. Arhivarji naj prinese s seboj note, pesmi »Uliši nas, Gospode,« »Človek, glej dognanje svoje,« »Blagor mu,« in »Ferjančičev« »O Gospode.« Vkljub temu, da smo povsod vpreženi in da pogosto sodelujemo pri raznih proslavah, Vas prosim, da se te žalne maše pri kateri bomo peli samo slovenske nagrobnice v čast spominu junakom Kumanovca, udeležite v čim najlepšem številu. — Zorko Prelovec.

»Sestanek likovnih umetnikov. Ze na dveh sestankih so preračevali nekateri ljubljanski likovni umetniki sedanjí obupni položaj slovenskih poklicnih slikarjev, kiparjev in grafikov. Bili so si edini v prepričanju, da je samopomoč v obliki strogo stanovske oziroma strokovne organizacije, ki bi stala izven vsake struje, najuspešnejše sredstvo za borbo proti raznim težavam, ki pritiskejo kakor mora prav vsakega izmed njih. V ta namen se sestanejo likovni umetniki v soboto, 29. oktobra, ob 20 v restavraciji »Zvezda«. Posebne vabilu ne prejme nihče, a vsakdo je naprošen, naj opozori svoje tovariše na ta važni sestanek, ki bo končno veljavno sklepal o tem, ali in v kakšni obliki naj se ustanovi taka organizacija.

»Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani je prejel ogromno število prošenj za zimsko oblečilo. Razdelilo se je že mnogo oblačil, toda še vedno prihajajo nove prošnje. Širokimi prosijo posebno za zimске odevje, ker nimajo s čim pokriti svojih otrok. Obračamo se do premožnejših slojev ljubljanskega prebivalstva za vljudno prošnjo, da podarijo za reveže zimске odevje in rjuhe. Lepo prosimo, da blagovolite to blago dostaviti pisarni Rdečega križa: Wolfova 12 (na dvorišču). Vsek dar bo hvaležno sprejet.

»Združenje gled. igralcev, krajevni odbor Ljubljana, je imelo v nedeljo 23. t. m. svoj 14. redni občni zbor. Po izčrpnih poročilih predsednika g. Drenovca, tajnika Jerana, blagajnika Mencina in revizorjev prof. Šesta in Erklavca, je prejel stari odbor z odobranjem absolutorij. V slučajnostih je bila zelo živahna debata, katere so se udeležili gg. dr. Svata, Marček, Kreft, Lavar, Plut, Simončič in drugi. Po vsestranskem stvarni obdelavi predloženega materiala je bil z vzklikom izvoljen ves stari odbor s predsednikom Drenovcem.

»O pomenu podnebja za spolni razvoj, bo letos prvo predavanje prirodoslovne sekcije Muzejskega društva. Govoril bo g. dr. B. Škerlj, ki se je vrnil po enoletnem študijskem potovanju po Nemčiji in Norveški. Predavanje se bo vršilo v ponedeljek 31. t. m. ob 18 v predelavni mineroškoškega instituta na univerzi in ne danes, kot je bilo pomotoma javljeno. Gostje in člani so enako dobrodošli. Vstop prost.

»Podpornemu društvu za gluhoonemne mladino je darovalo učiteljstvo gluhoonemne 150 Din kot počastitev spomina blagopokojne ge. Maksimilijane Segove, matere bivšega zavodnega kateheta. Iskrena hvala!

»Se jih imamo — »ubogih Lazarjev, siromašnih vajencev — in če ni v Ljubljani bogatinov, bi se pa morda le našlo še kaj usmiljenih družin, ki bi bile voljne dati tem revčkom brezplačno kosilo ali večerjo. Usmiljena srca, prosimo, javite se nam! — Dobrodelno društvo »Varstvo, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

no zgodovino utajiti, kakor pa sprejeti jo s tem čudežem. Za tatu je potrebno, da ne sije nobena luč, za svet — da ni nobenega Kristusa.

Obsodba Renanove »Vie de Jésus«.

O Renanovi knjigi bi lahko rekli, kar govori angel Razodetja: »Vzemi jo ter smeji in napravila ti bo v trebuhu grenkobo, a v tvojih ustih bo sladka ko med.« Razodetje 10, 9. Medu primešati strupa, iglice skriti v krušne kroglice, v tej umetnosti Renan pač nima tekmeča.

»Jezusa nikoli ne bo nihče prekosil; vsi veki pričajo, da med sinovi človeškega rodu nihče ni bil večji nego On.« — »Spoti se torej v svoji slavi, plemeniti začetnik... Tvoje delo je storjeno, božanstvo je potrjeno... Ne boj se, da bi se utegnila stavba, ki si jo zgradil, porušiti. Postal boš tak ogelnik človeštva, da bi Tebe izgrgali iz sveta, pomenilo isto, kakor pretrgati ga v osnovo.« (Renan, Vie de Jésus).

To je bil med; evo strupa ali igle v krušni kroglici! Jasni prerok blaženosti se polagoma spreminja v »temnega velikan« strasti. Že na poti v Jeruzalem spoznava, da je bilo vse njegovo življenje usodna pogreška, na križu pa spozna dokončno in zdaj obžaluje, da mora trpeti za nizkotno človeštvo. (Prav tam.) Še huje: Lazar leže v spozrazumu z Marto in Marijo živ v grob, da bi z vstajenjskim čudežem prevaral ljudi in proslavil Učenika. Ali je Ta kaj vedel o tem? »Morda.« — Renanu najbolj priljubljena beseda — morda je vedel. Tu je najbolj zvito namigavanje, — najstrupenejši med, najostrejša igelna konica.

Kaj neki pomeni: »Med sinovi človeškega rodu ni bil nihče večji?« To je iati, »ecce homo — kakšen človek« v Pilatovih ustih. Reče: »Kakšen človek in si pri tem roke umije; reče: ogelnik človeštva in ga zraven tibo izmakne, tako da nihče ne opazi; pred resnico pade na tla, v nedru pa ima skrit kamen: »Kaj je resnica?«

Renanovo »Jezusovo življenje« je Pilatov evangelij.

»Oddaja lokalov v carinarnici. V stanovanjski koloniji novih carinarničnih poslopij je oddati 4 lokale v izmeri a ca 9 m². En lokal je namenjen za trafiko in prodajo monopolnih tiskovin, ostali trije lokali pa za delikatesno trgovino ter za mlekarino in prodajalnice kruha. Ponudbe je vložiti pri mestnem gospodarskem uradu z navedbo namenjine do 31. 10. 1932 opoldne.

»Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor v Ljubljani, opozarja svoje članstvo, da je prišel premog. Član, ki si ga želi nabaviti, naj pride s člansko izkaznico v društveno pisarno med uradnimi urami od 9—14 v Sv. Petra vojašnico. Vreče je prinesiti s seboj. — Odbor U. V. I. k. o.

»V mestni klavni se bo v soboto ob 3 popoldne prodajalo stilizirano prašičje meso.

Ustrezljiv na postni dan

Slamičev je restorán,

ker nam nudi vsaki hip

krožnik najfinjših rib.

»Nepoboljšljiv. Policija je prejela včeraj v Ljubljani nekega Franca C., brezposelnega trgovskega pomočnika. C. je bil pred meseci odpuščen iz prisilne delavnice v Stari Gradski pod pogojem, da se poboljša in opusti svoje nedovoljeno početje. C. ima namreč navado, da nadleguje trgovce in jih prosjači za podporo, za kakšno delo pa se nikoli ne pobriga. C. bi bil lahko do januarja na svobodi in če bi se poboljšal, še dalje. Toda, kakor hitro je prišel na svobodo, je naenkrat izginil in se pričel skrivati pred policijo. Nikdar se ni nikjer prijavil oblastem, kakor bi se moral ter je kar

naprej nadlegoval trgovce. Končno ga je včeraj ljubljanska policija izsledila in aretirala. Izročila ga je sodišču.

»Dva ponesrečena. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela dva ponesrečena. Potujoča muzikantinja 43 letna Franja Gartner iz Štepanje vasi je včeraj padla tako nesrečno, da je dobila resne notranje poškodbe. — 75-letni užitek Andrej Luštek iz vasi Ladja pri Medvodah je včeraj padel v hribu in si zlomil levo nogo.

»Vlom za Bežigradom. V noči na včeraj je bil izvršen vlom v trgovino malega trgovca in trafikanta Briškija za Bežigradom. Vlomilec se je splazil v trgovino skozi vrhno odprtino okna. Odnesel je več tobaka in tobačnih izdelkov ter nekaj specerije. Briški trpi okoli 2000 Din škode, je pa krit z zavarovalnico. Za vlomilecem ni nobene sledi.

»Tatvine. Sprevozniku Ivanu Rupretu iz Zg. Šiške je nekdo iz gostilne pri »Figovcu« odpeljal 1200 Din vredno kolo. Kolo je bilo znamke Adler in je imelo tovarniško številko 344.088. — Mlekariči Luciji Teranovi iz Poljan pri Št. Vidu je neznan tat izmaknil v Knezovi ulici v Šiški raz voziček torbico, v kateri je bilo 150 Din gotovine in pa legitimacija njenega gospodarja. — V Puharjevi ulici je bil raz avto Konstantina Potočnika ukraden medenast kip petelina, vreden 300 Din.

»Zmaknjena mi je bila na pokopališču nova ročna torbica z vsebino: nad 100 Din v gotovini, mala okrogla srebrna doza in srebrn glavnik, ključki itd. Če bi tat te stvari komu prodajal, naj ga prijavi policiji.

»Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Maribor

Mariborsko mestno gospodarstvo

Proračun za 1933 -- Davki ostanejo neizpremenjeni -- MMP. nov proračunski pojav -- Dohodki 46.424.017 Din, izdatki 48.759.660 Din

Maribor, 27. okt.

Proračun za 1933 je sestavljen na podlagi znanega sklepa občinskega sveta o reorganizaciji mestnega gospodarstva. Vsa dosedanja podjetja so se proračunsko združila na eno podjetje pod naslovom »Mariborska mestna podjetja« (MMP). Na ta podjetja so prišli tudi vsi gospodarski objekti iz mestnega proračuna, kateri tvorijo predmet privatnega pridobitnega gospodarstva mestne občine. Tako pridejo na primer v novem proračunu na podjetje vse mestne hiše, obe mestni kopališči in izvoz greznice in fekalij. Zato je novi mestni proračun bistveno drugačen nego dosedanja proračuni.

Ravnovesje med izdatki in dohodki kaže sledeče slike: »Vlošna mestna uprava: izdatki 3.650.420, dohodki 282.747; mestne davščine: izdatki 432.204, dohodki 11.689.000; občinski dolгови (anuitete) izdatki 9.545.984, dohodki 7.783.595; ceste, ulice in trgi: izdatki 3.910.494, dohodki 600.950; gasilstvo: izdatki 242.474, dohodkov nič; socialno skrbstvo: izdatki 2.434.335; dohodki 261.050; solstvo: izdatki 1.425.685, dohodkov nič. Znanost, umetnost in prosveta: izdatki 381.597; dohodkov nič; obrt, trgovina in tujski promet: izdatki 122.100, dohodkov nič; vojaštvo: izdatki 202.394, do-

hodki 2000; raznoterosti (policija, sreska načelstva itd.) izdatki 591.525; dohodki 19.675; izredno (investicije iz kaldrmskega fonda): izdatki 25.250.000, dohodki isto. Prehajalni izdatki znašajo 535.000, dohodki ravno toliko.

Če primerjamo izdatke in dohodke, izhaja primanjkljaj 2.335.645, ki se krije s 45% občinske doklado na neposredne davke razen uslužbenškega davka. Vse davščine, ki so bile doslej, ostanejo neizpremenjene; edino tarifa k občinski uvoznini se nekoliko redigira. Tudi občinska doklada na direktne davke ostane neizpremenjena. V proračunu je predviden tudi kuluk v istem iznosu kakor leta 1932. Celi proračun je zgrajen na načelu skrajne štednje in reduciran na minimum. Nekaj novega v proračunu je regulacijski sklad, ki ga zahteva novi gradbeni zakon. Dosedanji gradb. sklad, v katerem so se nahajale vse nove mestne hiše, je s tem proračunom likvidiran, ker pridejo mestne hiše na podjetje. Mariborska mestna podjetja, ki vsebujejo vsa dosedanja podjetja, mestni kopališči in vse mestne hiše, izkazujejo na izdatkih 19.788.882, dohodkih pa 19.820.696 Din, torej znaša prebitok 31.814.

Novi proračun, ki je bil z današnjim dnem javnosti razgrnjen, pride že v prihodnjih občinskih sejah v pretres in razmotrivanje.

»Vsi svetniki v Mariboru. V tukajšnji stolnici bo na praznik Vseh svetnikov ob desetih slovesna pontifikalna sveta maša, ob koncu katere podeli prevzvišeni knezoškof apostolski blagoslov. Popoldne ob 15 slovesne večerice, nato mrtvaške večerice in pridiga, po pridigi procesija na staro pokopališče, kjer se opravijo molitve za vse pokojne župljane mestne in stolne fare. Na Vernih duš dan bo ob devetih mrtvaško sv. opravilo za pokojne župljane. V kapeli na Slomskem grobu na starem pokopališču bodo ob šeste ure naprej tri tihe sveče maše. Takisto bodo na Vseh svetnikov praznik procesije iz frančiškanske farne cerkve na frančiškansko ter iz magdalenske farne cerkve na magdalensko pokopališče. Ob 15 bo na vojaških grobovih na mestnem pokopališču v Pobrežju spominska svečanost s primernim nagovorom, ki ga ima garnizijski svečenik Pavel Zavadijal.

»Kumanovska proslava bo drevi ob četrta na 21 v dvorani kina Apolo. Pomemben zgodovinski dogodek kumanovske zmage bo očrtal iz vojaške in političnega vidika kapetan I. razr. Jernej Pavlič iz Maribora.

»Krščanska ženska zveza naznanja vsem svojim članicam in članom, da se bode praznik Kristusa Kralja v nedeljo, dne 30. oktobra proslavil na sledeči način: Zjutraj ob 6. uri v stolnici skupno sv. obhajilo članice in članov. Ob pol 10. uri istotam slovesna pridiga in pontifikalna sv. maša, h kateri bi tudi naj prišle vse članice in člani. Popoldne ob 5. uri v dvorani Zdržne gospodarske banke slavnostna akademija, pri kateri ni vstopnine. Vljudno se vabijo vsi člani in članice, da se te slovesnosti udeležijo v prav obilnem številu. Krščanska ženska zveza ima dne 4. novembra ob 5 zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi sv. mašo za vse rajne člane in članice s skupnim sv. obhajilom.

»Smrt kosi... Zopet dvoje mladih življenj je zapustilo to dolino solz. V sredo je v splošni bolnišnici umrl 7 letni sinček viničarja Ferdinanda Kranca. Pogreb bo danes ob četrta na 4 na frančiškansko pokopališče. Isti dan je umrl tudi 12 letni Turk Maks, sin posestnika iz Konjice. Pogreb bo danes ob 3. popoldne na magdalensko pokopališče. V Tomšičevem drevoredu št. 19 pa je včeraj zjutraj prenehalo biti blago srce 46 letne posestnice Ivane Pölzl. Pogreb rajnice bo v soboto ob 4 popoldne na mestno pokopališče. Vsem rajnim večni mir, preostalom naše sožalje.

»V banovinski kmetijski svet je imenovan množazasluzni župan pri Sv. Marijeti ob Pesnici in ugledni gospodarski strokovnjak E. Alojzij Šiker. »Svedrovi vzemirajo delo. V trafiko Marije Anderlih v Šmarji pri Jelšah so vlomili ter odnesli tobaka, kolekov, znamk in drugega v skupni vrednosti 5000 dinarjev. Na mesto vloma je odšel detektiv Grobin od tukajšnje policije, ki je izvršil posnetke prstnih odtisov.

»Sezona je tul Včeraj smo poročali o prvi letošnji žrtvi ljudi, ki si na tuj račun preskrbujejo površine, zimske plašče in drugo za blizajočo se zimo. Druža letošnja žrtev teh ljudi je postal Franc Koren, vratar v neki tukajšnji tovarni. Iz vratarске sobice so mu odnesli rjavo suknjo, v kateri je bilo za 110 dinarjev gotovine in dva diamanta za rezanje stekla v vrednosti 450 dinarjev in britve, vredna 100 dinarjev. Škoda je precejšnja. Na sumu nimajo zaenkrat nikogar.

»Ni ga dneva brez nosreče. 24 letni delavec Ferdinand Oman je padel z drevesa in si poškodval levo roko v komolcu. — V Dobrenju je štiriletni sinček viničarke Franc Robin prišel z levo roko v stroj za mletje jabolč, ki mu je zmečkal roko. — V Močni ob Pesnici je neki posestnik zabodel 24 letnega viničarja Jerneja Kmetiča. Vse

tri ponesrečence so prepeljali v tukajšnje splošno bolnišnico.

»Kako se bo odslej pobirala trošarina. Banske uprava in finančna direkcija sta že pristali na to, da bi se občinska trošarina na alkohol in pijače pobirala po organih finančne kontrole. O tem bo na prihodnji seji občinskega sveta, ki bo predvidoma dne 4. novembra, sklepal občinski svet, ki bo brezdvomno za pobiranje občinske trošarine po organih finančne kontrole. Čim prevzame pobiranje trošarine finančna kontrola, kar bo predvidoma okoli 10. novembra, se bo obenem pričela praksa, da se bo plačevala trošarina samo od sodov, ki bodo na pipi, kar velja seveda samo pri vinu in moštu.

»Razgrnitev občinskega proračuna za 1933. Mestni proračun o izdatkih in dohodkih za leto 1933 in sicer od mestnega zaklada, regulacijskega sklada meščanske imovine, zaklada ustanov in zaklada mariborskih mestnih podjetij so sestavljeni in bodo javno razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu skozi 14 dni in sicer od 27. oktobra do vsehvi 10. novembra občanom na vpogled in sicer med uradnimi urami. Morebitne pripombe k proračunu je do navedenega dne sporočiti mestnemu načelnstvu pisмено in se bodo predložile v pretres mestnemu občinskemu svetu.

»Se zeleno polje... V nedeljo, dne 30. t. m. bo ob 10 dopoldne na Mariborskem igrišču druga kvalifikacijska tekma med SK Rapidom in Čakovačkim SK. Popoldne ob 13.15 istoiam prvenstvena tekma med rezervama SK Maribora in SK Železnica.

»SSK Maraton. Drevi radi zadržanosti predavateljev ne bo sestanka; prihodnji sestanek v petek, dne 4. novembra.

»Kdo se zavzema najbolj za zvišanje najemnin? V mestnih stanovanjskih hišah seveda. Mož ima na Slomškovem trgu št. 11, v krasnem poslopiju mestne občine, štiri sobe in plačuje za to stanovanje 350 dinarjev mesečno. Za takšno stanovanje je treba v Mariboru plačati do 1300 dinarjev.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 28. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 29. oktobra, ob 20: TRIJE VAŠKI SVETNIKI. Znižane cene.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča:

Berghofer A. Dr.: Edelmensch und Gottsucher. Ein Weg zu innerer Harmonie und zu Gott. 292 strani, vezano 95 Din.

Dillersberger Dr.: Wer es lassen kann... Gedanken über Jungfräulichkeit und Zölibat aus Schrift und Liturgie. 276 strani, vezano 98 Din.

Herwegen I.: Von Christlichen Sein und Leben. Gesammelte Vorträge. 211 strani, vezano 91.25 Din.

Lucas J.: Wir Kinder Gottes. Ein Buch von den Grössten Gottes in unserer Seele. 458 strani, vezano 80.75 Din.

Kurz P. M.: Der gerade Aufstieg. Eine Harmonie von Konnersreuth und Vaticanum. 131 strani, nevezano 34.25 Din.

Mönnichs Th.: Inneres Leben. Unterrichte und Lesungen. 232 strani, vezano 57 Din.

Schlund R.: Orientierung. Eine Hilfe im Weltanschauungskampf der Gegenwart. 541 strani, nevezano 95 Din.

Schmid M.: Die rechte Ordensoberin. 223 strani, vezano 47.50 Din.

Worlitschek A.: Soziales Christentum. Eine Auseinandersetzung mit brennenden Tagesfragen. 215 strani, vezano 114 Din.